

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Diplomová práce

**Internetová úložiště a jejich (proti)právní režim;
internetové pirátství. Právní nástroj k jeho eliminaci.**

Bc. Jan Barvínek

© 2020 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Jan Barvínek

Hospodářská politika a správa

Podnikání a administrativa

Název práce

Internetová úložiště a jejich (proti)právní režim; internetové pirátství. Právní nástroj k jeho eliminaci.

Název anglicky

Internet storages and their legal (illegal) regime; internet piracy. The legal instrument to eliminate them.

Cíle práce

Hlavním cílem práce je zjišťování legality a bezsankční přístupnosti internetových úložišť.

Díličí cíle:

- 1) Jakou mají oporu v legislativě internetová úložiště a autoři?
- 2) Jakou oporu mají kolektivní správci (poplatky)?
- 3) Lze sdílet internetová úložiště legálně a za jakých předpokladů?

Zjišťování, zda jsou internetová úložiště legální způsob nakládání s autor. díly, nebo zda je jejich existence za hranou zákona.

Metodika

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část (vlastní práce).

V teoretické části analyzuje autor autorský zákon zvl. v té části, kde je pojednáno o nakládání s autorskými díly (způsoby užití apod.).

Dále pojedná o pojmu "internetová úložiště" rozebere jejich právní postavení, legalitu event. rozpor se zákonnou úpravou a možné postupy proti jejich fungování a zakládání nových.

Praktická část práce bude řešena kvantitativní metodou pomocí ankety, Otázky budou formulovány s cílem ověření teoretických poznatků. Získané údaje budou vyhodnoceny pomocí četnosti a slovně vyhodnoceny.

Hlavní metody obou částí práce budou:

popis, kompilace (zvl. rešerše z odborných zdrojů), analýza, komparace, dedukce, sběr dat, syntéza

Doporučený rozsah práce

60-80 stran

Klíčová slova

internet, legálnost, autorské dílo, kolektivní správa práv, úložiště, internetové pirátství

Doporučené zdroje informací

DONÁT, Josef. TOMÍŠEK, Jan. Právo v síti: průvodce právem na internetu. C.H. Beck, Praha, 2016. ISBN 978-80-7400-610-4.

JANSA, Lukáš. OTEVŘEL, Petr. ČERMÁK, Jiří et al. Internetové právo. Brno: Computer Press, 2016. ISBN 9788025146644.

PETROV, J. VÝTISK, M. BERAN, V. et al: Občanský zákoník. KOMENTÁŘ. Praha: C.H.Beck 2017. ISBN 978-80-7400-653-1

SCOTT, Gini Graham. Internet Book Piracy: The Fight to Protect Authors, Publishers, and Our Culture. New York: Allworth Press, 2016. ISBN 978-1-62153-485-3.

TELEC, Ivo. Právo duševního vlastnictví v informační společnosti. Praha: Leges, 2015. ISBN 978-80-7502-061-1.

zákon č.2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod

zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

zákon 121/2000 Sb., autorský zákon

ZAVRŠŇNIK, Aleš. Kyberkriminalita. Právní monografie. Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7552-758-5.

Předběžný termín obhajoby

2018/19 LS – PEF

Vedoucí práce

JUDr. Eva Kadlecová

Garantující pracoviště

Katedra práva

Elektronicky schváleno dne 7. 11. 2018

JUDr. Jana Borská, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 12. 11. 2018

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 23. 01. 2020

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci " Internetová úložiště a jejich (proti)právní režim; internetové pirátství. Právní nástroj k jeho eliminaci." jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 6.4.2020

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval JUDr. Evě Kadlecové za odborné vedení při vypracovávání této práce a své rodině za celoživotní podporu.

Internetová úložiště a jejich (proti)právní režim; internetové pirátství. Právní nástroj k jeho eliminaci.

Abstrakt

Práce je zaměřena na internetová úložiště, uživatele a ochranu autorského práva v České republice. Především v souvislosti s nelegálním sdílením obsahu, který je chráněn autorským právem. Hlavním cílem je zjištění současného stavu, ochrany, obrany a zodpovědnosti jednotlivých subjektů.

Teoretická část je primárně vypracována na základě platných zákonů České republiky, mezinárodního práva a odborných publikací. Práce vysvětluje základní principy internetu, internetových úložišť a odpovědnosti jednotlivých subjektů při nakládání s autorskými díly. Dále práce hledá příčiny a důvody internetového pirátství. Další část je věnována právní ochraně autorského práva a subjektům zajišťující právní ochranu. Poslední část se zaměřuje na sankce plynoucí z porušování autorského práva.

Praktická část je založena na kvantitativním výzkumu, který zjišťuje názory, postoje a chování občanů České republiky na danou problematiku. Tato část je řešena pomocí anketního šetření a napomáhá k vytvoření závěrů této práce.

Existence internetových úložišť je zcela legální na základě platné právní úpravy v České republice. Problematický je pouze obsah, který je na úložištích umístěn. V určitých případech může být úložiště odpovědné za umístěný obsah, ale nejčastěji je odpovědný uživatel, který soubor nahraje na úložiště.

Klíčová slova: internet, legálnost, autorský zákon, kolektivní správa práv, internetová úložiště, internetové pirátství, internetové právo

Internet storages and their legal (illegal) regime; internet piracy. The legal instrument to eliminate them.

Abstract

The study is focused on internet storages, users of storages and copyright protection in the Czech Republic. Especially in connection with unlawful content sharing that is protected by copyright. The main objective of this work is finding out the current status, protection, defence and responsibilities of individual entities.

The theoretical part is mainly based on valid laws of the Czech Republic, international law and professional publications. The thesis explains the basic principles of the Internet, internet storage and the responsibilities of individual entities in the handling of copyrights. Furthermore, the thesis quest for the causes and reasons of Internet piracy. The next part is devoted to the protection of copyright and entities providing legal protection. The last part focuses on sanctions resulting from copyright infringement.

The practical part is based on quantitative research, which finds out the opinions, attitudes and behaviours of citizens of the Czech Republic on the issue. This part is solved by a questionnaire survey and contributes to the study's conclusions.

The existence of internet storages is completely legal by applicable law of Czech Republic. Only uploaded content can be problematic on the storages. In some cases, the storages may be responsible for the illegal content placed, but most often the user who uploads the file to the storage is the most responsible.

Keywords: Internet, Legality, Copyright law, Collective rights management, Internet storage, Internet piracy, Internet law

Obsah

1 Úvod.....	13
2 Cíl práce a metodika	14
2.1 Cíl práce	14
2.2 Metodika	14
3 Teoretická východiska	15
3.1 Internet a internetové úložiště	15
3.1.1 Princip internetu.....	16
3.1.2 Internetové služby.....	17
3.1.3 Internetová úložiště.....	18
3.1.4 Nejznámější česká veřejná úložiště	21
3.1.5 Odpovědnost jednotlivých subjektů.....	23
3.2 Internetové pirátství	30
3.2.1 Nelegálně šířený obsah	30
3.2.2 Další formy distribuce autorských děl na internetu	31
3.2.3 Důvody internetového pirátství	32
3.2.4 Efekty internetového pirátství.....	34
3.3 Právní ochrana autorského práva	35
3.3.1 Listina základních práv a svobod.....	35
3.3.2 Občanský zákoník.....	35
3.3.3 Autorský zákon	36
3.3.4 Právo EU.....	41
3.3.5 Mezinárodní prameny autorského práva.....	44
3.4 Organizace spravující duševní vlastnictví.....	49
3.4.1 Ministerstvo kultury České republiky.....	49
3.4.2 Kolektivní správa.....	50
3.5 Sankce za porušení autorského práva v ČR	52
3.5.1 Občanskoprávní ochrana.....	53
3.5.2 Správněprávní ochrana	53
3.5.3 Trestněprávní ochrana.....	54
3.5.4 Domáhání se autorské ochrany	55
4 Praktická část	56
4.1 Kvantitativní část	56
4.1.1 Četnost využívání a povědomí o veřejných internetových úložištích	57
4.1.2 Důvody, motivy a preference v oblasti nelegálního stahování.....	61
4.1.4 Povědomí respondentů o autorskoprávní ochraně v ČR.....	70

4.1.5	Identifikace respondentů.....	76
4.2	Vyhodnocení	79
4.2.1	Charakteristika respondentů	79
4.2.2	Vyhodnocení dotazníkové šetření.....	79
5	Výsledky a diskuse	82
6	Závěr.....	85
7	Seznam použitých zdrojů	87
7.1	Legislativa.....	87
7.2	Literatura.....	88
7.3	Internetové zdroje.....	90
8	Přílohy	93
8.1	Anketní šetření	93

Seznam obrázků

Obrázek 1	Schéma internetového propojení.....	16
Obrázek 2	Základní schéma zapojených subjektů.....	23

Seznam tabulek

Tabulka 1	Přehled služeb poskytujících úložný prostor	17
Tabulka 2	Vybraná veřejná úložiště v ČR.....	22
Tabulka 3	Seznam kolektivních správců	51

Seznam grafů

Graf 1	- Četnost využívání úložišť a znalost pojmu (otázka č. 1.)	57
Graf 2	- Preferovaná úložiště (otázka č. 2)	59
Graf 3	- Základní znalost umístění nelegálního obsahu na úložištích (otázka č. 3)	59
Graf 4	- Vědomé stahování nelegálního obsahu (otázka č. 4).....	60
Graf 5	- Motivy uživatelů pro stahování nelegálního obsahu (otázka č. 5).....	62
Graf 6	- Podíl stahovaných nelegálních dat z veřejných internetových úložišť (otázka č. 6)	63
Graf 7	- Způsoby vyhledávání nelegálního obsahu (otázka č. 7)	64
Graf 8	- Nejčastěji stahovaný obsah z veřejných internetových úložišť (otázka č. 8).....	65
Graf 9	- Nahrávání nelegálního obsahu na úložiště (otázka č. 9).....	66
Graf 10	- Preference konzumace nelegálního obsahu (otázka č. 10).....	66
Graf 11	- Využívání legálních hudebních streamovacích služeb (otázka č. 11).....	68
Graf 12	- Využívání legálních audiovizuálních streamovacích služeb (otázka č. 12).....	69
Graf 13	- Finanční možnosti uživatelů pro multimediální obsah na internetu (otázka č. 13)	69
Graf 14	- Sebehodnocení znalostí autorského práva (otázka č. 14).....	70
Graf 15	- Hodnocení autorských práv v ČR (otázka č. 15)	72
Graf 16	- Protizákonné nebo zákonné nakládání s autorskými díly (otázka č. 16).....	73

Graf 17 – Znalosti uživatelů a trestů za porušování autorského práva (otázka č. 17)	73
Graf 18 – Hodnocení veřejných internetových úložišť (otázka č. 18).....	75
Graf 19 – Počet obyvatel obce respondenta (otázka č. 19).....	76
Graf 20 – Vzdělání respondenta (otázka č. 20)	77
Graf 21 – Ekonomický status respondenta (otázka č. 21)	77
Graf 22 – Věk respondenta (otázka č. 22)	78
Graf 23 – Pohlaví respondenta (otázka č. 23).....	78

Seznam použitých zkratk

ARPA

Angl. Advanced Research Projects Agency – název vychází z armádní grantové agentury

AutZ

Zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon)

DMCA

The Digital Millennium Copyright Act of 1998

EU

Evropská Unie

IP

Internet Protocol – internetový protokol

Listina

Usnesení č. 2/1993 Sb. předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součástí ústavního pořádku České republiky

ObčZ

Zákon č. 89/2012 Sb. občanský zákoník

SDEU

Soudní dvůr Evropské unie

Směrnice o elektronickém obchodu

Směrnici Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu

TCP/IP

Transmission Control Protocol/Internet Protocol – primární přenosový protokol/protokol síťové vrstvy

TRIPS

Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví ze dne 15. dubna 1994 (angl. The Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights)

TrZ

Zákon č. 40/2009 Sb. trestní zákoník

URL

Angl. Uniform Resource Locator je řetězec znaků (adresa), která slouží k identifikaci přesného umístění obsahu na internetu

VÚAP

Vyhláška č. 2/1960 Sb., ministerstva zahraničních věcí o Všeobecné úmluvě o autorském právu

WAN

Wide Area Network – rozlehlá počítačová síť, která spojuje velmi rozsáhlé oblasti.

WCT

Smlouva Světové organizace duševního vlastnictví o právu autorském ze dne 20. prosince 1996 (angl. World Intellectual Property Organization Copyright Treaty)

WIPO

Světová organizace duševního vlastnictví (angl. World Intellectual Property Organization)

WPPT

Smlouva Světové organizace duševního vlastnictví o výkonech výkonných umělců a o zvukových záznamech ze dne 20. prosince 1996 (angl. World Intellectual Property Organization Performances and Phonograms Treaty)

ZSIS

Zákona č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti a o změně některých zákonů (zákon o některých službách informační společnosti)

1 Úvod

Internet je všude kolem nás, bohužel málo kdo ví, jak ho ovládat a používat. Děti se dnes setkávají s internetovým prostředím od útlého věku, ale právní povědomí získávají až později, a proto mohou získat „špatné návyky“, které přetrvávají až do dospělosti. Hranice mezi špatným návykem a kyberkriminalitou¹ může být velice tenká. Aktivní výchova rodičů a školského systému je velice důležitá. Bohužel mnohdy děti mají větší počítačové dovednosti a znalosti než rodiče nebo učitelé vyučující informační technologie. Podle dat Policie ČR trestná činnost na internetu každoročně roste.² Nelze postihnout všechny protizákonné činnosti na internetu v rámci jedné diplomové práce, a proto byly vybrány především internetová úložiště a počítačové pirátství ve smyslu stahování autorských děl chráněných zákonem.

Informační technologie, které uživatelům chtějí usnadňovat práci a šetřit čas mohou být lehce zneužitelné. Většina uživatelů zná funkci CTRL+C a CTRL+V, která umožňuje nejjednodušší způsob vytváření rozmnoženiny. Funkce může být použita v souladu se zákonem nebo protizákonně, vždy záleží na uživateli. Internet je plný rozmnoženin ať legálně či nelegálně vytvořených a rozlišovat tento obsah není zcela jednoduché. Jako v každém společenském prostoru dochází ke střetům zájmů jednotlivých subjektů. **Internetové společnosti** poskytují služby zdarma nebo za úplatu a získávají osobní data uživatelů, která spravují a často s nimi obchodují³. **Autoři** tvoří obsah a prodávají ho pomocí různých platforem včetně internetu. **Uživatelé** mohou získat nejrůznější obsah zdarma nebo za úplatu.

Právo musí správně nastavit rovnováhu mezi uživateli internetu, aby nedocházelo ke krácení práv jedné skupiny na úkor jiné. Umí to dnes právní úprava v ČR? Je právní úprava dostatečná v ČR nebo zaostává za technologickým pokrokem? Jak je vůbec tato problematika řešena? Na tyto a podobné otázky práce odpovídá.

¹ **Pozn.:** Kyberkriminalita je definována jako trestná činnost, která je páchaná v prostředí komunikačních a informačních technologií včetně počítačových sítí. Dostupné z:

<https://www.policie.cz/clanek/kyberkriminalita.aspx>.

² **Pozn.:** Počet evidovaných trestných činů kyberkriminality podle dat Policie ČR – 2019 (8417), 2018 (6815), 2017 (5654), 2016 (5344), 2015 (5023), 2014 (4348), 2013 (3108), 2012 (2195), 2011 (1502).

Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/kyberkriminalita.aspx>.

³ **Pozn.:** Společnosti nejčastěji prodávají data v anonymizované formě, ale čas od času dochází k úniku reálných dat uživatelů. Příkladem může být nedávný problém společnosti AVAST:

<https://ct24.ceskatelevize.cz/ekonomika/3040751-antivirova-firma-avast-uzavre-divizi-jumpshot-ktera-je-kritizovana-za-prodej>.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem diplomové práce je zjištění zákonného či nezákonného stavu internetových úložišť. Dále je zkoumána problematika nahrávání, ukládání a stahování obsahu prostřednictvím internetové sítě a odpovědnosti zainteresovaných subjektů. Dílčím cílem je definování právního režimu kolektivních správců a jejich úloha při zastupování autorů. Dále hledání aktuálního vývoje, poznatků a dopadů internetového pirátství.

Cílem praktické části je zjištění názorů a reálného chování uživatelů na internetových úložištích, a to především v souvislosti s autorským právem a nelegálním stahováním děl. Dále jsou zjišťovány znalosti a preference jednotlivých uživatelů internetových úložišť. Anketní šetření je podkladem pro celistvější pohled na internetová úložiště a internetové pirátství.

Závěrem práce budou vyhodnoceny jednotlivé poznatky z teoretické a praktické části k vytvoření celkového pohledu na problematiku internetových úložišť a možného sdílení obsahu prostřednictvím internetové sítě.

2.2 Metodika

Teoretická část bude zpracována na základě právních norem, judikátů, odborné literatury a internetových pramenů k danému tématu. Ze zdrojů budou vybrány podstatné informace a názory autorů, především pomocí metody kompilace, popisu, analýzy, komparace za pomoci nepřímých či přímých citací.

Praktická část práce bude řešena pomocí kvantitativní metody anketního šetření. Otázky budou formulovány s cílem ověření teoretických poznatků. Získaná data budou vyhodnocena pomocí absolutních a relativních četností, graficky a slovně v návaznosti na teoretické poznatky.

Závěr diplomové práce bude zpracován především pomocí metody komparace a syntézy. Použité metody vytvoří ucelený pohled na řešené téma plynoucí z teoretické a praktické části práce.

3 Teoretická východiska

3.1 Internet a internetové úložiště

Za vznik internetu je považována síť **ARPANET**, která vznikla jako armádní projekt **roku 1969**. Po otestování zkoumaných principů byla síť předána do správy akademické obci. V dalších letech docházelo k postupné připojování dalších akademických sítí a toto spojení se začalo označovat jako „ARPA Internet“. Rok vzniku názvu pro celosvětovou síť „**Internet**“, je obvykle uváděn rok 1982.⁴ Velkou zásluhu na popularizaci „internetu“ má vznik služby **World Wide Web**, která vznikla roku 1990.⁵

Technologický vývoj probíhá rychleji než **autorské právo**, do poloviny 90. let 20. století se autorské právo zabývalo analogovým užitím autorský děl. Především se jednalo o analogové televizní vysílání, VHS kazety a magnetofonové pásky. Půjčování audiovizuálních děl probíhalo v rámci videopůjčoven a nejbližšího okruhu přátel a rodiny. Od poloviny 90. let 20. století dochází k ústupu pevných nosičů a prim začíná být **online sdělování děl**.⁶

Dnes lze **právo informačních technologií** podle Lukáše Jansy rozdělit do čtyřech oblastí práva **internetového, softwarového, telekomunikačního a oblasti ochrany dat, osobních údajů a kyberbezpečnosti**. Jansa označuje právo informačních technologií za nejmladší a nejdynamičtější obor práva, který nemá dlouhodobou tradici v českém právním systému, ale má nejrychlejší rozvoj daný vývojem technologií.⁷

⁴ PETERKA, Jiří. Kolikáté narozeniny slaví Internet?, dostupné z: <https://www.earchiv.cz/b03/b0106001.php3>

⁵ SKLENÁK, Vilém. Data, informace, znalosti a Internet, s. 188-189.

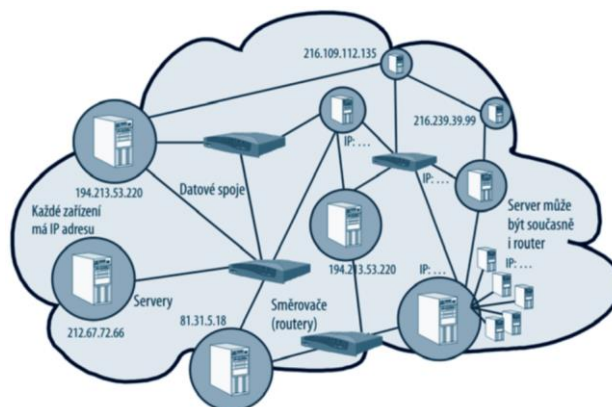
⁶ SRSTKA, Jiří, Jan BARTÁK, Tomáš DOBŘICHOVSKÝ, et al. *Autorské právo a práva související: vysokoškolská učebnice*, s. 227-228

⁷ JANSA, Lukáš, Petr OTEVŘEL a Martin ŠTEVKO. *Softwarové právo*. 3. aktualizované a rozšířené vydání, s. 23-27

3.1.1 Princip internetu

Základní princip internetu je vzájemné propojení lokálních počítačových sítí za pomoci vysokorychlostních datových spojů, společně tvoří tzv. WAN⁸ síť. Komunikaci mezi zařízeními zajišťuje síťový operační protokol označovaný zkratkou **TCP/IP**, který tvoří pravidla komunikace. Každý počítač musí mít svoji **IP adresu**, která umožňuje jednoznačné určení počítače. Při samotné komunikaci dochází k vytvoření datového balíčku (paketu), který je tvořen IP adresou odesílatele, IP adresou příjemce a daty.⁹ IP adresa je důležitým identifikátorem k identifikaci pachatele kyberkriminality.¹⁰ Pakety pomocí sítě putují do směrovačů (routerů), který je odesílá správným směrem k příjemci. Názorné zobrazení je na Obrázek 1 Schéma internetového propojení. Nefunkčnost části spojů nevyřadí celou síť z provozu, protože síť není tvořena centrem datových spojů.¹¹ Internet umožňuje přístup k informačním zdrojům a službám založené na této infrastruktuře. Poskytuje webové stránky, elektronickou poštu, telefonování a **sdílení souborů prostřednictvím internetových úložišť** a sociálních sítí.¹² Počet uživatelů internetové sítě celosvětově byl 4 131 000 000 k listopadu 2019.¹³

Obrázek 1 Schéma internetového propojení

Zdroj: ROUBAL, Pavel. *Informatika a výpočetní technika pro střední školy: teoretická učebnice*, s. 45.

⁸ **Pozn.:** Wide Area Network (zkr. WAN) – „Rozlehlá počítačová síť, která spojuje velmi rozlehlou oblast (řádově stovky čtverečních km, ale i kontinenty). Tato síť sdružuje mnoho sítí LAN. Dá se za ní označit i internet.“ Dostupné z: <https://it-slovník.cz/pojem/wan>.

⁹ ROUBAL, Pavel. *Informatika a výpočetní technika pro střední školy: teoretická učebnice*, s. 45-46.

¹⁰ KOLOUCH, Jan. *CyberCrime* [online], s. 411.

¹¹ ROUBAL, Pavel. *Informatika a výpočetní technika pro střední školy: teoretická učebnice*, s. 45-46.

¹² SRSTKA, Jiří, Jan BARTÁK, Tomáš DOBŘICHOVSKÝ, et al. *Autorské právo a práva související: vysokoškolská učebnice*, s. 225.

¹³ Number of internet users worldwide from 2005 to 2019. Statista [online]. Listopad 2019 [cit. 2020-01-29]. Dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/273018/number-of-internet-users-worldwide/>.

3.1.2 Internetové služby

Nejčastěji **soukromé společnosti** na internetu poskytují uživatelům tzv. **internetové služby**, mezi které řadíme i úložiště souborů.¹⁴ Většina internetových služeb poskytuje uživatelům **úložný prostor** a uživatelé **ukládají své data** na úložiště poskytovatele. Ukládání dat poskytují i internetové služby pro které to není primárním účelem např.: diskusních fór, aukčních serverů apod. Základním principem je, že poskytovatel prostoru ukládá na svá úložiště **obsah cizí** a to dlouhodobě. Jedná se o tzv. **hosting (hosting provider)**, český překlad není ustálen a můžeme se setkat s označením například poskytovatel prostor nebo poskytovatel hostingu.¹⁵ Další druhy internetových služeb poskytující úložný prostor jsou uvedeny v Tabulka 1 Přehled služeb poskytujících úložný prostor.

Tabulka 1 Přehled služeb poskytujících úložný prostor

Druh služby	Příklad
Cloudová úložiště (soukromé úložiště)	Microsoft OneDrive, Google Drive, ownCloud, Dropbox, iCloud apod.
Úložiště souborů (veřejná úložiště)	Ulož.to, Edisk, apod.
Webhosting	Active 24, Ignum, Zoner apod.
Úložiště videí	YouTube, Vimeo apod.
Úložiště zvukových souborů	iTunes, Spotify apod.
Služby internetových aukcí	Aukro, eBay apod.
Sociální sítě	Facebook, Instagram, Twitter apod.
Blogy, diskuzní chaty, fóra	

Zdroj: KOLOUCH, Jan. *CyberCrime*, s. 125.; vlastní zpracování

Společným prvkem internetových služeb často bývá dostupnost služby zdarma, ale uživatel často platí formou osobních údajů.¹⁶ Osobní údaje internetové stránky často přeprodávají třetím osobám a uživatel může dostávat například mnoho reklamních emailů. Vždy je nutné důkladně pročíst **všeobecné obchodní podmínky** dotyčné stránky.¹⁷

¹⁴ DONÁT, Josef a Jan TOMÍŠEK. *Právo v síti: průvodce právem na internetu*, s. 155-158.

¹⁵ JANSÁ, Lukáš, Petr OTEVŘEL, Jiří ČERMÁK, Petr MALIŠ, Petr HOSTAŠ, Michal MATĚJKA a Ján MATEJKA. *Internetové právo*, s. 162-163.

¹⁶ DONÁT, Josef a Jan TOMÍŠEK. *Právo v síti: průvodce právem na internetu*, s. 155-158.

¹⁷ PETROWSKI, Thorsten. *Bezpečí na internetu: pro všechny*, s. 92.

3.1.3 Internetová úložiště

Internetová úložiště řadíme mezi internetové služby viz kapitola 3.1.2 Internetové služby, které nabízí uživatelům úložný prostor po ukládání dat. Z celkových aktivit, které uživatelé provádějí v rámci internetových služeb v ČR zaujímalo využívání internetových služeb 21,5 % za rok 2019.¹⁸ Internetová úložiště můžeme podrobněji rozdělit do dvou až tří základních druhů. Dnes se v souvislosti s internetovými úložišti nejčastěji setkáme s názvem **cloudová úložiště**. Druhým typem jsou **veřejná úložiště souborů**, kterými se tato práce zabývá.

Lukáš Jansa a kol. rozlišují tři druhy internetových úložišť:

- 1) Cloudová úložiště pro soukromé ukládání dat (Google Drive apod.).
- 2) Úschova a předávání dat (Úschovna.cz apod.).
- 3) Úschova, veřejné sdílení a často i vyhledávání (Ulozto.cz apod.).¹⁹

Internetová úložiště nabízejí služby, které umožňují nahrávat, stahovat a sdílet obsah, který je umístěn na serveru daného poskytovatele. Soubory nahrávají uživatelé a obsah může být na úložišti umístěn legálně nebo nelegálně^{20, 21} Ostatní uživatelé soubory stahují nebo online konzumují. Každý soubor umístěný na úložiště má jedinečný odkaz – URL adresu, která umožňuje přístup k danému obsahu. Odkaz na URL je obvykle propagován pomocí warez fór, sociálních médií, blogů, e-mailů, mobilních aplikací apod.²² Nebo úložiště nabízí uživatelům možnost vyhledávání obsahu přímo na webových stránkách úložiště.

Rozdíl mezi cloudovým a veřejným úložištěm. Cloudová úložiště po uživatelích **vyžadují registraci** a každý uživatel má přidělen **soukromý prostor**. Existuje zde menší míra „anonymity“ uživatel, protože při registraci často musí zadávat osobní údaje jako je

¹⁸ Statistická ročenka České republiky 2019: Statistical yearbook of the Czech Republic. Praha, s. 564.

Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/statisticka-rocenka-ceske-republiky-2019>.

¹⁹ JANSÁ, Lukáš, Petr OTEVŘEL, Jiří ČERMÁK, Petr MALIŠ, Petr HOSTAŠ, Michal MATĚJKA a Ján MATEJKA. Internetové právo, s. 163.

²⁰ **Pozn.:** Nelegální obsah znamená, že ten, kdo **sděluje dílo veřejnosti** podle § 18 AutZ a nemá souhlas autora, tak činní protizákonně (nelegálně) viz kapitola 3.1.5.1 Uživatel.

²¹ COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT: Counterfeit and Piracy Watch List, dostupné z: <http://edz.bib.uni-mannheim.de/edz/pdf/swd/2018/swd-2018-0492-en.pdf>.

²² COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT: Counterfeit and Piracy Watch List, dostupné z: <http://edz.bib.uni-mannheim.de/edz/pdf/swd/2018/swd-2018-0492-en.pdf>.

datum narození, mobilní telefon apod. Sdílení obsahu je prováděno nejčastěji formou uzavřených skupin, které uživatel předem nadefinuje. Mohou to být pracovní skupiny ve škole nebo v práci apod. Dále je možné data zpřístupnit na základě **přímého odkazu URL** nebo na základě **jiných identifikačních znaků** jako je email, IP adresa apod. Cloudová úložiště mohou být součástí i jiných služeb, které souhrnně nazýváme Cloud computing.

Veřejná úložiště často nabízejí uživatelům možnost stahování, nahrávání a **vyhledávání** obsah **bez nutnosti registrace**. Zároveň umožňují nahrávané soubory **ukládat veřejně**, takže každý návštěvník internetové stránky může tyto soubory vyhledat a stáhnout. Umožňuje to uživatelům snadno šířit velké množství obsahu, který je chráněn autorským právem, hovoříme o tzv. **internetové pirátství** viz kapitola 3.2 Internetové pirátství. Úložiště, které poskytují nelegální obsah často maskují své vlastníky a podnikají pomocí offshorových²³ společností, což komplikuje trestní řízení.²⁴ Není to, ale případ většiny českých internetových úložišť viz Tabulka 2 Vybraná veřejná úložiště v ČR. Je potřeba zmínit, že některá veřejná úložiště nabízejí uživatelům soukromý prostor a sdílení může probíhat stejně jako u cloudových úložišť. Na cloudovém úložišti může docházet k šíření obsahu, který je chráněn autorským právem, ale na veřejném internetovém úložišti je to ještě snadnější. Obecně lze říct, že odpovědnost z hlediska platných zákonů v ČR nese uživatel, který obsah na úložiště umístil viz kapitola 3.1.5.1 Uživatel. Problémem internetových úložišť není pouze nezákonné šíření autorských děl, ale mnohdy veřejně zpřístupňují osobní citlivé údaje jako jsou rodná čísla, smlouvy, hesla apod.²⁵

Všeobecné smluvní podmínky jsou klíčovým prvkem ochrany poskytovatelů veřejných internetových úložišť. Každý uživatel, který nahrává data na internetová úložiště musí souhlasit se všeobecnými smluvními podmínkami konkrétního úložiště. Podmínky obvykle obsahují výčet zakázaného obsahu, který nesmí být nahráván na úložiště. Úložiště je poté právně velice obtížně napadnutelné, protože udělalo vše, co bylo v jeho silách, aby protiprávnímu jednání zabránilo. Úložiště Ulož.to zakázaný obsah definuje v „Zásadách Uživatelského obsahu“ a autorskému právu se věnuje, takto:

²³ **Pozn.:** Offshorová společnost je společnost založená za účelem snížení nebo zamezení odvodů daní nebo získání anonymity osobního nebo firemního majetku, která chrání před rizikem soudního rozhodnutí, exekuce, vyvlastnění a odcizení. Dostupné z: KISLINGEROVÁ, Eva. Inovace nástrojů ekonomiky a managementu organizací, s. 106.

²⁴ COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT: Counterfeit and Piracy Watch List, dostupné z: <http://edz.bib.uni-mannheim.de/edz/pdf/swd/2018/swd-2018-0492-en.pdf>

²⁵ SODAT. Nezávislý bezpečnostní audit varuje: Na Ulož.to jsou firemní hesla, smlouvy i rodná čísla. SODAT, dostupné z: <https://www.sodat.com/blog/ulozto-2019>

Výňatek ze Zásad Uživatelského obsahu na úložišti Ulož.to:

Odst. 2.2 „...*Uživatel zejména nesmí umístěním Nahraných souborů na Server:*“

2.2.1 „*porušovat autorská práva, práva související s právem autorským, práva k ochranné známce, obchodní jméno, chráněné označení původu nebo práva průmyslová;*“²⁶

Zároveň se poskytovatel úložného prostoru zbavuje ve **všeobecných smluvních podmínkách** jakékoliv odpovědnosti za cizí obsah. Odpovědnosti za škodu, která může uživateli vzniknout z důvodů nedostupnosti služby nebo ztráty uloženého obsahu. Bez předchozího upozornění může svévolně mazat uživatelský obsah. Vyhrazuje si právo na jakékoliv změny rozsahu a podmínek služeb.²⁷ Ani u cloudového úložiště od společnosti Google nejsou garance o moc lepší. V zásadě neposkytuje žádné záruky funkčnosti, spolehlivosti a dostupnosti. Maximální přípustná odpovědnost služby Google Drive je omezena do výše částky, kterou uživatel zaplatil za používání služeb.²⁸

Samozřejmě existence úložišť závisí na finančních příjmech. **Úložiště** nejčastěji **vydělávají** na **vyšší rychlosti stahování**, kterou si uživatel musí připlácet a na **malém množství reklamy**, která je relativně dobře placena.²⁹ Internetová úložiště často finančně motivují uživatele, aby nahrávali „oblíbené“³⁰ soubory na jejich servery.³¹ Podle zprávy z roku 2014 byl zjištěn poměr příjmů na vybraných úložištích – **prémiového účtu** 70,6 % a **reklamní činností** 29,4 %.³²

²⁶ Ulož.to. Všeobecné smluvní podmínky užívání služeb poskytovaných společností Ulož.to cloud a.s. (mimo jiné) na stránkách uloz.to (dále jen „Podmínky“). Ulož.to, dostupné z: <https://uloz.to/podminky/vseobecne-smluvni-podminky>

²⁷ Tamtéž.

²⁸ Smluvní podmínky Disku Google. Google Drive, dostupné z: https://www.google.com/intl/cs_ALL/drive/terms-of-service/

²⁹ Studie - filmové pirátství 2019. Filmydokapsy, dostupné z: <https://filmydokapsy.cz/studie-filmove-piratstvi/>

³⁰ **Pozn.:** Uložiště nenutí uživatele nahrávat obsah, který je chráněn autorským právem. Čím lepší a zajímavější obsah uživatel nahraje na úložiště, tím více může získat finančních prostředků nebo bodů apod.

³¹ COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT: Counterfeit and Piracy Watch List, dostupné z: <http://edz.bib.uni-mannheim.de/edz/pdf/swd/2018/swd-2018-0492-en.pdf>

³² BEHIND THE CYBERLOCKER DOOR:: A Report on How Shadowy Cyberlocker Businesses Use Credit Card Companies to Make Millions, dostupné z: <https://media.gractions.com/314a5a5a9abbbbc5e3bd824cf47c46ef4b9d3a76/7843c97d-fd81-4597-a5d9-b1f5866b0833.pdf>

3.1.4 Nejznámější česká veřejná úložiště

V současné době můžeme považovat server www.uloz.to za nejznámější české úložiště.³³ Studie – filmového pirátství 2019 od společnosti Filmtoro uvádí návštěvnost serveru Ulož.to v prosinci 2019 na **20 160 000 návštěv**.³⁴ Z tohoto důvodu je úložiště nejčastěji používáno v této práci. Na základě poznatků o internetových úložištích byly vybrány nejznámější česká veřejná úložiště a některé důležité parametry těchto úložišť v návaznosti na obsah diplomové práce:

- **Internetová adresa** – základní znak podle, kterého může být úložiště nalezeno na internetu.
- **Provozovatel** – základní znak podle, kterého je možné identifikovat poskytovatele úložného prostoru a právní formu osoby. Z údajů lze dovodit, že se jedná o právnické osoby, které se musí řídit platnou právní úpravou ČR. Stanovení rozhodného práva může být komplikované viz kapitola 3.3.4 Právo EU.
- **Možnost vyhledávání** – domnívám se, že se jedná o nejdůležitější parametr z hlediska veřejných úložišť. Vyhledávání umožňuje uživatelům vyhledat a stáhnout obsah ke kterému nevlastní potřebné oprávnění.
- **Umožňuje stahování zdarma, bez registrace** – stahování zdarma a bez registrace umožňuje uživatelům snadnější přístup k obsahu nahraném na úložišti. Zároveň může uživatelům poskytovat anonymitu, alespoň psychologickou viz kapitola 3.2.3 Důvody internetového pirátství.
- **Placené navýšení rychlosti** – slouží k financování činnosti.
- **Možnost přivýdělku** – slouží primárně k propagaci úložiště a některá úložiště motivují uživatele pro nahrávání obsahu. Zároveň by mohlo docházet k ohrožení podmínky neexistence vlivu viz kapitola 3.1.5.2 Poskytovatel internetového úložiště.

³³ **Pozn.:** Služba SimilarWeb hodnotí webové stránky a serveru uloz.to je přiřazena nevyšší pozice z hlediska veřejných úložišť, dostupné z: <https://www.similarweb.com/top-websites/czech-republic>

³⁴ Studie - filmové pirátství 2019. Filmydokapsy, dostupné z: <https://filmydokapsy.cz/studie-filmove-piratstvi/>

Tabulka 2 Vybraná veřejná úložiště v ČR

Internetová adresa	Provozovatel	Možnost vyhledávání	Umožňuje stahování zdarma, bez registrace	Placené navýšení rychlosti; forma platby	Možnost příjvíděku
edisk.cz	eDisk s.r.o. Kopečná 248/31 602 00 Brno IČO: 27735125 DIČ: CZ27735125	ano	ano s omezenou rychlostí 200 kB/s	zvýšená rychlost stahování – platba za množství data	partnerský program – pro uživatele a webmastery – služba nabízí možnost získat peníze za nahrávání souborů; platba za přivedení uživatele, který si dobije kredit
fastshare.cz	Fusion Media, s.r.o. Holečkova 789/49 15000 Praha 5 IČ: 24236144 DIČ: CZ24236144	ano	ano s omezenou rychlostí do 300 kB/s	zvýšená rychlost stahování – časové předplatné	partnerský program – propagace webu je finančně honorována
hellspy.cz	Hellspy SE Nepravidelná 329/9 Praha 10, Česká republika IČO: 28504631	ano	ne, uživatel musí zakoupit minimální kredit (není zapotřebí registrace)	platba za množství dat	partnerský program – pro webmastery – platba v bodech za přivedení uživatele, který si dobije kredit
prehrajto.cz ³⁵	Front Current LTD. - pobočka Praha (odštěpného závod v ČR) Česká republika Bořivojova 878/35 Žižkov 130 00 Praha 3 IČ: 081 08 871	ano	ne	zvýšená rychlost stahování – časové předplatné	partnerský program – pro uživatele a webmastery – služba nabízí možnost získat peníze za nahrávání souborů; platba za přivedení nového partnera
sdilej.cz	MEDIACLOUD s.r.o. Holečkova 789/49 150 00 Praha 5 IČO: 03846288	ano	ano s omezenou rychlostí do 300 kB/s	zvýšená rychlost stahování – platba za množství data	ne
uloz.to	Uloz.to cloud a.s Mezibranská 1579/4 Praha 1 Česká republika IČO: 04172159	ano	ano s omezenou rychlostí do 300 kB/s	zvýšená rychlost stahování – platba za množství data	partnerský program – pro uživatele a webmastery – služba nabízí možnost získat kredit za nahrávání souborů, pokud dojde ke stažení pomocí kreditu (placené služby); platba za přivedení uživatele, který si dobije kredit
webshare.cz	THINKSMART s.r.o. Tiskařská 257/10 Malešice Praha 10 IČ: 28985991 DIČ: CZ28985991	ano	ano s omezenou rychlostí do 300 kB/s	zvýšená rychlost stahování a poskytnutí soukromého prostoru – časové předplatné	partnerský program – pro uživatele– platba za přivedení nového uživatele, který se zaregistruje

Zdroj: Webové stránky jednotlivých úložišť; vlastní zpracování

³⁵ **Pozn.:** Služba se zaměřuje na video obsah s možností stažení díla.

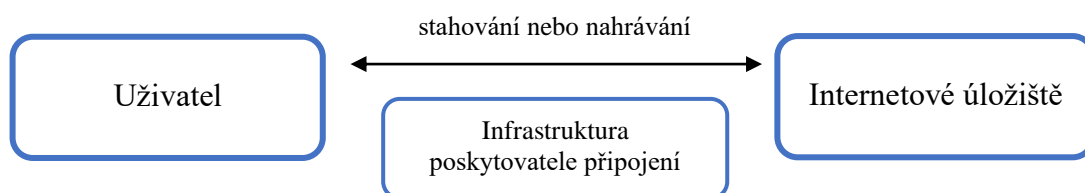
3.1.5 Odpovědnost jednotlivých subjektů

Odpovědnost jednotlivých subjektů v rámci ČR je řešena v **zákonu č. 121/2000 Sb. o právu autorském**, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „AutZ“) a **zákona č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti** a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZSIS“). Evropské právo upravuje odpovědnost některých subjektů ve **směrnici Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES** ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu (dále jen „směrnice o elektronickém obchodu“).

Při obsluze internetových úložišť se setkáváme se třemi základními subjekty, kteří jsou zapojeni do nahrávání a stahování dat z internetových úložišť:

- **Uživatel** je prvním subjektem a z jeho pohledu musíme rozlišovat dva způsoby nakládání se soubory – **nahrávání** a **stahování dat**. Případně může docházet k online konzumaci tzv. streamování viz kapitola 3.2.2 Další formy distribuce autorských děl na internetu.
- **Poskytovatel prostoru** ukládá na svá úložiště **obsah cizí**, a to dlouhodobě. To znamená, že uživatel nahrává své soubory na úložiště poskytovatele.³⁶
- **Poskytovatel internetového připojení** zabezpečující přenos dat. Uživateli poskytuje fyzickou infrastrukturu nebo jí pronajímá. Jedná se o společnosti, které poskytují kabelové připojení, mobilní sítě, lokální internetové připojení apod. Principem služby je **prostý přenos** dat pro třetí osoby.³⁷

Obrázek 2 Základní schéma zapojených subjektů

Zdroj: vlastní zpracování

³⁶ JANSÁ, Lukáš, Petr OTEVŘEL, Jiří ČERMÁK, Petr MALIŠ, Petr HOSTAŠ, Michal MATĚJKA a Ján MATEJKA. Internetové právo, s. 162-163.

³⁷ JANSÁ, Lukáš, Petr OTEVŘEL, Jiří ČERMÁK, Petr MALIŠ, Petr HOSTAŠ, Michal MATĚJKA a Ján MATEJKA. Internetové právo, s. 175.

3.1.5.1 Uživatel

Uživatelem ve smyslu ZSIS je každá fyzická nebo právnická osoba, která využívá službu informační společnosti za účelem vyhledávání nebo zpřístupňování informací.³⁸

Při **stahování** nebo **nahrání obsahu** na internetová úložiště dochází k vytvoření elektronické rozmnoženiny ve smyslu autorského zákona.³⁹ **Rozmnoženinou díla** podle § 13 odst. 1 AutZ se rozumí zhotovování dočasných nebo trvalých, přímých nebo nepřímých rozmnoženin díla nebo jeho části, a to jakýmkoli prostředky a v jakékoli formě.⁴⁰ Zákon rozlišuje nejčastější formou rozmnoženiny na tiskové, fotografické, zvukové, obrazové, zvukově obrazové, stavbou architektonického díla nebo ve formě jiné trojrozměrné rozmnoženiny anebo ve formě elektronické zahrnující vyjádření analogové i digitální.⁴¹

V případě **nahrávání obsahu** na internetová úložiště mohou nastat dvě základní situace. Uživatel zhotoví založení rozmnoženinu díla a nahraje jí do **soukromého cloudu**, lze aplikovat nejčastěji **volné užití** díla podle § 30 odst. 2 AutZ viz kapitola 3.3.3.3 Zákonné výjimky.⁴² To znamená, že uživatel vytvoří záložní rozmnoženinu a nahraje dílo na svůj soukromý účet, který je opatřen heslem. K rozmnoženině má přístup pouze uživatel nebo členové jeho rodiny. V tomto případě se nejedná o sdělování díla veřejnosti a není potřeba souhlas od autora díla či jiného subjektu spravující autorská práva daného díla.⁴³ Pokud uživatel nahraje dílo, které je chráněno autorským právem na **veřejné internetové úložiště**. Pravděpodobně dojde ke sdílení prostřednictvím internetu (ve smyslu sdělování veřejnosti) a to není kryto výjimkou z volného užití pro osobní potřebu.⁴⁴ **Sdělování veřejnosti** podle § 18 odst. 1 AutZ se rozumí zpřístupňování díla v nehmotné podobě, živě nebo ze záznamu, po drátě nebo bezdrátově.⁴⁵ Zákon výslovně stanovuje v § 18 odst. 2 AutZ, že se jedná o sdělování veřejnosti, pokud kdokoli může mít k dílu přístup na **místě a**

³⁸ § 2 odst. e) zákona č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti a o změně některých zákonů (zákon o některých službách informační společnosti), ve znění pozdějších předpisů.

³⁹ SRSTKA, Jiří, Jan BARTÁK, Tomáš DOBŘICHOVSKÝ, et al. *Autorské právo a práva související: vysokoškolská učebnice*, s. 230.

⁴⁰ § 13 odst. 1 zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

⁴¹ § 13 odst. 2 zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

⁴² SRSTKA, Jiří, Jan BARTÁK, Tomáš DOBŘICHOVSKÝ, et al. *Autorské právo a práva související: vysokoškolská učebnice*, s. 230.

⁴³ JANSÁ, Lukáš, Petr OTEVŘEL, Jiří ČERMÁK, Petr MALIŠ, Petr HOSTAŠ, Michal MATĚJKA a Ján MATEJKA. *Internetové právo*, s. 330.

⁴⁴ DONÁT, Josef a Jan TOMÍŠEK. *Právo v síti: průvodce právem na internetu*, s. 108.

⁴⁵ § 18 odst. 1 zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

v čase podle své vlastní volby zejména počítačovou nebo obdobnou sítí.⁴⁶ Důležitým prvkem je definování požadavku „veřejnosti“. Dílo, nemusí být přístupné všem uživatelům internetu postačí i části, aby se jednalo o sdělování veřejnosti. Příkladem může být omezování přístupu v rámci jednoho státu nebo podmíněnost přístupu na základě znalosti hesla (heslo je veřejně sděleno například na internetovém fóru). Zjednodušeně lze říct, že **právní odpovědnost** za nahraný obsah leží na uživateli, který dílo na internetové úložiště umístil.⁴⁷

Stahování rozmnoženin autorských děl je značně složitější. Stahování je dovoleno ve smyslu § 30 AutZ, který pojednává o „volném užití“ viz kapitola 3.3.3.3 Zákonné výjimky. Uživatel se může domnívat, že splňuje všechny atributy podle § 30 AutZ a nečiní nic nezákonného. Na druhé straně stojí zájmy autorů, kteří požadují nezneužívání této výjimky. Každá výjimka z autorského práva musí splňovat tzv. **tříkrokový test**, který je implementován z mezinárodního práva do české legislativy v § 29 AutZ.⁴⁸ Autorům garantuje užití díla, které není v rozporu s běžným užitím díla a ani nesmí docházet k nepřiměřenému dotčení práv autorů.⁴⁹ Jedná se o obecné ustanovení, které není blíže vysvětleno v autorském zákoně. Z tohoto pohledu je nutné posuzovat odkud je pořizována rozmnoženina. Za klíčové rozhodnutí se považuje judikát Soudního dvora EU (dále jen SDEU“), který rozhodl ve věci ACI Adam C-452/12. Výjimky z autorských práv je nutné stanovovat restriktivně a nelze považovat pořizování rozmnoženin, **ani pro soukromou osobní potřebu** fyzických osob, za dovolené, pokud je zdroj rozmnoženiny nelegální. Náhradní odměny (3.4.2 Kolektivní správa) pro autory nepokrývají rozmnožování **z nelegálních zdrojů**.⁵⁰ Uživatel nemůže spoléhat na výjimku „volného užití“ a musí mít souhlas autora, pokud obsah získává z nelegálního zdroje. Pokud je dílo umístěno na internetu nelze automaticky usuzovat, že dílo je umístěno neoprávněně. Vždy je potřeba posuzovat konkrétní případy individuálně s ohledem na konkrétní dílo.⁵¹

⁴⁶ § 18 odst. 2 zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁷ JANSÁ, Lukáš, Petr OTEVŘEL, Jiří ČERMÁK, Petr MALIŠ, Petr HOSTAŠ, Michal MATĚJKA a Ján MATEJKA. Internetové právo, s. 329-332.

⁴⁸ Tamtéž, s. 349.

⁴⁹ § 29 odst. 1 zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁰ Rozsudek Soudního dvora EU ve věci ACI Adam C-452/12, dostupné z:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=150786&pageIndex=0&doclang=CS&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=514294>

⁵¹ JANSÁ, Lukáš, Petr OTEVŘEL, Jiří ČERMÁK, Petr MALIŠ, Petr HOSTAŠ, Michal MATĚJKA a Ján MATEJKA. Internetové právo, s. 349-350.

3.1.5.2 Poskytovatel internetového úložiště

Poskytovatel služby je každá právnická nebo fyzická osoba, která poskytuje některou ze služeb informační společnosti.⁵² **Službou informační společnosti** se rozumí jakákoliv služba, která je poskytována elektronickými prostředky na individuální žádost uživatele podanou elektronickými prostředky, zpravidla za úplatou. **Elektronickými prostředky** se rozumí služba, která je odeslána prostřednictvím sítě elektronických komunikací a vyzvednuta uživatelem z elektronického zařízení pro ukládání dat.⁵³

Odpovědnost poskytovatelů (služby) prostoru je vymezena v evropském právu ve článku 14 a 15 směrnice o elektronickém obchodu a českém právu v § 5 ZSIS.

Podle § 5 odst. 1 ZSIS je poskytovatel prostoru **odpovědný za obsah**, pouze v těchto případech:

- a) *„mohl-li vzhledem k předmětu své činnosti a okolnostem a povaze případu vědět, že obsah ukládaných informací nebo jednání uživatele jsou protiprávní, nebo“*
- b) *„dozvěděl-li se prokazatelně o protiprávní povaze obsahu ukládaných informací nebo o protiprávním jednání uživatele a neprodleně neučinil veškeré kroky, které lze po něm požadovat, k odstranění nebo znepřístupnění takovýchto informací.“⁵⁴*

Zároveň § 6 tohoto zákona, zbavuje povinnosti poskytovatele prostoru dohledu nad přenášenými a ukládanými informacemi a aktivního vyhledávání protiprávního obsahu.⁵⁵

Článek 15 směrnice o elektronickém obchodu s názvem neexistence obecné povinnosti dohledu stanovuje totožné podmínky s § 6 ZSIS.⁵⁶

⁵² § 2 odst. d) zákona č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti a o změně některých zákonů (zákon o některých službách informační společnosti), ve znění pozdějších předpisů.

⁵³ § 2 odst. a) zákona č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti a o změně některých zákonů (zákon o některých službách informační společnosti), ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁴ § 5 zákona č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti a o změně některých zákonů (zákon o některých službách informační společnosti), ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁵ § 6 zákona č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti a o změně některých zákonů (zákon o některých službách informační společnosti), ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁶ Článek 15 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu (směrnice o elektronickém obchodu), ve znění pozdějších předpisů.

Poskytovatel internetového prostoru musí splnit podmínky tzv. **bezpečného přístavu**, aby nebyl odpovědný za ukládaný **cizí obsah**. Částečně je řešen bezpečný přístav ve **článku 14 směrnice o elektronickém obchodě a § 5 ZSIS**. Pojem vychází z angličtiny ze slova „safe-harbor“, který vychází z amerického zákona The Digital Millennium Copyright Act of 1998 (dále jen „DMCA“).

Podmínky pro existenci tzv. **bezpečného přístavu**:

- **Podmínka neexistence vlivu** – poskytovatel obsahu (uživatel) nesmí být ovládaný přímo nebo nepřímo poskytovatelem prostoru. Podmínka zabraňuje situacím, kdy dochází od poskytovatel prostoru k **nabádání nebo nucení** přímo či nepřímo uživatele k poskytování obsahu a uložení obsahu.
- **Podmínka nevědomosti** – poskytovatel prostoru nemá skutečnou vědomost vzhledem k předmětu své činnosti a okolnostem a povaze případu nemohl vědět o protiprávním povaze cizího obsahu nebo protiprávního jednání uživatele spočívající v ukládání takového obsahu. Povědomí, že služba může být zneužita pro ukládání protiprávního obsahu nestačí, podle převažujících názorů.
- **Podmínka pasivity a neutrality** – poskytovatel prostoru musí zůstat ve vztahu k cizímu obsahu neutrální a pasivní. Poskytovatel nesmí uložený obsah kontrolovat a neměl by uživatelům obsah podsouvat a nabízet či je motivovat k využití konkrétního obsahu. Provozovatel úložiště **nesmí uživatele motivovat k ukládání protiprávního obsahu** například formou kreditu.⁵⁷

V praxi může dojít k **zániku podmínky nevědomosti** v případě oznámení protiprávního obsahu ze strany majitele práv nebo jiné osoby. Oznámení musí být dostatečně odůvodněné nebo oznamovatel musí být schopen kvalifikovaně posoudit protiprávnost. Nejčastěji nahlašují závadný obsah **organizace spravující kolektivní právo** viz kapitola 3.4.2 Kolektivní správa. Poskytovatel prostoru musí protiprávní obsah neprodleně odstranit nebo zamezit přístup k němu, aby došlo k **zachování podmínky**

⁵⁷ JANSÁ, Lukáš, Petr OTEVŘEL, Jiří ČERMÁK, Petr MALIŠ, Petr HOSTAŠ, Michal MATĚJKA a Ján MATEJKA. Internetové právo, s. 163-165.

nevědomosti. Každé oznámení se posuzuje individuálně a poskytovatel prostoru nese riziko. Nástroj se nazývá anglickým termínem „**notice a takedown**“⁵⁸, ale v praxi není příliš účinný, odstraněné soubory jsou často nahrány zpět v řádu hodin. Lze soudně nařídit poskytovateli obsahu, aby přijal opatření, která zabrání opětovnému ukládání specifického obsahu na úložiště. Jedná se o pravidlo následné prevence „**notice and staydown**“ a konkrétní použití nechává SDEU na národních soudech. Nejedná se o požadavek na kontrolu veškerého obsahu, ale zabránění uložení konkrétního obsahu. Podobný filtr obsahu využívá YouTube pod názvem Content ID a lze očekávat vývoj podobným směrem.⁵⁹ Někteří uživatelé si na platformě YouTube stěžují na špatnou funkčnost Content ID, který stál více jak 100 milionů dolarů.⁶⁰

Služba Ulož.to nabízí podobnou službu pod stejným názvem ContentID, kdy nabízí vlastníkům **automatickou blokadu díla** nebo **monetizaci díla**. Podle popisu na webových stránkách vypadá, že služba je na začátku své funkčnosti, ale možná se držitelé práv dočkají spravedlnosti.⁶¹ Otázkou zůstává, jestli se smluvní strany dokážou dohodnout na podmínkách fungování služby, ale je možné, že na základě směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/790 ze dne 17. dubna 2019 o autorském právu a právech s ním souvisejících na jednotném digitálním trhu a o změně směrnic 96/9/ES a 2001/29/ES dojde k filtraci obsahu viz kapitola 3.3.4 Právo EU.

⁵⁸ **Pozn.:** Na webových stránkách je „**notice and take down**“ často odznačována jako záložka DMCA přes, kterou mohou vlastníci práv nahlašovat a požadovat stažení obsahu. Na příklad služba Ulož.to:

<https://ulozto.cz/dmca>.

⁵⁹ JANSÁ, Lukáš, Petr OTEVŘEL, Jiří ČERMÁK, Petr MALIŠ, Petr HOSTAŠ, Michal MATĚJKA a Ján MATEJKA. Internetové právo, s. 166-169.

⁶⁰ MASNICK, Mike. YouTube's \$100 Million Upload Filter Failures Demonstrate What A Disaster Article 13 Will Be For The Internet, dostupné z:

<https://www.techdirt.com/articles/20181214/17272041233/youtubes-100-million-upload-filter-failures-demonstrate-what-disaster-article-13-will-be-internet.shtml>.

⁶¹ Ulož.to ContentID. Ulož.to, dostupné z: <https://ulozto.cz/contentid>.

3.1.5.3 Poskytovatel internetového připojení

Poskytovatel služby je každá právnická nebo fyzická osoba, která poskytuje některou ze služeb informační společnosti.⁶² Odpovědnost za přenášený cizí obsah je upravena evropským právem v článku 12 směrnice o elektronickém obchodu a českým právem v § 3 ZSIS. Právní úprava v obou uvedených právních předpisech je téměř totožná, pouze se liší ve smyslu pozitivního a negativního výkladu.

Poskytovatel služby odpovídá za obsah přenášených informací podle § 3 odst. 1 ZSIS pouze v případě, že přenos sám iniciuje, zvolí uživatele přenášené informace, nebo zvolí nebo změní obsah přenášené informace.⁶³ Dále může automaticky, krátkodobě a dočasně ukládat přenášené informace podle § 3 odst. 2 ZSIS.⁶⁴ Jansa uvádí, že nejdůležitější je absence jakékoliv integrace poskytovatele do obsahu přenášených informací.⁶⁵

⁶² § 2 odst. d) zákona č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti a o změně některých zákonů (zákon o některých službách informační společnosti), ve znění pozdějších předpisů.

⁶³ § 3 odst. 1 zákona č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti a o změně některých zákonů (zákon o některých službách informační společnosti), ve znění pozdějších předpisů

⁶⁴ § 3 odst. 2 zákona č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti a o změně některých zákonů (zákon o některých službách informační společnosti), ve znění pozdějších předpisů

⁶⁵ JANSÁ, Lukáš, Petr OTEVŘEL, Jiří ČERMÁK, Petr MALIŠ, Petr HOSTAŠ, Michal MATĚJKA a Ján MATEJKA. Internetové právo, s. 176.

3.2 Internetové pirátství

Termín **internetové pirátství** je spojen s kriminalitou prováděnou na internetu, kdy dochází k porušování práv plynoucí z duševního vlastnictví. Tato trestná činnost může mít mnoho podob, od domácího používání nelegálního softwaru přes nelegální nahrávání děl chráněných autorským zákonem až po organizovanou trestnou činnost.⁶⁶ Část veřejnosti si **zvykla** stahovat statky z úložišť, které zjevně poskytují nelegální obsah. Nabídka legálního obsahu se střetává s mentalitou či stereotypem chování lidí s pocitem co je volně dostupné je zdarma.⁶⁷ V současné době existuje mnoho internetových služeb nabízející online obsah, tzn. existenci elektronického trhu a hospodářskou soutěž na trhu. Je nutné vycházet ze **stavu ustáleného a zavedeného trhu**, bez ohledu na nedostatky technické či obchodní. Obecně platí na trhu **morální, hospodářské a právní zásady**.⁶⁸

Podle průzkumu z roku 2019 využívá 21 % mladých lidí ve věku od 15 do 24 let, záměrně nezákonné zdroje pro přístup k autorským dílům. Průzkum byl prováděn ve 28 státech EU včetně České republiky. U nás dochází k záměrnému porušování autorských práv ve 30 %.⁶⁹ Stejný průzkum byl prováděn v roce 2016, kdy byly průměrné hodnoty v EU 25 % a ČR 28 %.⁷⁰

3.2.1 Nelegálně šířený obsah

Podle průzkumu pro EU z roku 2019 nejčastěji uživatelé ve věku 15 až 24 let přehrávají nebo stahují z nelegálních zdrojů **filmy a seriály 79 %**, **hudba 39 %** a **počítačové hry 27 %**, **televizní pořady a sport 16 %**, **elektronické knihy 15 %**, **vzdělávací obsah a noviny a časopisy 6 %**⁷¹. Oproti roku 2016 došlo k výraznému poklesu o 17 až 6 % v závislosti na konkrétním obsahu. V České republice volí uživatelé

⁶⁶ JANSÁ, Lukáš, Petr OTEVŘEL, Jiří ČERMÁK, Petr MALIŠ, Petr HOSTAŠ, Michal MATĚJKA a Ján MATEJKA. Internetové právo, s. 399.

⁶⁷ TELEČ, Ivo. *Právo duševního vlastnictví v informační společnosti*, s. 145-146

⁶⁸ Tamtéž. 145-146

⁶⁹ 2019 Intellectual Property and Youth Scoreboard: Commissioned by the European Union Intellectual Property Office (EUIPO) from Ipsos, dostupné z: https://euiipo.europa.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/document_library/observatory/documents/IP_youth_scoreboard_study_2019

⁷⁰ INTELLECTUAL PROPERTY AND YOUTH - Scoreboard 2016: Commissioned by the European Union Intellectual Property Office (EUIPO) from Ipsos, dostupné z: https://euiipo.europa.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/document_library/observatory/documents/IP_youth_scoreboard_study/IP_youth_scoreboard_study_en.pdf

⁷¹ **Pozn.:** V průzkumu byla pokládána otázka – „Jaký typ obsahu jste záměrně používali, přehrávali, stahovali nebo streamovali z legálního zdroje (webové stránky)?“

především nelegální zdroje v oblasti filmů a seriálů 89 % a hudby 51 %. Z průzkumu lze usuzovat, že uživatelé preferují především online konzumaci děl před stahováním obsahu do počítače.⁷² Problém s volným šířením děl neřeší pouze komerční subjekty, ale i akademici. Pomocí serveru SCI-HUB se šíří **68,9 % vědeckých článků**. Server vznikl s myšlenkou svobodného přístupu k vědě pro všechny. SCI-HUB upozorňuje na to, že z veřejně financovaných výzkumů profituje několik soukromých vydavatelství, protože univerzity musí platit vydavatelům za přístup k vědeckým článkům.⁷³

3.2.2 Další formy distribuce autorských děl na internetu

Primárně práce pojednává o stahování dat do počítače pomocí internetových úložišť, ale existují i jiné formy distribuce obsahu. Průzkum z roku 2016 ze Spojených států amerických, který se zabýval video pirátstvím v Spojených státech amerických. Stanovuje, že uživatelé nejčastěji využívají **streamování obsahu**, v minulosti to byly sítě **peer to peer** a v budoucnu se očekává distribuce pomocí aplikací v **mobilních telefonech**.⁷⁴ Preference streamování obsahu je patrné i z průzkumu pro EU z roku 2019, ale je potřeba rozlišovat konzumovaný obsah.⁷⁵

Peer to peer služby se odlišují od datových úložišť architekturou. Obsah není centrálně ukládán na serveru provozovatele, ale je poskytován jednotlivými uživateli navzájem. Centrální server slouží pouze jako adresář jednotlivých uživatelů, případně řídí provoz přenosu mezi uživateli. Každý uživatel data **stahuje**, ale současně i **sdílí**. Sdílení obsahu, který je chráněn autorským právem podléhá jinému právnímu režimu nežli stahování viz kapitola 3.1.5.1 Uživatel.⁷⁶ Dochází k sdělování díla veřejnosti podle § 18 odst. 1 AutZ.

⁷² 2019 Intellectual Property and Youth Scoreboard: Commissioned by the European Union Intellectual Property Office (EUIPO) from Ipsos, dostupné z: https://euiipo.europa.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/document_library/observatory/documents/IP_youth_scoreboard_study_2019.

⁷³ ŠMEJKAL, Filip. Pirátský server SCI-HUB obsahuje 69 % vědeckých článků z celého světa: Věda a technika. EkonTech.cz: časopis pro studenty techniky a ekonomie, s. 12-14.

⁷⁴ MILLENNIALS AT THE GATE, dostupné z: http://www.upnextpodcast.com/wp-content/uploads/2016/08/ANATOMY_MILLENNIALS_at_the_GATE_FALL2016.pdf.

⁷⁵ 2019 Intellectual Property and Youth Scoreboard: Commissioned by the European Union Intellectual Property Office (EUIPO) from Ipsos, dostupné z: https://euiipo.europa.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/document_library/observatory/documents/IP_youth_scoreboard_study_2019.

⁷⁶ DONÁT, Josef a Jan TOMÍŠEK. *Právo v síti: průvodce právem na internetu*, s. 96.

Moderní formou přístupu k audiovizuálnímu obsahu je **streamováním**, jedná se o přenos v reálném čase mezi odesílatelem a příjemcem. Výhodu lze spatřovat v takřka **okamžitém přehrávání obsahu**, nedochází k dlouhodobému uložení do výpočetní techniky. Nevýhodou je velká náročnost na množství přenesených dat. Lze se dostat do situace, že není možné zobrazit řádně zaplacený obsah například při vycestování do jiné země EU. Distributor obsahu nemusí získat práva pro šíření obsahu v dané zemi. Jedná se o tzv. **geoblocking**.⁷⁷ Z pohledu autorského práva při využívání streamovacích služeb dochází k porušování rozmnoženiny § 13 AutZ a dochází ke **sdělování veřejnosti** podle § 18 odst. 1 AutZ, což může být protizákonné jednání.⁷⁸ Studie společnosti Media Vision, uvádí pokles hudebního pirátství ve Švédsku zásluhou rozšíření hudebních streamovacích služeb.⁷⁹ Podobný průběh nelze očekávat u **audiovizuálního obsahu**, protože neexistuje shoda mezi producenty, distributory a studii. Každý se spíše snaží vybudovat svoji streamovací platformu a nedochází k zastřešení služby v rámci jedné, dvou nebo tří platforem, jak je tomu u hudby. Poptávce z pohledu konzumenta neodpovídá nabídka služeb a uživatelé řeší tento nesoulad konzumací nebo stahováním nelegálního obsahu.⁸⁰ Dochází k přesycení trhu streamovacími službami, které poskytují audiovizuální obsah. Uživatel s nižšími příjmy není schopný platit několik streamovacích služeb, to dává šanci šíření internetového pirátství.⁸¹

3.2.3 Důvody internetového pirátství

Jedná se o konflikt mezi **autory děl** (asociacemi spravující autorské právo) a téměř **všemi uživateli internetu**. Pravděpodobně existuje jen velice malá skupina uživatelů, kteří nikdy nezasáhli do práv autorů na internetu.⁸² Souhrn základní důvodů, proč dochází k internetovému pirátství:

⁷⁷ DONÁT, Josef a Jan TOMÍŠEK. *Právo v síti: průvodce právem na internetu*, s. 98-99.

⁷⁸ JANSÁ, Lukáš, Petr OTEVŘEL, Jiří ČERMÁK, Petr MALIŠ, Petr HOSTAŠ, Michal MATĚJKA a Ján MATEJKA. *Internetové právo*, s. 340.

⁷⁹ DOČEKAL, Daniel. *Hudební pirátství na ústupu, díky streamingu hudby*, dostupné z: <https://www.lupa.cz/clanky/hudebni-piratstvi-na-ustupu-diky-streamingu-hudby/>.

⁸⁰ NOVÁK, Tadeáš. *Lesk a bída streamovacích služeb. Znamená Netflix opravdu audiovizuální revoluci?* Lupa.cz, dostupné z: <https://www.lupa.cz/clanky/lesk-a-bida-streamovacich-sluzeb-znamena-netflix-opravdu-audiovizualni-revoluci/>

⁸¹ SEMECKÝ, Petr. *Disney nahrává pirátům: Překoná Mandalorian rekordy ve stahování? Filtro, dostupné z: <https://filmto.cz/blog/disney-nahrava-piratum-mandalorian-muze-prekonat-rekordy-v-nelegalnim-stahovani>*

⁸² KOLOUCH, Jan. *CyberCrime [online]*, s. 290.

Autoři, asociace či zákonodárci:

- **Pomalé legislativní změny** – ochrana autorských práv vycházející z 19. století⁸³, právo v oblasti IT je nedostatečné a nepřizpůsobuje se informačním technologiím⁸⁴.
- **Pomalé přizpůsobování se trhu** – pomalá reakce na poptávku uživatelů a neochotu ke změnám.⁸⁵

Uživatelé:

- **Jednoduchost** – páchat trestnou činnost pomocí počítače je poměrně jednoduché, oproti jiné trestné činnosti.⁸⁶
- **Nízké právní povědomí** – občanů je všeobecný problém, ale IT to může být enormní nejen nedostatečnou a složitou legislativou ale i složitostí IT.⁸⁷
- **Pocit anonymity** – ve virtuálním prostředí je možné rozlišovat objektivní a subjektivní anonymitu. Objektivní znamená reálná možnost dohledání konkrétního uživatele. Subjektivní je jakým způsobem uživatel vnímá svoji identitu na internetu.⁸⁸
- **Důvody, které uživatelé nejčastěji uvádějí** – cena, neexistence legálního obsahu, větší nabídka obsahu, využití pouze pro vlastní potřebu, nebylo zapotřebí registrace, rychlejší dostupnost, přístup pouze k vybrané položce, vyzkoušení obsahu před legálním zakoupením, dělají to i ostatní, dostupnost obsahu z jiné země, je možné použít obsah na více zařízení, vyhledávač mu nabídnul nelegální obsah apod.⁸⁹

⁸³ KOLOUCH, Jan. CyberCrime, s. 291.

⁸⁴ JANSÁ, Lukáš, Petr OTEVŘEL, Jiří ČERMÁK, Petr MALIŠ, Petr HOSTAŠ, Michal MATĚJKA a Ján MATEJKA. Internetové právo, s. 386.

⁸⁵ NOVÁK, Tadeáš. Lesk a bída streamovacích služeb. Znamená Netflix opravdu audiovizuální revoluci? Lupa.cz, dostupné z: <https://www.lupa.cz/clanky/lesk-a-bida-streamovacich-sluzeb-znamená-netflix-opravdu-audiovizualni-revoluci/>

⁸⁶ JANSÁ, Lukáš, Petr OTEVŘEL, Jiří ČERMÁK, Petr MALIŠ, Petr HOSTAŠ, Michal MATĚJKA a Ján MATEJKA. Internetové právo, s. 386.

⁸⁷ Tamtéž, s. 386.

⁸⁸ ŠMAHEL, David. Psychologie a internet: děti dospělými, dospělí dětmi, s.18-19.

⁸⁹ 2019 Intellectual Property and Youth Scoreboard: Commissioned by the European Union Intellectual Property Office (EUIPO) from Ipsos, dostupné z: https://euipo.europa.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/document_library/observatory/documents/IP_youth_scoreboard_study_2019.

3.2.4 Efekty internetového pirátství

Efektem internetového pirátství je zcela logicky **vznik škody**, ale vyčíslení přesné hodnoty je velice problematické a téměř nereálné.⁹⁰ Částečně je škoda a vyčíslení škody řešeno v kapitole 3.5.1 Občanskoprávní ochrana. Internetové pirátství může přinášet nejrůznější efekty ať kladné nebo negativní či neutrální. Zcela logicky je zapotřebí brát efekty zde uvedené s určitou rezervou, protože je vždy potřeba posuzovat druhy díla, popularitu, způsoby konzumace apod.

Pozitivní efekty:

- Dochází k seznámení spotřebitelů s obsahem, a to může vytvořit novu poptávku.
- Umožňuje sdružování poptávky, což vede k vyšší poptávce.
- Zvyšuje ochotu platit za koncerty a související doplňkové zboží.
- Dochází k celkovému zvýšení popularity produktu, a to zvyšuje poptávku po legální nabídce.

Neutrální efekty:

- Poskytuje obsah uživatelům, kteří nejsou ochotni za obsah platit nebo si ho nemohou dovolit.
- Plní funkci nabídky po produktech, které nejsou legálně dostupné.

Negativní efekty:

- Nahrazení nákupu obsahu nebo návštěvy biografu.
- Odložení nákupu obsahu, koupě obsahu za nižší cenu.
- Snížení počtu špatných nákupů, snížení prodejů.
- Nahrazení legální spotřeby obsahu v průběhu času a rozpočtu.⁹¹

⁹⁰ KOLOUCH, Jan. CyberCrime, s. 375.

⁹¹ Global Online Piracy Study: IViR - Institute for Information Law. University of Amsterdam, dostupné z: <https://www.ivir.nl/publicaties/download/Global-Online-Piracy-Study.pdf>.

3.3 Právní ochrana autorského práva

Nejpodstatnější právní předpisy upravující odpovědnost subjektů pro oblast služeb informační společnosti v České republice je usnesení č. 2/1993 Sb. předsednictva České národní rady o vyhlášení **LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD** jako součástí ústavního pořádku České republiky (dále jen „Listina“), zákon č. 89/2012 Sb. **občanský zákoník**, zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (dále jen „AutZ“) a zákon č. 40/2009 Sb. **trestní zákoník** (dále jen „TrZ“).

Mezinárodní ochrana autorského práva je upravena v **mezinárodních smlouvách** (Bernská úmluva, TRIPS, WCT, WIPO) a **aktech Evropské unie**.

3.3.1 Listina základních práv a svobod

Ústavní **zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky** stanovuje v článku 3 Listinu základních práv a svobod jako součást ústavního pořádku České republiky. Dále **Listina základních a práv svobod** jednoznačně stanovuje nutnost ochrany vlastnických práv za pomoci legislativní úpravy v článku 34 odst. 1 přesně takto: „*Práva k výsledkům tvůrčí duševní činnosti jsou chráněna zákonem.*“.⁹²

3.3.2 Občanský zákoník

Základním právem autorů duševního vlastnictví je výlučné právo s předměty ochrany duševního vlastnictví nakládat. **ObčZ** upravuje nakládání s předměty duševního vlastnictví v **§2358 až 2389** formou **licence**.⁹³ Za pomoci licence uděluje autor **majetková práva** jiné osobě viz kapitola 3.3.3.2 Práva k autorským dílům.⁹⁴ **Licence** umožňuje jiné osobě dílo užívat dle sjednaného způsobu v omezeném nebo neomezeném rozsahu. Nejčastěji **za úplatu**, pokud není v licenční smlouvě ujednáno jinak, tak nabyvatel poskytovateli zaplatí odměnu ve výši, která je obvyklá v době uzavření smlouvy za obdobných smluvních podmínek.⁹⁵

⁹² Článek 34 odst. 1 usnesení č. 2/1993 Sb. předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součástí ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

⁹³ JAKL, Ladislav. Duševní vlastnictví a jeho právní ochrana. 2. vydání, s. 124.

⁹⁴ DONÁT, Josef a Jan TOMÍŠEK. *Právo v síti: průvodce právem na internetu*, s. 137.

⁹⁵ § 2366 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb. občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

Může se jednat o licenci **výhradní**, kdy se autor zavazuje dílo sám neužívat a nikomu dalšímu neposkytovat práva na toto dílo.⁹⁶ Výhradní licenční smlouvy musejí mít písemnou formu, ostatní licenční smlouvy mohou být uzavřeny v libovolné formě.⁹⁷ Nebo nevýhradní licenci, kdy autor může nakládat s dílem nebo licenci poskytnout třetí straně.⁹⁸ Dále ObčZ v §2371 až 2383 upravuje zvláštní ustanovení pro licenci k předmětům chráněným autorským zákonem. Zákon stanovuje základní ustanovení, omezení nabyvatele licence, rozmnoženinu pro autora, odstoupení od smlouvy a zánik licence.⁹⁹

3.3.3 Autorský zákon

Náznaky ochrany autorského práva lze najít i v antice. Ve starověkém Římě existovaly předpisy zakazující změnu obsahu dramatických děl bez autorova souhlasu. Začátek ochrany autorsko-právní lze považovat až 15. století v Evropě, kdy došlo k **rozšíření knihtisku**. Dochází k udělování privilegií a monopolizaci některých knihtiskařů či autorů ze strany představitelů veřejné moci, ale za první zákon lze považovat „**Statue of Anne**“ neboli zákon královny Anny z **roku 1710**, který byl vydán ve Spojeném království. V polovině 19. století dochází ve vyspělém světě k prosazování teoretického konceptu „práva duševního vlastnictví“ a **roku 1886** dochází k přijetí **Bernské úmluvy** o ochraně literárních a uměleckých děl.¹⁰⁰

V České republice je v současné době autorské právo upraveno **zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském**, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (dále jen „AutZ“). Upravuje vztahy mezi tvůrci a uživateli autorských děl, autorské dílo je základním předmětem právní ochrany.

⁹⁶ § 2360 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb. občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

⁹⁷ § 2358 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb. občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

⁹⁸ § 2361 zákona č. 89/2012 Sb. občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

⁹⁹ § 2371 až 2383 zákona č. 89/2012 Sb. občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰⁰ DAVID, Ivan. *Filmové právo: autorskoprávní perspektiva*, 9.

3.3.3.1 Autor a autorské dílo

Slovo „autor“ pochází z lat. auctor (*původce, tvůrce*), původně augēre (příč. trp. auctus) – *zvětšovat, množit*.¹⁰¹ Autorský zákon definuje **autora** v § 5 jako fyzickou osobu, která dílo vytvořila.¹⁰² Dílo může vzniknout **spoluautorstvím** jedná se o společnou tvůrčí činností dvou nebo více autorů, právo k autorskému dílu přísluší všem spoluautorům společně a nerozdílně.¹⁰³

Autorské dílo je upraveno v § 2 autorského zákona a musí splňovat tři znaky. Musí se jednat o **jedinečný výsledek tvůrčí činnosti autora** a musí být vyjádřeno v **jakékoliv objektivně vnímatelné podobě**, včetně podoby elektronické, trvale nebo dočasně, bez ohledu na jeho rozsah, účel nebo význam.¹⁰⁴ **Jedinečnost** lze chápat jako nemožnost vzniku dvou totožných děl. **Tvůrčí činnost autora** je spojena s osobními vlastnostmi autora, bez kterých by nebylo možné dosažení výsledku. **Objektivně vnímatelná podoba** znamená, že dílo musí mít hmotný substrát. Podoba může mít formu nestálosti či pomíjivosti (trvalé nebo dočasné).¹⁰⁵ U počítačových programů fotografií a databází (děl souborných) se neuplatňuje podmínka jedinečnosti, může dojít ke vzniku stejných děl nezávisle na sobě.¹⁰⁶ Autorské právo chrání **nejenom dílo dokončené**, ale i části díla a vývojové fáze, včetně názvu a jmen postav, pokud plní podmínky uvedené v §2 odst. 1 nebo odst. 2, jde-li o předměty práva autorského v něm uvedené.¹⁰⁷ **Autorským dílem** podle autorského zákona **není** námět díla sám o sobě, denní zpráva nebo jiný údaj sám o sobě myšlenka, metoda, postup, princip, objev, vědecká teorie, matematický a obdobný vzorec, statistický graf a podobný předmět sám o sobě.¹⁰⁸ Autorský zákon rozděluje díla do základních kategorií na **literární, umělecké a vědecké**. Zákon dále obsahuje demonstrativní výčet děl, některá díla se i překrývají. V praxi nemusí být členění děl nezbytné ani významné.¹⁰⁹

¹⁰¹ REJZEK, Jiří. *Český etymologický slovník*, str. 63.

¹⁰² § 5 odst. 1 zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰³ § 8 odst. 1 zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰⁴ § 2 odst. 1 zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰⁵ CHALOUPKOVÁ, Helena. *Autorský zákon: komentář*, s. 7.

¹⁰⁶ Tamtéž, s. 9-10.

¹⁰⁷ § 2 odst. 3 zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰⁸ § 2 odst. 6 zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰⁹ CHALOUPKOVÁ, Helena. *Autorský zákon: komentář*, s. 6-9.

Dílo souborné je zvláštní typ díla, které vznikne kombinací jiných autorských děl. Autorem je fyzická osoba, která tvůrčím způsobem vybrala nebo uspořádala jiná autorská díla a tím nedošlo k dotčení práv autorů do souborů zařazených.¹¹⁰ Dílem souborným je databáze, sborník, encyklopedie, časopis, antologie, pásmo, výstava nebo jiný soubor nezávislých děl nebo jiných prvků.¹¹¹

3.3.3.2 Práva k autorským dílům

Vznik práva k autorskému dílu podle § 9 AutZ vzniká okamžikem, kdy je dílo vyjádřeno v **jakékoliv objektivně vnímatelné podobě**.¹¹² Autorský zákon rozlišuje dva druhy práv k autorským dílům **osobní** a **majetková**.¹¹³

Osobnostní práva jsou spojena s právní osobností autora a zanikají smrtí.¹¹⁴ Práva osobnostní jsou k autorskému dílu autora vymezena v § 11 autorského zákona takto:

- Právo **rozhodnout**, jak bude dílo zveřejněno.
- Právo **osobovat** si autorství.
- Právo **nedotknutelnosti** díla, ale zejména udělení svolení k jakékoliv změně nebo zásahu do díla jinému.
- Práva na dílo se **není možné vzdát** a jsou nepřevoditelná, zanikají smrtí.
- Po **smrti** autora si **nesmí nikdo osobovat** autorství k dílu.¹¹⁵

Majetková práva¹¹⁶ trvají po dobu života a přetrvávají až 70 let po smrti autora.¹¹⁷ Autor může majetková práva **udělit jiné osobě pomocí smlouvy** (licence) viz kapitola 3.3.2 Občanský zákoník.¹¹⁸ Při užití díla bez souhlasu autora nebo pokud to výslovně

¹¹⁰ § 5 odst. 2 zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹¹ § 2 odst. 2 a 5 zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹² § 9 odst. 1 zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹³ § 10 zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹⁴ § 11 odst. 4 zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹⁵ § 11 odst. 1-5 zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹⁶ **Pozn.:** Matěj Myška a kol. v publikaci Veřejné licence v České republice: verze 2.0 upozorňují na nemožnost vzdání se svých majetkových práv jednostranným právním jednáním. Problém se snaží řešit tzv. **veřejné či volné licence** (angl. free license). Autoři, kteří projeví zájem mohou uzavřít licenční smlouvu kvalitativně garantovanou třetí stranou a takto upravit či omezit svá majetková práva k autorskému dílu. Nejznámějším a nejrozšířenějším druhem veřejné licence jsou **Creative Commons**. Autor se může rozhodnout jaká práva poskytne uživatelům jeho díla a pomocí elektronické aplikace vygeneruje licenční podmínky a použije příslušné piktogramy.

¹¹⁷ § 27 odst. 1 zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹⁸ § 12 odst. 1 zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

nedovoluje zákon, **dochází k zásahu do majetkových práv autora.**¹¹⁹ Majetková práva definuje autorský zákon jako právo k užívání díla v § 12 až 23 autorského zákona takto:

- **Rozmnožování** znamená zhotovování trvalých nebo dočasných, přímých nebo nepřímých rozmnoženin díla nebo částí díla, a to v jakékoliv formě nebo jakýmkoliv prostředky.¹²⁰
- **Rozšiřování** znamená zpřístupňování díla v hmotné podobě prodejem nebo jiným převodem vlastnického práva k originálu nebo k rozmnoženině díla. Dojde-li k udělení rozšiřovacího práva na území některého z členských států Evropské unie nebo některého ze států tvořících Evropský hospodářský prostor, dochází k vyčerpání rozšiřovacího práva v rámci Evropského hospodářského prostoru. Právo na pronájem díla a právo na půjčování díla zůstává nedotčeno.¹²¹
- **Pronájem** znamená zpřístupnění originálu nebo rozmnoženiny díla ve hmotné podobě za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu na dobu určitou.¹²²
- **Půjčování** znamená zpřístupňování originálu nebo rozmnoženiny díla ve hmotné podobě veřejnosti nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu na dobu určitou.¹²³
- **Vystavování** znamená zpřístupnění originálu nebo rozmnoženiny v hmotné podobě ke shlédnutí nebo jiného způsobu vnímání díla veřejností.¹²⁴
- **Sdělování veřejnosti** znamená zpřístupňování díla v nehmotné podobě, ze záznamu nebo živě, po drátu nebo bezdrátově. Dále se jedná o počítačovou síť nebo obdobnou síť, která umožňuje přístup na místě a v čase podle vlastní volby.¹²⁵

¹¹⁹ § 12 odst. 1 zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

¹²⁰ § 13 zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

¹²¹ § 14 zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

¹²² § 15 zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

¹²³ § 16 zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

¹²⁴ § 17 zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

¹²⁵ § 18 zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

3.3.3.3 Zákonné výjimky

Zákonné výjimky rozdělujeme do dvou skupin **zákonné licence** a **volné užití**. Zákonné výjimky umožňují užití díla bez souhlasu, vědomí a vůle autora, ale pouze v rozsahu zákonné úpravy. Základem pro výjimky je mezinárodní právo a tzv. **tříkrokový test**. Stanovuje, že výjimku lze využít pouze na základě úpravy dané výjimky v zákoně, užití nesmí být v rozporu s běžným užitím díla a nesmí docházet k nepřiměřenému dotčení oprávněných zájmů autora.¹²⁶

Volné užití autorských děl je upraveno § 30 AutZ a užití autorského díla ve smyslu tohoto ustanovení se **nepovažuje za užití díla**. **Fyzická osoba** nezasahuje do práva autorského, pokud pro svojí **osobní potřebu zhotoví záznam, rozmnoženinu nebo napodobeninu** a účelem **není dosažení přímého nebo nepřímého hospodářského** nebo obchodního **prospěchu**.¹²⁷ Pojem „**užití pro osobní potřebu**“ není jednoznačně vymezen, ale lze toto ustanovení používat pro soukromé účely v rámci rodiny. Do užití pro osobní potřebu nelze zahrnout použití v rámci přátel, pracovního kolektivu apod. Ani v rámci vlastní vnitřní potřeby právnické osoby nebo podnikajících fyzických osob.¹²⁸ Použití v praxi a plynoucí odpovědnost pro fyzické osoby je řešena v kapitole 3.1.5.1 Uživatel. Autorům náleží **náhradní odměna** za rozmnožování autorských děl na základě volného užití.¹²⁹ Odměna je vybírána pomocí **zpoplatnění prázdných nosičů a přístrojů umožňující reprodukci**. Odměny jsou hrazeny **kolektivnímu správci** a povinnou osobou platit jsou výrobci, dovozci nebo příjemci nosičů nebo záznamových zařízení.¹³⁰

Zákonné licence umožňují **zasahovat do práv autorů** (užívat dílo) bez nutnosti získání souhlasu. Forem užití díla podle zákonné licence je celá řada, některé jsou poskytovány **bezúplatně** nebo za **úplatu** (odměnu). Správu, rozúčtování a výběr odměn nejčastěji provádí **kolektivní správce**. Zákonné licence se nejčastěji týkají zvláštních subjektů jako jsou knihovny, školy, soudy, vězení, televize, rozhlas apod. Konkrétní použití je definováno v § 31 a násl. AutZ.¹³¹

¹²⁶ § 29 zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

¹²⁷ § 30 zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

¹²⁸ JANSÁ, Lukáš, Petr OTEVŘEL, Jiří ČERMÁK, Petr MALÍŠ, Petr HOSTAŠ, Michal MATĚJKA a Ján MATEJKA. Internetové právo, s. 349.

¹²⁹ § 25 odst. 1 zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

¹³⁰ § 25 odst. 2 zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

¹³¹ § 31 a násl. zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

3.3.4 Právo EU

Jedním ze základních posláních Evropská unie je zajištění **volného pohybu zboží a služeb** s cílem vzájemného ekonomického fungování a růstu. Duševní vlastnictví a autorská práva jsou zásadní součástí vzájemného fungování ekonomik jednotlivých států. V Evropské unii stále nebylo dosaženo unifikace autorského práva.¹³²

Největší překážkou pro harmonizaci práva v EU je tzv. **princip teritoriality**, který je zakotven nejen v národních úpravách, ale i v mezinárodních smlouvách a tvoří základní stavební kámen autorského práva.¹³³ Každý stát určuje samostatně vznik autorskopravní ochrany, obsah autorských práv, omezení a výjimky z autorských práv, dobu trvání práv, sankce apod. Situace je problematická vzhledem k povaze internetového prostředí jako prostoru bez hranic. **Soudní praxe** se liší z hlediska jednotlivých států. Některé soudy uplatňují právo, kde je rozmnoženina díla umístěna fyzicky – server, jiné upřednostňují dostupnost díla ke stažení nebo zhlédnutí. Evropská unie se snaží problematiku teritoriality řešit za pomoci směrnic a nařízení. Příkladem může být směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/26/EU ze dne 26.2.2014 o kolektivní správě autorského práva a práv s ním související a udělování licencí pro více území k právům k užití hudebních děl online na vnitřním trhu v podobě tzv. **multiteritoriální licence**, implementovanou v § 100 až 100g AutZ. **Nelze očekávat** shodu v následujících letech na autorském právu v rámci EU, ale lze očekávat sblížení práv autorských v podobě **nařízení, směrnic, sdělení a doporučení** či **rozsudků SDEU**.¹³⁴

Právo EU se dělí na právo **primární, sekundární a subsidiární**. Primární právo je nadřazeno vnitrostátní právní úpravě.¹³⁵ **Primární právo** vychází ze základních smluv **Smlouvy o Evropské unii a Smlouvy o fungování Evropské unie**.¹³⁶ Smlouva o Evropské unii přímo nezmiňuje ochranu autorských, ale vychází z logiky jednotlivých ustanovení jako je zajištění volného pohybu zboží, osob, služeb a kapitálu.¹³⁷ Smlouva o fungování Evropské unie v článku 118 zavazuje Evropský parlament a Radu k vytvoření

¹³² SRSTKA, Jiří, Jan BARTÁK, Tomáš DOBŘICHOVSKÝ, et al. *Autorské právo a práva související: vysokoškolská učebnice*, s. 385

¹³³ Tamtéž, s. 385.

¹³⁴ Tamtéž, s. 227-230.

¹³⁵ SPIRIT, Michal. Úvod do studia práva. 2. vyd., aktualiz. dle nového občanského zákoníku, s. 39-40.

¹³⁶ Prameny práva Evropské unie: Summaries of EU Legislation, dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=LEGISSUM%3A114534>.

¹³⁷ SRSTKA, Jiří, Jan BARTÁK, Tomáš DOBŘICHOVSKÝ, et al. *Autorské právo a práva související: vysokoškolská učebnice*, s. 389.

unijních práv v oblasti duševního vlastnictví s cílem vytvoření jednotných práv duševního vlastnictví v rámci společného vnitřního trhu. Dále zavedení **centralizovaného režimu** pro udělování oprávnění, koordinaci a kontrolu na úrovni EU.¹³⁸

Sekundární právo má podobu **jednostranných právních aktů** (nařízení, směrnice, rozhodnutí, stanoviska a doporučení) nebo **mezi smluvních aktů** (mezinárodní dohody, dohody mezi zeměmi EU, dohody mezi orgány EU).¹³⁹ **Nařízení** nevyžaduje transpozici do národního práva, protože je účinné a závazné okamžikem přijetí, pokud není stanoveno jinak.¹⁴⁰ **Směrnice** vyžadují přenos do národní legislativy ve stanovené lhůtě (obvykle do dvou let).¹⁴¹ Od roku 1991 byla přijata více než desítka směrnic upravující autorské právo a práva související s autorským právem.¹⁴² **Prameny subsidiárního práva** jsou mezinárodní smlouvy, obecné zásady práva a **judikáty SDEU**. SDEU rozhoduje o výkladu unijního práva na žádost soudů z členských států, výklady jsou pro členské státy závazné.¹⁴³

V současné době je nejdiskutovanější **Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/790 ze dne 17. dubna 2019 o autorském právu a právech s ním souvisejících na jednotném digitálním trhu a o změně směrnic 96/9/ES a 2001/29/ES**, která byla schválena 26. 3. 2019 a členské státy jsou povinny implementovat tuto směrnici do národních legislativ, neboť se jedná o **směrnici EU** je zapotřebí vyčkat na implementaci do právního řádu ČR. Internetových úložišť se týká **článek 17** (původně článek 13), který je často zmiňován i v souvislosti se **svobodou projevu na internetu**.¹⁴⁴

¹³⁸ Konsolidované znění Smlouvy o fungování Evropské unie, dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:12012E/TXT>.

¹³⁹ Prameny práva Evropské unie: Summaries of EU Legislation, dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=LEGISSUM%3A114534>.

¹⁴⁰ Nařízení Evropské unie: Summaries of EU Legislation, dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=LEGISSUM:114522>.

¹⁴¹ Směrnice Evropské unie: Summaries of EU Legislation, dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=LEGISSUM:114527>.

¹⁴² SRSTKA, Jiří, Jan BARTÁK, Tomáš DOBŘICHOVSKÝ, et al. *Autorské právo a práva související: vysokoškolská učebnice*, s. 390.

¹⁴³ Prameny práva Evropské unie: Summaries of EU Legislation, dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=LEGISSUM%3A114534>.

¹⁴⁴ WOLF, Karel. Rada EU definitivně schválila směrnici o autorském právu, dostupné z: <https://www.lupa.cz/aktuality/rada-eu-dnes-definitivne-schvalila-smernici-o-autorskem-pravu/>.

Článek 17 - „Užití chráněného obsahu poskytovateli služeb pro sdílení online“ a stanovuje v

- **odst. 1:** *„Členské státy stanoví, že poskytovatelé služeb pro sdílení obsahu online **provádějí sdělení veřejnosti** nebo **zpřístupnění veřejnosti** pro účely této směrnice, pokud poskytují přístup k dílům chráněným autorským právem nebo jiným předmětům ochrany nahraných svými uživateli.“* a *„**Poskytovatel služeb pro sdílení obsahu online je proto povinen získat od nositelů práv uvedených v čl. 3 odst. 1 a 2 směrnice 2001/29/ES svolení ke sdělení nebo zpřístupnění děl nebo jiných předmětů ochrany veřejnosti, například uzavřením licenční smlouvy.**“*
- **odst. 4:** *„**Pokud není svolení poskytnuto, odpovídá poskytovatel služeb pro sdílení obsahu online za neoprávněné sdělení nebo zpřístupnění děl chráněných autorským právem a jiných předmětů ochrany veřejnosti, pokud neprokáže, že:**“*
 - a) *„vynaložil **veškeré úsilí** k získání svolení a“*
 - b) *„v souladu s vysokými odvětvovými standardy odborné péče **vynaložil veškeré úsilí k zajištění nedostupnosti konkrétních děl a jiných předmětů ochrany, o nichž mu nositelé práv poskytli relevantní a nezbytné informace, a v každém případě**“*
 - c) *„**ihned poté, co od nositelů práv obdržel dostatečně odůvodněné oznámení, znemožnil přístup k oznámeným dílům nebo jiným předmětům ochrany nebo je odstranil ze svých internetových stránek a vynaložil veškeré úsilí k zamezení jejich budoucímu nahrání v souladu s písmenem b).**“¹⁴⁵*

¹⁴⁵ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/790 ze dne 17. dubna 2019 o autorském právu a právech s ním souvisejících na jednotném digitálním trhu a o změně směrnic 96/9/ES a 2001/29/ES, dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2019/790/oj>.

Zároveň musí dojít k posouzení splnění povinností poskytovatele v odst. 4 podle **zásady proporcionality**. V závislosti na druhu děl, rozsahu služeb, cílového publika, jiných předmětů ochrany nahraných uživateli služby a dostupnost a vhodnost účinných prostředků a jejich náklady pro poskytovatele služby.¹⁴⁶ Článek 17 omezuje povinnosti uvedené poskytovatelů v odst. 4, kteří v Unii fungují kratší dobu než tři let a mají obrat nižší než 10 milionů EUR.¹⁴⁷

3.3.5 Mezinárodní prameny autorského práva

Mezinárodní právo se skládá z velkého množství **mnohostranných** či **dvoustranných dohod**, závazky plynoucí z těchto ujednání musí smluvní strany přijmout do svého právního řádu. Cílem je nejen zajištění minimální míru právní ochrany, ale i sjednocení různých právních systému zejména práva **kontinentálního** a **anglo-amerického**. Mezinárodní smlouvy nestanovují jen obecné podmínky, ale snaží se sjednotit konkrétní výjimky a omezení úprav v jednotlivých státech. Pro mezinárodní smlouvy je typická flexibilita a technologická neutralita.¹⁴⁸

Prameny mezinárodního práva:

- Bernská úmluva o ochraně literárních a uměleckých děl ze dne 9. září 1886
- Všeobecná úmluva o autorském právu ze dne 6. září 1952
- Mezinárodní úmluva o ochraně výkonných umělců, výrobců zvukových záznamů a rozhlasových organizací ze dne 26. října 1961
- Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (TRIPS) ze dne 15. dubna 1994
- Smlouva Světové organizace duševního vlastnictví (WIPO) o právu autorském ze dne 20. prosince 1996

¹⁴⁶ Článek 17 odst. 5 Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/790 ze dne 17. dubna 2019 o autorském právu a právech s ním souvisejících na jednotném digitálním trhu a o změně směrnic 96/9/ES a 2001/29/ES, dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2019/790/oj>.

¹⁴⁷ Článek 17 odst. 6 Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/790 ze dne 17. dubna 2019 o autorském právu a právech s ním souvisejících na jednotném digitálním trhu a o změně směrnic 96/9/ES a 2001/29/ES, dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2019/790/oj>.

¹⁴⁸ PRCHAL, Petr. *Limity autorskoprávní ochrany*, s. 143-144.

3.3.5.1 Bernská úmluva

Bernská úmluva o ochraně literárních a uměleckých děl (The Bern Convention for the Protection of Literary and Artistiv Works) je z roku 1886 a byla sedmkrát revidována, poslední revize proběhla 24. července 1971 v Paříži. Součástí českého právního řádu je na základě **vyhlášky ministerstva zahraničních věcí č. 133/1980 Sb.** Vymezuje základ mezinárodní spolupráce v oblasti autorských práv a základní tři nejdůležitější principy jsou vymezeny, takto: **princip národního zacházení, stanovení minimální ochrany a princip automatické ochrany.**¹⁴⁹ Tato dohoda je označována ze nejvýznamnější mezinárodní dohodu o autorském právu.

Po šesté revizi 14. července 1967 ve Stockholmu byla Bernské úmluva obohacena o **právo na rozmnoženiny** a výjimky z tohoto práva v čl. 9. Výjimkou z tohoto práva je tzv. **tříkrokový test**. Test se vztahuje k právu rozmnožovacímu a musí mu vyhovět jednotlivé vnitrostátní úpravy a jejich výjimky či omezení, aby nedocházelo k poškozování zájmu autora. Ani po poslední revizi Bernská dohoda neupravuje majetková práva děl zpřístupňovaných pomocí digitálního prostředí, tj. **právo na sdělování díla veřejnosti.**¹⁵⁰

3.3.5.2 Všeobecná úmluva o právu autorském

Všeobecná úmluva o autorském právu byla podepsána v roce 1952 a 24. července 1971 byla revidována v Paříži. Z velké části má **podobný vývoj** v oblasti výjimek a omezení jako **Bernská úmluva.**¹⁵¹ Součástí českého právního řádu je na základě vyhlášky č. 2/1960 Sb., ministerstva zahraničních věcí o Všeobecné úmluvě o autorském právu (dále jen „VÚAP“).

Autoři, kteří chtějí chránit svá díla a pocházejí ze země registračního principu nebo jsou uveřejněna poprvé v těchto zemí, **musí být zaregistrována**. Díla, která nepocházejí ze země registračního principu nebo autor není občanem těchto zemí, musí být od prvního uveřejnění označené značkou **Copyright** s připojením jména nositele autorského práva a roku uveřejnění.¹⁵² Po smrti autora trvá doba ochrany 25 let.¹⁵³

¹⁴⁹ ANDRUŠKO, Alena. Internet, informační společnost a autorské právo, s. 78-79.

¹⁵⁰ PRCHAL, Petr. *Limity autorskopravní ochrany*, s. 144-146.

¹⁵¹ Tamtéž, s. 147.

¹⁵² Článek III odst. 1 vyhláška č. 2/1960 Sb., ministra zahraničních věcí o Všeobecné úmluvě o autorském právu, ve znění pozdějších předpisů.

Při revizi došlo k doplnění o práva na ochranu majetkových netvůrčích práv autora v čl. 4 bis VÚAP. Stanovuje výlučné právo autora pro udělení **svolení k rozmnožování díla** jakýmkoliv způsobem, k veřejnému provozování a provedení díla a k jeho vysílání rozhlasem či televizí. Zároveň si každý smluvní stát může svým vnitřním předpisem stanovit výjimky z tohoto práva v rámci duchu a ustanovení úmluvy a zároveň musí poskytnout každému z výjímky **rozumnou úroveň účinné ochrany**.¹⁵⁴

3.3.5.3 Úmluva TRIPS

Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví neboli The Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights (dále jen „TRIPS“). **TRIPS** je od 1. ledna 1995 a součástí českého právního řádu se stala na základě sdělení Ministerstva zahraničních věcí o sjednání Dohody o zřízení Světové obchodní organizace (WTO) č. 191/1995 Sb. Jedná se o nejvíce ucelený dokument mezinárodní ochrany práv duševního vlastnictví v mezinárodním obchodě.¹⁵⁵

Upravuje minimální mezinárodní standarty v oblasti duševního vlastnictví, ale také jako první upravuje mechanismus **vynucování těchto standardů**. Členským státům dohody TRIPS umožňuje vynucování sporů před Světovou obchodní organizací (dále jen „WTO“ – angl. World Trade Organization). Pokud panel WTO shledá porušení mezinárodních standardů ze strany jiného členského státu, je možné využít obchodní opatření proti tomuto státu.¹⁵⁶

Dohoda přinesla úpravu **výlučného práva** v oblasti pronájmu počítačových programů a kinematografických děl (čl. 11 TRIPS), právní ochranu počítačových programů (čl. 10 TRIPS), ochranu výkonných umělců, výrobců zvukových záznamů a rozhlasových a televizních vysílání jako práv souvisejících s právem autorským (čl. 14 TRIPS). Dále dohoda také využívá **tzv. tříkrokový test** jako Bernská úmluva, ale rozdíl je, že tento test platí vůči všem právům v úmluvě TRIPS obsažených, nejenom vůči právům rozmnožovacím.¹⁵⁷

¹⁵³ Článek IV odst. 2 a) vyhláška č. 2/1960 Sb., ministra zahraničních věcí o Všeobecné úmluvě o autorském právu, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁵⁴ PRCHAL, Petr. *Limity autorskoprávní ochrany*, s. 147.

¹⁵⁵ ANDRUŠKO, Alena. Internet, informační společnost a autorské právo, s. 79.

¹⁵⁶ PRCHAL, Petr. *Limity autorskoprávní ochrany*, s. 147-148.

¹⁵⁷ Tamtéž, s. 147-148.

3.3.5.4 Světová organizace duševního vlastnictví

Světová organizace duševního vlastnictví (dále jen „WIPO“ – angl. World Intellectual Property Organization) přijala na základě technického pokroku nové smlouvy k již existujícím smlouvám. První byla **Smlouva Světové organizace duševního vlastnictví o právu autorském** ze dne 20. prosince 1996 (dále jen „WCT“ – angl. World Intellectual Property Organization Copyright Treaty) a druhá byla **Smlouva Světové organizace duševního vlastnictví o výkonech výkonných umělců a o zvukových záznamech** ze dne 20. prosince 1996 (dále jen „WPPT“ – angl. World Intellectual Property Organization Performances and Phonograms Treaty).¹⁵⁸

Někdy jsou tyto smlouvy označovány jako „Internetové smlouvy WIPO“ a jsou závazné pro **Českou republiku od roku 2002** a smluvní stranou je i Evropská unie od roku 2009. Zabývají se především autorským a souvisejícím právem v internetovém a digitalizovaném kreativním prostředí.¹⁵⁹ Z hlediska internetového práva WCT vymezuje **několik důležitých mezinárodních práv:**

- **Článek 4 - Počítačové programy:** *„Počítačové programy jsou chráněny jako literární díla ve smyslu článku 2 Bernské úmluvy. Tato ochrana se vztahuje na počítačové programy bez ohledu na způsob nebo formu jejich vyjádření.“*
- **Článek 5 - Soubory údajů (Databáze):** *„Soubory údajů nebo jiných prvků v jakékoli formě, které představují způsobem výběru nebo uspořádáním svého obsahu duševní výtvoř, jsou chráněny jako takové. Tato ochrana se nerozšiřuje na údaje nebo prvky samotné a není na újmu žádného autorského práva existujícího k údajům nebo prvkům v souboru obsaženým.“*
- **Článek 8 - Právo na sdělování veřejnosti:** *„...mají autoři literárních a uměleckých děl výlučné právo udílet svolení k jakémukoli sdělování svých děl veřejnosti po drátě nebo bezdrátovými prostředky, včetně zpřístupňování svých děl veřejnosti takovým způsobem, že každý může mít přístup k těmto dílům na místě a v čase podle své individuální volby.“*

¹⁵⁸ PRCHAL, Petr. *Limity autorskoprávní ochrany*, s. 148-151.

¹⁵⁹ SRSTKA, Jiří, Jan BARTÁK, Tomáš DOBŘIČHOVSKÝ, et al. *Autorské právo a práva související: vysokoškolská učebnice*, s. 226-227.

- Článek 10 „**Omezení a výjimky**“:
 - (1) „*Smluvní strany mohou ve svém **vnitrostátním zákonodárství** stanovit **omezení nebo výjimky** z práv přiznaných autorům literárních a uměleckých děl podle této smlouvy v určitých zvláštních případech, které nejsou v rozporu s obvyklým využíváním díla a **nezpůsobují neospravedlnitelnou újmu oprávněným zájmům autora.***“
 - (2) „*Smluvní strany zúží při uplatňování **Bernské úmluvy** všechna omezení nebo výjimky z práv v ní stanovených na jednotlivé zvláštní případy, které nejsou v rozporu s obvyklým využíváním díla a **nezpůsobují neospravedlnitelnou újmu oprávněným zájmům autora.***“
- Článek 11 - „**Závazky týkající se technických prostředků**“: „*Smluvní strany stanoví **priměřenou právní ochranu a účinná právní opatření proti obcházení technických prostředků**, jež používají autoři v souvislosti s výkonem svých práv podle této smlouvy nebo podle Bernské úmluvy a která omezují nakládání s jejich díly, k němuž příslušní autoři nedali svolení nebo které není dovoleno zákonem.*“¹⁶⁰

Smlouva **WPPT** se zabývá především výkonnými umělci a výrobci zvukových záznamů a jejich právy. Nejdůležitější ustanovení z hlediska autorský práva má smlouva WPPT podobná se smlouvou WCT. **Právo na sdělování veřejnosti**, které je upraveno článkem 10 WPPT koresponduje s článkem 8 WCT. **Omezení a výjimky** jsou upraveny ve článku 16 WPPT a ve smlouvě WCT článkem 10. Součástí právního řádu ČR se stala na základě sdělení ministerstva zahraničních věcí České republiky č. 48/2002 Sb. m. s.¹⁶¹

¹⁶⁰ Sdělení č. 33/2002 Sb. m. s., Ministerstva zahraničních věcí o přístupu České republiky ke Smlouvě Světové organizace duševního vlastnictví o právu autorském.

¹⁶¹ Porovnání – Sdělení č. 48/2002 Sb. m. s., Ministerstva zahraničních věcí o přístupu České republiky ke Smlouvě Světové organizace duševního vlastnictví o výkonech výkonných umělců a o zvukových záznamech a sdělení č. 33/2002 Sb. m. s., Ministerstva zahraničních věcí o přístupu České republiky ke Smlouvě Světové organizace duševního vlastnictví o právu autorském.

3.4 Organizace spravující duševní vlastnictví

Organizace chránící duševní vlastnictví jsou pověřeny **výkonnou mocí** plynoucí ze zákona. Orgány aktivně chrání autorská práva a dbají nad dodržováním platných zákonů, působnost jednotlivých orgánů je dále upravena obecně závaznými právními předpisy. Orgánů v oblasti práv duševního vlastnictví je celá řada, jedná se o Úřad průmyslového vlastnictví, **Ministerstvo kultury České republiky**, Ministerstvo zemědělství České republiky, Státní ústav pro kontrolu léčiv, Česká obchodní inspekce, Policie České republiky, Celní správa, Česká advokátní komora, Komora patentových zástupců a soustava soudů.¹⁶² Dále existují **soukromoprávní organizace**, které spravují, chrání a aktivně vyhledávají porušování práv plynoucích z duševní ochrany vlastnictví. V dalším textu jsou vybrány nejdůležitější orgány z hlediska ochrany autorských práv na internetu.

3.4.1 Ministerstvo kultury České republiky

Základní posláním Ministerstva kultury je definováno v § 8 zákona č. 2/1969 Sb. o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky, ve znění pozdějších předpisů, takto: *“Ministerstvo kultury je ústředním orgánem státní správy pro umění, kulturně výchovnou činnost, kulturní památky, pro věci církví a náboženských společností, pro věci tisku, včetně vydávání neperiodického tisku a jiných informačních prostředků, pro rozhlasové a televizní vysílání, nestanoví-li zvláštní zákon jinak, dále pro **provádění autorského zákona** a pro výrobu a obchod v oblasti kultury.”*¹⁶³

Na **Ministerstvo kultury České republiky** jsou delegovány některé činnosti plynoucí ze zákona č. 121/2000 Sb. o právu autorském, jedná se o přípravu legislativy, zajišťování mezinárodní činnosti a **udělování oprávnění pro kolektivní správu a dohledem nad kolektivními správci**.¹⁶⁴ Pro tuto činnost disponuje Ministerstvo kultury ČR samostatným oddělením autorského práva.¹⁶⁵

¹⁶² JAKL, Ladislav. *Duševní vlastnictví a jeho právní ochrana*, s. 267.

¹⁶³ § 8 zákona č. 2/1969 Sb. o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky, ve znění pozdějších předpisů

¹⁶⁴ JAKL, Ladislav. *Duševní vlastnictví a jeho právní ochrana*, s. 275.

¹⁶⁵ Činnost samostatného oddělení autorského práva (kontakty). MINISTERSTVO KULTURY, dostupné z: <https://www.mkcr.cz/cinnost-samostatneho-oddeleni-autorskeho-prava-kontakty-736.html>

3.4.2 Kolektivní správa

Kolektivní správě se v **autorském zákonu č. 121/2000 Sb.** věnuje především hlava IV. Účel kolektivní správy je definován v § 95 odst. 2, takto: „*Účelem kolektivní správy je kolektivní uplatňování a kolektivní ochrana majetkových práv autorských a majetkových práv souvisejících s právem autorským a umožnění zpřístupňování předmětů těchto práv veřejnosti.*“.¹⁶⁶ Kolektivní správce je pouze právnická osoba se sídlem v České republice, ve které se **sdružují nebo účastní nositelé práv**, přímo nebo prostřednictvím třetí osoby. Správce vykonává soustavnou činnost, vlastním jménem a na vlastní odpovědnost.¹⁶⁷ Kolektivní správa je vykonávána **na základě písemné smlouvy** pro nositele práv nebo **na základě zákona** bez uzavření smlouvy.¹⁶⁸

Kolektivní správci nejčastěji **sjednávají smlouvy, vymáhají porušování autorského práva a vyplácejí odměna autorům.** Důležitou činností kolektivních správců z pohledu informačních technologií je správa a přerozdělování příjmů z **náhradních odměny** pro autory, které plynou ze zákonných výjimek viz kapitola 3.3.3.3 Zákonné výjimky. Pro jednotlivé tvůrce děl by bylo administrativně složité vyřizovat tisíce prodejů nebo stažení děl. Kolektivních správců je několik podle druhu autora či umělce viz Tabulka 3 Seznam kolektivních správců.¹⁶⁹

Kolektivní správci nahlašují **internetovým úložištím obsah**, který podléhá autorskému právu a požadují stažení obsahu tzv. „**notice and takedown**“ viz kapitola 3.1.5.2 Poskytovatel internetového úložiště. **Kolektivní správce Dilia** se snaží soudně domoci tzv. „**notice and staydown**“ na serveru Ulož.to. Úložiště odstraní nahlášená díla a tyto díla nebudou přístupná ani v budoucnu. Pokud uživatel nahraje dílo dojde k automatickému odstranění či zamezení vyhledání tohoto díla. Dilia uspěla u prvoinstančního soudu s žalobou u konkrétních filmových děl, ulož.to se odvolalo.¹⁷⁰ Ulož.to označuje filtraci obsahu za technicky neproveditelnou a omezující svobodu internetu.¹⁷¹

¹⁶⁶ § 95 odst. 2 zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁶⁷ JAKL, Ladislav. *Duševní vlastnictví a jeho právní ochrana*, s. 246.

¹⁶⁸ § 97 odst. 1 zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁶⁹ DONÁT, Josef a Jan TOMÍŠEK. *Právo v síti: průvodce právem na internetu*, s. 135

¹⁷⁰ VESELOVSKÝ, Martin. DVTV: Šéf Dilia: Ulož.to nám mazalo med kolem huby a slibovalo opatření, soud jsme vyhráli, dostupné z: <https://video.aktualne.cz/dvtv/sef-dilia-ulozto-nam-mazalo-med-kolem-huby-a-slibovalo-opatr/r~491d1ade3c3311e9a305ac1f6b220ee8/>.

¹⁷¹ Kontakt pro novináře. Ulož.to, dostupné z: <https://ulozto.cz/press>

Tabulka 3 Seznam kolektivních správců

Název kolektivního správce	Popis činnosti	Sídlo	Webové stránky
DILIA, divadelní, literární, audiovizuální agentura, z. s.	DILLIA byla založena v roce 1949 a zaměřuje na činnost v oblasti divadelní, literární a audiovizuálních děl.	Krátkého 143/1, 190 03 Praha 9 – Vysočany	www.dilia.cz
OSA - Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním, z.s.	OSA byla založen již v roce 1919 a zaměřuje se na správu majetkových práv k dílům hudebním s textem či bez textu a jiným autorským dílům. Spravuje majetková práva k více než 9 000 domácích děl a 3 500 000 zahraničních nositelů autorských práv.	Čs. armády 20, 160 56 Praha 6	www.osa.cz
Ochranná organizace autorská - sdružení autorů děl výtvarného umění, architektury a obrazové složky audiovizuálních děl, z.s. (INTERGRAM)	INTERGRAM vznikl v roce 1990 a zastupuje výkonné umělce a výrobce zvukových a zvukově obrazových záznamů.	Klimentská 1207/10, 110 00 Praha 1	www.intergram.cz
Ochranná organizace autorská Sdružení autorů děl výtvarného umění, architektury a obrazové složky audiovizuálních děl, z.s. (OOA-S)	OOA-S vznikla v roce 1993 a spravuje a chrání práva autorů děl výtvarného umění, architektury a obrazové složky audiovizuálních děl.	Národní 973/41 110 00 Praha 1	www.ooas.cz
GESTOR - ochranný svaz autorský z.s.	GESTOR dostal od Ministerstva kultury licenci na kolektivní správu v roce 2002 a spravuje práva autorů při opětovném prodeji originálu výtvarného díla uměleckého.	Šítkova 1/233, 110 00, Praha 1	www.gestor.cz
Ochranná asociace zvukařů – autorů, z. s. (OAZA)	OAZA vznikla v roce 2003 a sdružuje mistry zvuku jako profesní organizace. Od roku 2006 vykonává kolektivní správu na základě pověření Ministerstva kultury ČR a jejím cílem je ochrana zvukařů – autorů (tzv. mistrů zvuků).	Národní 973/41, 110 00 Praha 1 – Staré Město	www.oaza.eu

Zdroj: Webové stránky kolektivních správců; vlastní zpracování

Matěj Myška a kol. kritizují kolektivní správu především z důvodu monopolní postavení jednotlivých kolektivních správců, netransparentní a nespravedlivé rozdělování finančních prostředků a neprůhledné hospodaření správců. Vhodnější by bylo svěřeni výběru poplatků **profesionální agentuře**, která by zajišťovala organizační a právní zastoupení, ale zároveň bude poplatek spravedlivě rozdělen.¹⁷²

¹⁷² MYŠKA, Matěj. Veřejné licence v České republice: verze 2.0, s. 28-29.

3.5 Sankce za porušení autorského práva v ČR

Český právní řád rozlišuje tři druhy odpovědnosti **občanskoprávní, správněprávní a trestněprávní**, jedná se o tzv. trichotomii. Základní kategorie jsou dále upravovány normami a z toho plyne odpovědnost, následky a jejich různá specifika.

„Zásadně ale vždy platí, že subjekt může být odpovědný nebo spoluodpovědný pouze za vlastní konání (či nekonání), a to jako škůdce či společný škůdce.“ Odpovědnost může nést i osoba, která delikt nespáchala za předpokladu, že k deliktu sama přispěla významnou měrou.¹⁷³

Základní právní předpisy upravující sankce plynoucí z porušení autorského práva:

- **zákon č. 89/2012 Sb. občanský zákoník** (dále jen „ObčZ“)
- **zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském**, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (dále jen „AutZ“)
- **zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník** (dále jen „TrZ“)

Pro **Občanský zákoník** je zásadní zavinění pro vznik odpovědnosti. Nejedná se o odpovědnost za výsledek či protiprávní stav za předpokladu, že není stanoveno zákonem jinak. **Autorský zákon** není obecný předpis jako Občanský zákoník a používá tzv. objektivní odpovědnost. Není podstatné, zda škůdce věděl či mohl vědět, že porušuje autorská práva třetích osob. Pro **Trestní zákoník** je důležité zavinění ve formě úmyslu, přímého či nepřímého. Je vyloučena trestní odpovědnost z důvodu nedbalosti jednání. K trestnímu právu je nutné přistupovat za předpokladu, že ostatní instituty selhávají tzv. *ultima ratio*.¹⁷⁴

¹⁷³ MAISNER, Martin. *Zákon o některých službách informační společnosti*, s. 33-34

¹⁷⁴ Tamtéž, s. 33-34

3.5.1 Občanskoprávní ochrana

Občanskoprávní ochrana vychází z ObčZ, který upravuje především **smluvní vztahy** neboli **licence** viz kapitola 3.3.2 Občanský zákoník. Případné sankce je možné sjednat v rámci smluvních vztahů, pokud nedochází k výslovnému zákazu v zákoně. Smluvní ujednání nesmí porušovat dobré mravy, veřejný pořádek nebo právo týkající se postavení osob a práva na ochranu osobnosti.¹⁷⁵ Osobě, která poruší autorské právo jiného hrozí, že se autor bude domáhat náhrady škody nebo vydání bezdůvodného obohacení.¹⁷⁶ **Škoda** se nahrazuje uvedením do předešlého stavu, pokud to není možné hradí se škoda v penězích.¹⁷⁷ Hradí se skutečná škoda a to, co poškozenému ušlo (**ušlý zisk**).¹⁷⁸ Nevyšší soud rozhodl, že **není možné prostě vynásobit počet nelegálně stažení děl** a hodnotu originálního nosiče a na základě toho stanovit ušlý zisk. Je zapotřebí zkoumat skutečný zisk, ne pouze hypotetický.¹⁷⁹ V tomto případě lze využít úpravu v § 40 odst. 4 autorského zákona, která stanovuje „...místo skutečně ušlého zisku se autor může domáhat náhrady ušlého zisku ve výši odměny, která by byla obvyklá za získání takové licence v době neoprávněného nakládání s dílem...“.¹⁸⁰ **Bezodůvodné obohacení** je upraveno v § 2991 a nasl. a stanovuje: „Kdo se na úkor jiného bez spravedlivého důvodu obohatí, musí ochuzenému vydat, oč se obohatil.“. Ustanovení je upřesněno v § 40 odst. 4 autorského zákona stanoví, že autor se může domáhat na náhrady škody z bezdůvodného obohacení, od toho, kdo neměl potřebnou licenci k nakládání s dílem, ve výši dvojnásobku odměny, která byla obvyklá v době neoprávněného nakládání s dílem.¹⁸¹

3.5.2 Správněprávní ochrana

Správněprávní ochrana je upravena v hlavě VI § 105a a 105b AutZ. Fyzická osoba nebo právnická osoba se dopouští **přestupku**, která neoprávněně užije autorské dílo, umělecký výkon, zvukový či zvukově obrazový záznam, rozhlasové nebo televizní vysílání nebo databázi.¹⁸² Dále se dopouštějí přestupkového jedná, pokud obcházejí nebo jinak maří

¹⁷⁵ § 1 zákona č. 89/2012 Sb. občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁷⁶ DONÁT, Josef a Jan TOMÍŠEK. *Právo v síti: průvodce právem na internetu*, s. 135-136.

¹⁷⁷ § 2910 zákona č. 89/2012 Sb. občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁷⁸ § 2952 zákona č. 89/2012 Sb. občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁷⁹ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 8. října 2014, sp. zn. 5 Tdo 171/2014.

¹⁸⁰ § 40 odst. 4 zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁸¹ § 40 odst. 4 zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁸² § 105a a 105b zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

účinné technické prostředky ochrany práv (technologie, zařízení nebo součástka, která zamezuje kopírování dat).¹⁸³ Za přestupek je možné uložit pokutu fyzické nebo právnické osobě pokutu ve výši **150 tis. Kč** a za obcházení technických prostředků je pokuta stanovena na **100 tis. Kč**.¹⁸⁴ Právnická osoba za správní delikt neodpovídá v případě prokázání, že vynaložila veškeré možné úsilí, aby porušení právní povinnosti zabránila.¹⁸⁵

Obecní úřad s rozšířenou působností rozhoduje o přestupku, v jehož územím obvodu byl správní delikt spáchán. Při stanovení výše pokuty úřad přihlíží k závažnosti správního deliktu, především ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům a okolnostem.¹⁸⁶

3.5.3 Trestněprávní ochrana

Trestněprávní ochranu je upravena v § 270 TrZ. Zákon stanovuje pouze trestnost činu, ale neupravuje, co znamená porušování autorského zákona. Ponechává úpravu na normách soukromého práva, zejména na autorském zákoně.¹⁸⁷

Pokud je naplněna společenské škodlivosti jednání a **nejedná se o nepatrný zásah** do chráněných práv k autorským dílům a dílům přidružených, mohou začít konat orgány činné v trestním řízení. Osobě hrozí potrestání odnětí svobody až na **dva roky**, zákazem činnosti či propadnutí věci, nebo jiné majetkové hodnoty. V případě činu vykazující obchodní činnost nebo jiné podnikání a dojde k získání značného prospěchu pro sebe nebo jiného, případně dojde k činu značného rozsahu anebo škodě značného rozsahu. Sazba odnětí svobody je stanovena v rozpětí **šesti měsíců až pěti let**. V případě velkého rozsahu škody nebo porušení práv je sazba stanovena na odnětí svobody v trvání **od tří do osmi let**.¹⁸⁸

¹⁸³ § 43 a 44 zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁸⁴ § 105a a 105b zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁸⁵ JANSÁ, Lukáš, Petr OTEVŘEL, Jiří ČERMÁK, Petr MALÍŠ, Petr HOSTAŠ, Michal MATĚJKA a Ján MATEJKA. Internetové právo, s. 99.

¹⁸⁶ Tamtéž, s. 99.

¹⁸⁷ Tamtéž, s. 387-388.

¹⁸⁸ § 270 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

3.5.4 Domáhání se autorské ochrany

Autor se může domáhat ochrany osobnostních a majetkových práv, takto: **První možností** ochrany v oblasti autorského práva je žaloba na určení, aby došlo k rozhodnutí, kdo je autorem díla. **Druhá možnost** je zamezení dalšího nakládání s dílem. Dožadování se udělení například zákazu neoprávněné výroby, dovozu a vývozu originálu, obchodního odbytu, sdělování díla veřejnosti, neoprávněné propagace, inzerce, jiné reklamy a napodobeniny či rozmnoženiny. V některých případech autorovi odstranění závadného stavu nepomůže. Může vzniknout prokazatelná nemajetková újma, která má v zásadě dvě a více řešení. Poškozený může po škůdci požadovat omluvu, když je nedostatečná lze požadovat zadostiučinění v podobě peněz. Výši zadostiučinění stanovuje soud s přihlédnutím k okolnostem a závažnosti vzniklé újmy. **Třetí oprávnění** umožňuje autorovi nalezení potřebných údajů, vůči komu má uplatňovat své nároky. Může vyžadovat zejména sdělení o rozsahu a způsobu neoprávněného užití, o původu neoprávněně zhotovené napodobeniny nebo rozmnoženiny díla a rozsahu a způsobu použití, ceně, ceně služby, která s neoprávněním užitím díla souvisí a o osobách, kterým byla rozmnoženina či napodobenina určena za účelem poskytnutí třetí osobě. Tyto práva autor uplatňuje proti osobě či osobám, které do práv autora zasáhly nebo neoprávněně ohrozily. **Opatření vyžadující autorem** musí být **přiměřená** s ohledem na závažnost porušení a přihlédnutím k zájmům třetích osob, především spotřebitelů a osob jednající v dobré víře¹⁸⁹

Žalobce v případě úspěchu může chtít, aby soud rozhodl o možnosti **zveřejnění rozsudku** ve formě, rozsahu a způsobu uveřejnění dle podstatných okolností na náklady žalovaného. Tento nástroj má za úkol informovat i širší veřejnost o problémem sporu a souvislostech v tomto sporu. Dále se autor může domáhat náhrady škody z důvodu bezdůvodného obohacení dle obecných právních předpisů viz kapitola 3.5.1 Občanskoprávní ochrana.¹⁹⁰

¹⁸⁹ DONÁT, Josef a Jan TOMÍŠEK. *Právo v síti: průvodce právem na internetu*, s. 129-133.

¹⁹⁰ Tamtéž, s. 134.

4 Praktická část

4.1 Kvantitativní část

Anketní šetření bylo provedené na webové stránce **vyplnto.cz** v období od 29. 2. 2020 do 15. 3. 2020. Anketa obsahuje **23 otázek** a je rozdělena na pět částí s cílem zjištění názorů na danou problematiku a ověření či vyvrácení zjištěných teoretických poznatků, takto – četnost využívání a povědomí o veřejných internetových úložištích; důvody, motivy a preference v oblasti nelegálního stahování; využívání legálního obsahu; povědomí o autorskoprávní ochraně v ČR a identifikace respondentů. Všechny otázky jsou uzavřené, případně má respondent možnost otevřené odpovědi anebo může označit více odpovědí u vybraných otázek. Dále anketa obsahuje pět identifikačních otázek a tři otázky, které umožňují větvení. **Celkový počet respondentů** byl 162 a **návratnost dotazníků** byla 58,1 %.

4.1.1 Četnost využívání a povědomí o veřejných internetových úložištích

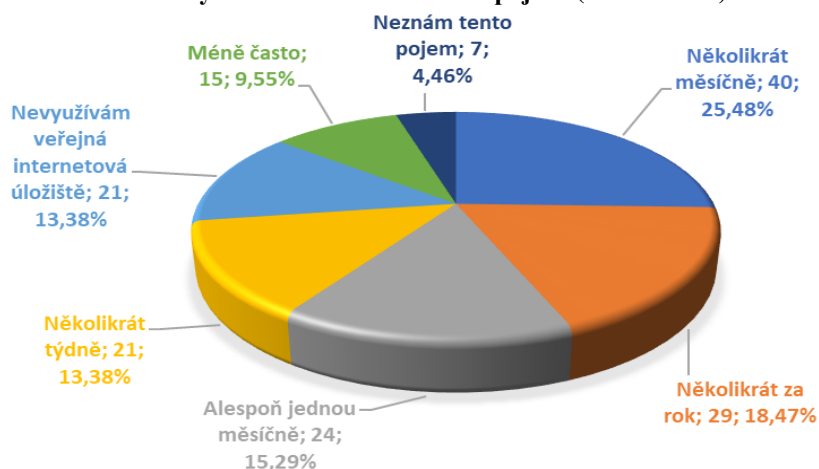
Otázky jsou zaměřeny na základní znalosti respondentů v oblasti veřejných internetových úložišť v souvislosti s nelegálním obsahem umístěným na těchto úložištích. Podstatou je především rozdělení respondentů do dvou skupin. První skupina je tvořena uživateli, kteří vědomě stahují z veřejných internetových úložišť obsah, který je chráněn autorským zákonem. Druhou skupinu tvoří respondenti, kteří veřejná internetová úložiště nepoužívají nebo vědomě nestahují obsah chráněný autorským zákonem. Na základě rozdělení do skupin uživatelé v dalších kapitolách ankety odpovídají na rozdílné otázky.

4.1.1.1 Otázka č. 1 „Jak často využíváte veřejná internetová úložiště (např.: ulozto.cz, hellspy.cz, datoid.cz, edisk.cz apod.)?“

Cílem otázky bylo základní rozdělení respondentů do dvou skupin. První skupinu tvoří uživatelé, kteří znají pojem veřejná internetová úložiště a je zjišťována četnost používání úložišť. Druhou skupinu tvoří respondenti, kteří tento pojem neznají nebo úložiště nevyužívají. První skupina pokračuje na druhou otázku a druhá skupina následně odpovídá na otázku jedenáct, protože nemůže znát odpovědi na následující otázky.

Celkem odpovídalo na otázku 162 respondentů. První skupina je tvořena 82,72 % respondentů, kteří využívají veřejná internetová úložiště, ale s rozdílnou četností viz Graf 1 - Četnost využívání úložišť a znalost pojmu (otázka č. 1.). Pokud sloučíme odpovědi dostáváme, že **nejméně jednou měsíčně** využívá veřejná internetová úložiště 55,56 % respondentů a **méně často** 27,16 % respondentů. Druhá skupina 17,28 % respondentů uvedla, že neznají nebo nevyužívají veřejná internetová úložiště.

Graf 1 - Četnost využívání úložišť a znalost pojmu (otázka č. 1.)

Zdroj: vlastní zpracování

4.1.1.2 Otázka č. 2 „Jaká veřejná internetová úložiště preferujete?“

Cílem otázky bylo zjistit preference respondentů při výběru poskytovatele veřejného internetového úložiště. Na otázku odpovídali respondenti, kteří alespoň někdy používají veřejná internetová úložiště. Otázka zároveň ověřovala teoretické poznatky z kapitoly 3.1.3 Internetová úložiště. Očekávaný výsledek bylo vítězství úložiště ulozto.cz, což se potvrdilo.

Celkem byla otázka položena 134 respondentům, kteří využívají veřejná internetová úložiště. Jedná se o zástupce první skupiny z předchozí otázky. Největší počet preferencí získalo úložiště **ulozto.cz** 70,90 %. **Preferenci ostatních úložišť** uvedlo pouze 13,43 % respondentů. Ostatní respondenti 15,67 % **nemají preferované úložiště**. Celkem 4 respondenti využili možnost otevřené odpovědi. Bohužel ani jedna odpověď neodpovídá zadané otázce, vysvětlení je v poznámce pod čarou.

Vlastní odpovědi respondentů:

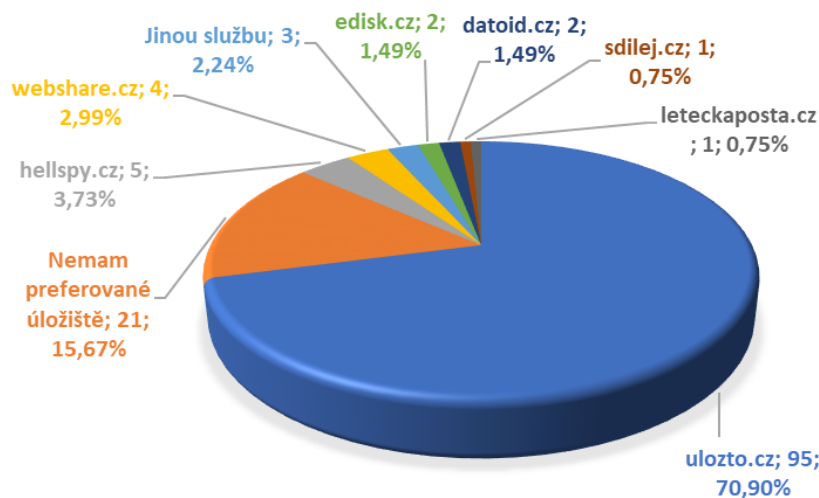
- Respondent č. 29 – „*leteckaposta.cz*“¹⁹¹
- Respondent č. 42 – „*dropbox , mega*“¹⁹²
- Respondent č. 111 – „*zahraniční*“
- Respondent č. 121 – „*nepovím :D v nabídce to není, ale jsou to zahraniční torrenty*“¹⁹³

¹⁹¹ **Pozn.:** Úložiště **leteckápošta.cz** nesplňuje jednu z podmínek, které do vysvětlovaly otázku. Neumožňuje vyhledávání souborů.

¹⁹² **Pozn.:** Úložiště **Dropbox.com** a **Mega.nz** jsou spíše zahraniční soukromá úložiště. Uživatel musí být registrován a není možné vyhledávání obsahu na úložišti, což nesplňují podmínky pro otázku číslo 3. Je pravda, že úložiště Mega.nz je poměrně oblíbené nejen mezi internetovými piráty, protože umožňuje End-to-End Encryption. Zároveň zakladatel úložiště Kim Dotcom vlastnil dříve server Megaupload.com, který již dnes nefunguje. Z důvodu častého porušování autorských práv.

¹⁹³ **Pozn.:** Respondent uvádí zahraniční torrenty, což zcela neodpovídá otázce, protože se jedná o jiný druh služby – peer to peer viz 3.2.2 Další formy distribuce autorských děl na internetu.

Graf 2 - Preferovaná úložiště (otázka č. 2)

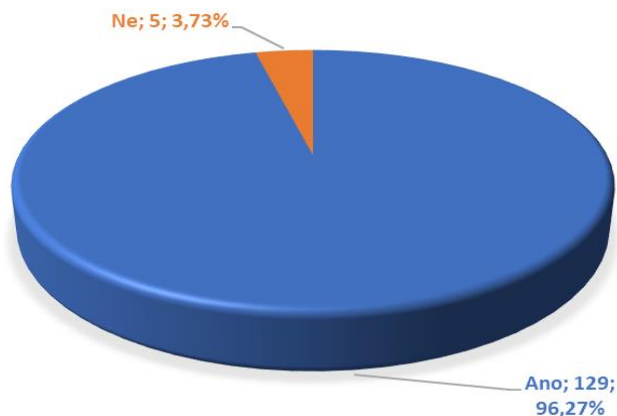
Zdroj: vlastní zpracování

4.1.1.3 Otázka č. 3 „Víte, že obsah nahraný na veřejných internetových úložištích může být umístěn nelegálně?“

Cílem otázky bylo zjistit, jestli si respondenti vůbec uvědomují, že na veřejných internetových úložištích může být obsah, který je zde umístěn nelegálně. To znamená, že autor nedal souhlas k umístění obsahu na úložiště. Dalším cílem bylo rozdělení respondentů na skupiny. Když respondent nevěděl o možnosti nelegálního umístění obsahu na úložišti pokračoval na otázku jedenáct.

Na otázku odpovídalo 134 respondentů a **drtivá většina** 96,27 % si je vědoma, že na veřejných internetových úložištích **může být umístěn nelegální obsah**. Ostatní 3,73 % **nemají povědomí** o tomto problému.

Graf 3 - Základní znalost umístění nelegálního obsahu na úložištích (otázka č. 3)

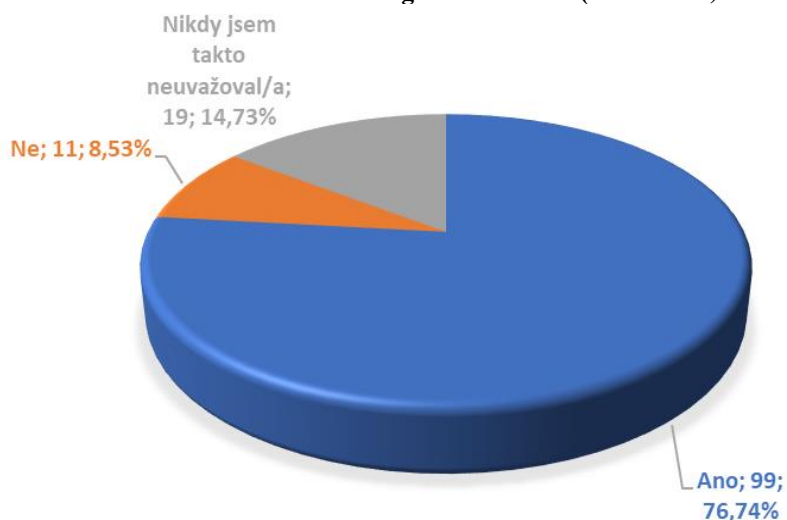
Zdroj: vlastní zpracování

4.1.1.4 Otázka č. 4 „Stahujete vědomě z veřejných internetových úložišť nelegální obsah, který je chráněn autorským zákonem?“

Cílem otázky bylo rozdělení respondentů na dvě skupiny. Respondenti, kteří stahují nelegální obsah vědomě mohou kvalifikovaně odpovídat na otázky týkající se nelegálního stahování v následujících otázkách. Ostatní respondenti pokračují otázkou jedenáct. Zároveň otázka stanovuje procento respondentů, kteří vědomě stahují nelegální obsah. Výsledky je možné do určité míry porovnat z teoretickými poznatky v kapitole 3.2.1 Nelegálně šířený obsah.

Celkem odpovídalo na otázku 129 respondentů z toho většina 76,74 % **vědomě stahuje nelegální obsah**. Ostatní respondenti **nestahují nelegální obsah** 8,53 % nebo nad tím **příliš nepřemýšlí** 14,73 %. Na začátku ankety bylo celkem 162 respondentů, kteří byli postupně vyselektováni. Pokud budeme hodnotu nelegálního stahování stanovovat z celkového počtu všech respondentů dostaneme 61,11 % **vědomě nelegálního stahování obsahu**.

Graf 4 - Vědomé stahování nelegálního obsahu (otázka č. 4)

Zdroj: vlastní zpracování

4.1.2 Důvody, motivy a preference v oblasti nelegálního stahování

Otázky v této části ankety se zaměřují pouze na respondenty, kteří vědomě stahují nelegální obsah, proto zde je značně snížen celkový počet odpovědí. Snahou je zjistit motivy, četnost, způsoby vyhledávání a preference respondentů. Tato část má nejvíce otázek, protože kdyby neexistovala dostatečně velká poptávka neexistovala by ani nabídka. Zároveň je důležité pochopit, proč uživatelé internetu stahují nelegální obsah, aby mohlo dojít ke změnám služeb nebo eliminaci kritických problémů. V této části ankety byl celkový počet respondentů 99.

4.1.2.1 Otázka č. 5 „Jaký je Váš motiv ke stahování nelegálního obsahu?“

Cílem otázky bylo zjistit motivy uživatelů pro stahování nelegálního obsahu. Ze zjištěných výsledků je možné hledat způsoby řešení internetového pirátství. Výsledky je možné srovnat s daty v teoretické části práce v kapitole 3.2.3 Důvody internetového pirátství.

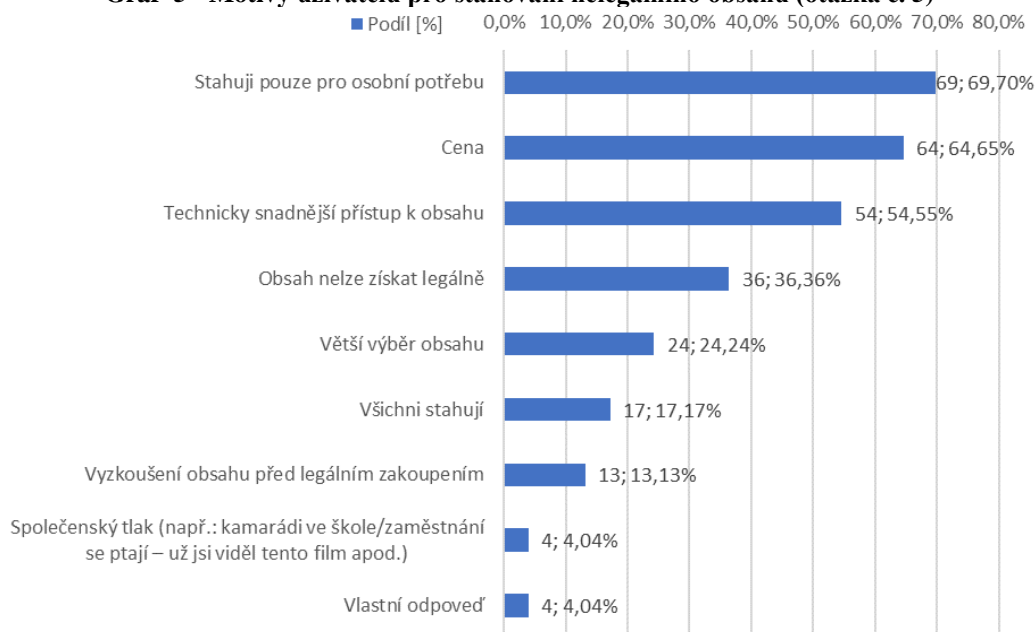
Celkem bylo získáno 285 odpovědí, protože otázka umožňovala vybrat více odpovědí nebo se mohl respondent slovně vyjádřit. Tři hlavní důvody, které respondenti zmiňovali byly **stahují pouze pro osobní potřebu** 69,70 %, **cena** 64,65 % a **technicky snadnější přístup** 54,55 %. Ostatní odpovědi jsou zobrazeny v Graf 5 - Motivы uživatelů pro stahování nelegálního obsahu (otázka č. 5). Celkem 4 dotázaní přesně definovaly jejich motivy ke stahování nelegálního obsahu.

Vlastní odpovědi respondentů:

- Respondentka č. 5 – „*stahuji jednorázové věci, např. filmy o kterých vím, že je nebudu chtít vidět opakovaně, a nemá tedy cenu je kupovat - za většinu z nich bych peníze neutratila, ani kdyby nebyla možnost stažení. A pokud je něco opravdu dobré, ráda si to koupím v hezkém obalu, i když už jsem to jednou viděla nelegálně. U hudby pro mě nemá smysl utrácet za kvalitní CD, když ho nemám na čem přehrát, do mého autorádia je toho škoda*“
- Respondentka č. 14 – „*dílo bych stejně nekupovala, ale buď čekala na uveřejnění v TV, nebo si jej půjčila v knihovně*“
- Respondent č. 46 – „*Jednorázové použití*“

- Respondentka č. 101 – „Dříve to byla skoro jediná možnost pokud pominu koupi originálního CD, DVD atp. Dnes se službami jako je Netflix, HBO GO, Spotify atd. to já konkrétně nedělám.“

Graf 5 - Motivy uživatelů pro stahování nelegálního obsahu (otázka č. 5)

Zdroj: vlastní zpracování

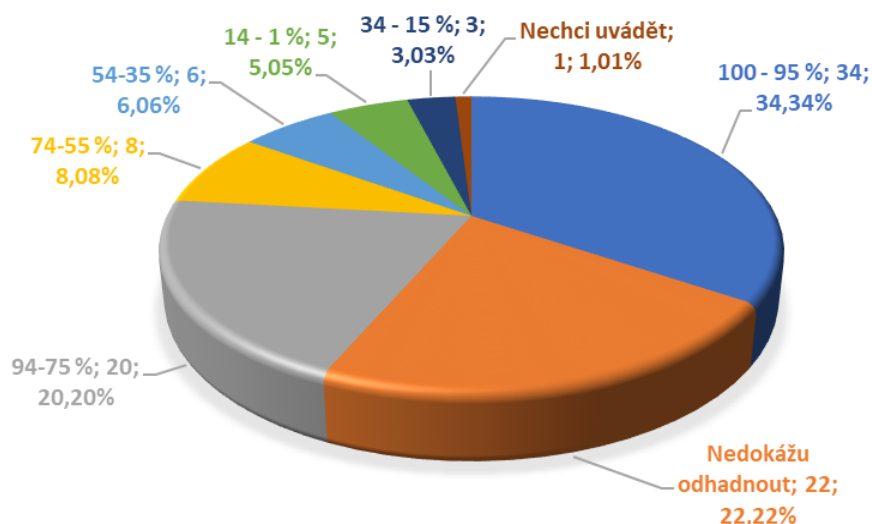
4.1.2.2 Otázka č. 6 „Pokud stahujete data z veřejných úložišť, kolik procent tvoří nelegální obsah? Prosím, alespoň odhadněte.“

Cílem otázky bylo zjistit množství nelegálně stahovaných dat na celkové množství stažených dat z veřejných internetových úložišť. Osobně se domnívám, že toto číslo může být poměrně vysoké. Pak je otázka, jestli jediným smyslem existence veřejných internetových úložišť není distribuce nelegálního obsahu i když to v rámci svých smluvních podmínek odmítají viz kapitola 3.1.3 Internetová úložiště. Poté by pravděpodobně bylo možné využití § 5 odst. 1 zákona č. 480/2004 Sb. o některých službách informační společnosti viz kapitola 3.1.5.2 Poskytovatel internetového úložiště. Je nutné dodat, že pro důvěryhodné výsledky by bylo zapotřebí značně složitějšího výzkum, protože data pocházejí pouze od uživatelů, kteří záměrně stahují nelegální obsah.

Respondenti nejčastěji uváděli odpověď **100-95 %** s podílem 34,34 %. Pokud sloučíme odpovědi s třetí nejčastěji zastoupenou odpovědí **94-75 %** s podílem 20,20 %. Dostaneme 54,54 % respondentů, kteří stahují nelegální obsah z veřejných internetových

úložišť v minimální výši 75 % z celkového počtu stažených dat. Druhá nejčastější odpověď byla **nedokážu odhadnout** 22,22 %. Ostatní odpovědi jsou uvedeny v Graf 6 - Podíl stahovaných nelegálních dat z veřejných internetových úložišť (otázka č. 6).

Graf 6 - Podíl stahovaných nelegálních dat z veřejných internetových úložišť (otázka č. 6)

Zdroj: vlastní zpracování

4.1.2.3 Otázka č. 7 „Jakým způsobem nejčastěji vyhledáváte nelegální obsah na veřejných internetových úložištích?“

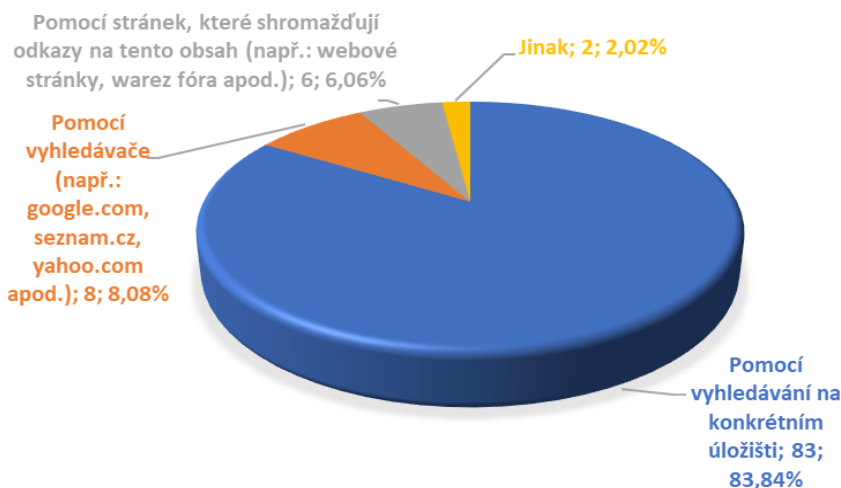
Cílem otázky bylo zjistit jakým způsobem respondenti vyhledávají nelegální obsah. Domnívám se, že k jednoduchosti stahování nelegálního obsahu přispívají značnou měrou úložiště, které umožňují vyhledávat obsah pomocí vyhledávací lišty. To znamená, že uživatel nemusí znát přesnou URL adresu, ale stačí mu pouze navštívit úložiště. Samotná vyhledávací lišta nemůže za obsah, který je vyhledáván nebo nahrán na úložiště, ale usnadňuje přístup k nelegálnímu obsahu. Z pohledu práva je odpovědný uživatel za obsah, který na úložiště umístil viz kapitola 3.1.5.1 Uživatel.

Jednoznačně se ukázalo, že většina uživatelů 83,84 % využívají k vyhledávání nelegálního obsahu **vyhledávací lištu na konkrétním úložišti**. Ostatní odpovědi byly zastoupeny marginálně viz Graf 7 - Způsoby vyhledávání nelegálního obsahu (otázka č. 7). Dva respondenti zvolili vlastní odpověď.

Vlastní odpověď respondentů:

- Respondent č. 82 – „was??“¹⁹⁴
- Respondent č. 90 – „různě“¹⁹⁵

Graf 7 - Způsoby vyhledávání nelegálního obsahu (otázka č. 7)

Zdroj: vlastní zpracování

4.1.2.4 Otázka č. 8 „Jaký nelegální obsah nejčastěji stahujete z veřejných internetových úložišť?“

Cílem otázky bylo nalezení nejčastěji stahovaného obsahu. Zjištěná data je možné porovnat s nabídkou legálního obsahu, a to může vést k nalezení příčiny stahování nelegálního obsahu. Zároveň lze data porovnat s výsledky z jiných průzkumů viz kapitola průzkumů viz kapitola 3.2.1 Nelegálně šířený obsah.

Celkem bylo získáno 273 odpovědí, protože otázka umožňovala vybrat více odpovědí nebo se mohl respondent slovně vyjádřit. Nejčastější odpověď byla **film** 78,79 %, **hudba** 59,60 % a **seriály** 56,57 %. Další obsah získal méně než třicet procent a je zobrazen v Graf 8 - Nejčastěji stahovaný obsah z veřejných internetových úložišť (otázka č. 8). Celkem 3 respondenti definovali vlastní odpovědi.

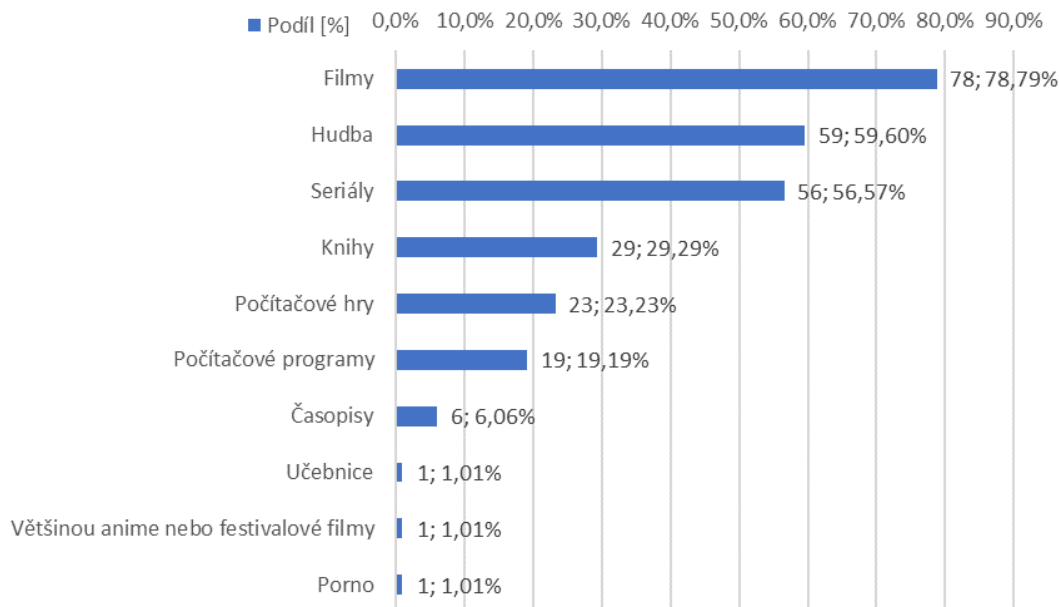
¹⁹⁴ **Pozn.:** Nelze správně pochopit odpověď respondentů. Pravděpodobně odpověď vychází z německého jazyka a jedná se o slovo - CO??. Předpokládám, že respondent nepochopil otázku nebo nechtěl odpovídat. Jednalo se o muže ve věku mezi 18-26 roky se středním vzděláním s maturitou a zaměstnáním.

¹⁹⁵ **Pozn.:** Uživatel pravděpodobně preferuje vyhledávání nelegálního obsahu z více zdrojů.

Vlastní odpověď respondenta:

- Respondentka č. 23 – „Učebnice“
- Respondent č. 75 – „Většinou anime nebo festivalové filmy.“
- Respondent č. 116 – „Porno“

Graf 8 - Nejčastěji stahovaný obsah z veřejných internetových úložišť (otázka č. 8)

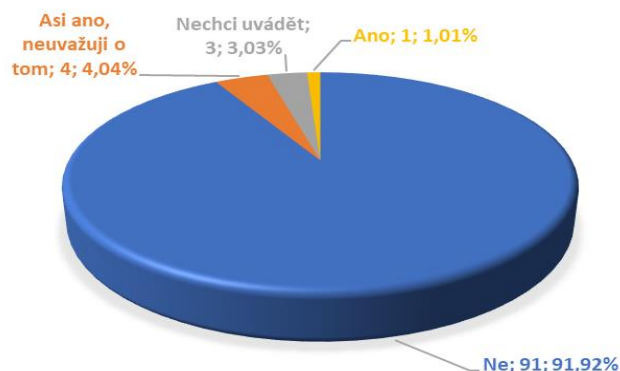
Zdroj: vlastní zpracování

4.1.2.5 Otázka č. 9 „Nahráváte na veřejná internetová úložiště obsah chráněný autorským zákonem?“

Cílem otázky bylo zjistit kolik procent lidí nahrává na úložiště nelegální obsah. Nahrávání obsahu na úložiště je z hlediska trestnosti nejjednoznačnější, jedná se o tzv. sdělování veřejnosti viz kapitola 3.1.5.1 Uživatel. Zároveň nejčastěji dochází k potrestání těchto pachatelů.

Většina 91,92 % respondentů uvedlo, že **nenahrávají nelegální obsah** na veřejná internetová úložiště. Pouze 1 respondent uvedl, že **nahrává** na veřejná internetová úložiště obsah, který je chráněn autorským právem. Jiní respondenti 4,04 % připouštějí možnost, že nahrávají chráněná díla na úložiště, ale **neuvažují o tom**. Zbylí 3,03 % **nechtějí uvádět** odpověď.

Graf 9 - Nahrávání nelegálního obsahu na úložiště (otázka č. 9)

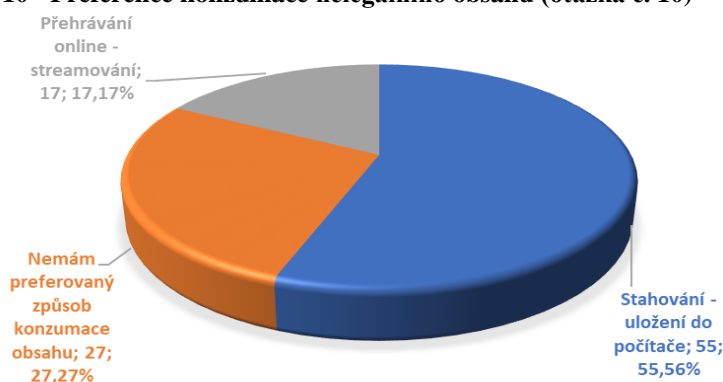
Zdroj: vlastní zpracování

4.1.2.6 Otázka č. 10 „Jaký druh konzumace nelegálního obsahu preferujete?“

Cílem otázky bylo zjistit preferovaný způsob konzumace obsahu, protože na základě nalezených výzkumů dochází k ústupu stahování do počítače a uživatelé dávají přednost streamování online. Důsledkem by mohl být pokles využívání internetových úložišť. Na to se snaží internetová úložiště reagovat a přicházejí s možností online streamu¹⁹⁶.

Více než polovina, 55,56 % respondentů preferuje **stahování nelegálního obsahu do počítače**. Naproti tomu 17,17 % dává přednost **streamování nelegálního obsahu**. Z celkového počtu respondentů uvedlo 27,27 %, že **nemají preferovaný způsob konzumace nelegální obsahu**.

Graf 10 - Preference konzumace nelegálního obsahu (otázka č. 10)

Zdroj: vlastní zpracování

¹⁹⁶ **Pozn.:** Příkladem může být služba Ulož.to, která nabízí možnost streamování za kredity (virtuální měnu pořizovanou za peníze). Dostupné z: <https://uloz.to/streaming>

4.1.3 Využívání legálního obsahu

Pro eliminaci nelegálního obsahu je zapotřebí zajistit odpovídající možnosti legálního stahování obsahu. Autoři literatury a nejrůznějších článků se shodují, že předplatné je v současné době nejlepší alternativní řešení pro nelegální stahování viz kapitoly 3.2.2 Další formy distribuce autorských děl na internetu. Otázky jsou zaměřeny na oblast hudební a audiovizuálních děl, protože zde existuje celá řada služeb nabízející tento obsah ve formě předplatného. V této části ankety byl celkový počet respondentů 162.

4.1.3.1 Otázka č. 11 „Jste předplatitel/ka některé z těchto online služeb?“

Cílem otázky bylo zjistit především kolik procent uživatelů využívá předplatné služeb nabízející hudební díla a určit preferovanou službu. Předplatné se jeví jako nejlepší způsob, jak bojovat s nabídkou nelegálního obsahu. Lze očekávat větší využívání hudebních streamovacích služeb, protože je zde konkurence a cena může být nižší vzhledem k nákladům na hudební produkci.

Většina respondentů uvedla, že **nevyužívají hudební služby** s podílem 69,14 %. Z vlastních odpovědí respondentů je patrné, že počet bude o 1,86 % vyšší. Celkem může stanovit po přepočtu, že **legální služby** poskytující hudební obsah využívá 29,00 %. Největší popularitu má služba **Spotify** 16,67 % a za ní následují služby **Google Play** 9,26 %, **Apple Music** 4,94 %, **YouTube Music Premium** 1,85 % a **Tidal** 0,62 %.

Vlastní odpověď respondenta:

- Respondent č. 13 – „*Tidal*“¹⁹⁷
- Respondent č. 20 – „*nejsem kokot abych platil za něco zadarmo*“¹⁹⁸
- Respondent č. 100 – „*jen bezplatné*“¹⁹⁹
- Respondentka č. 113 – „*předplatné na uložto*“²⁰⁰
- Respondentka č. 115 – „*Stream Cinema*“²⁰¹

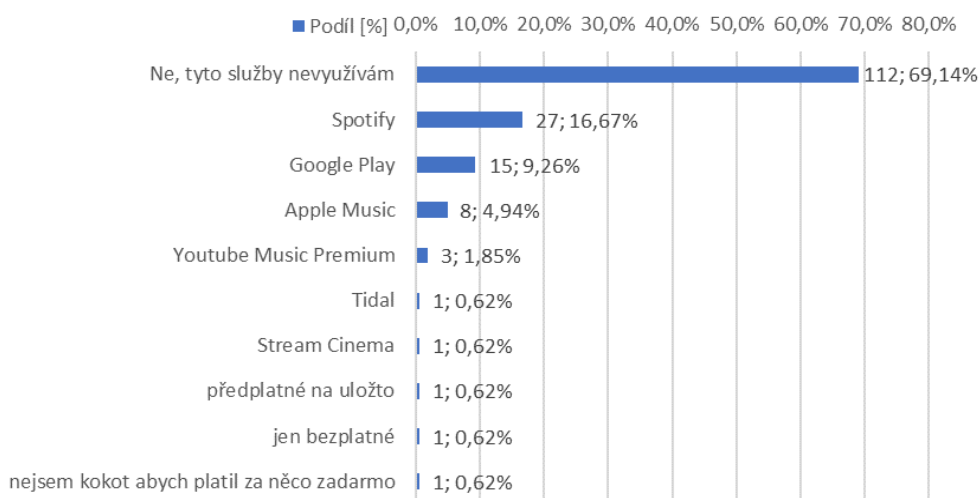
¹⁹⁷ **Pozn.:** Tidal je služba která nabízí streamování hudby ve vysoké kvalitě tzv. High Fidelity. Dostupné z: <https://tidal.com/>

¹⁹⁸ **Pozn.:** Respondent vyjádřil svůj názor velice explicitně a služby placeného předplatného **nevyužívá**.

¹⁹⁹ **Pozn.:** Z odpovědi lze dovodit, že služby placeného předplatného **nevyužívá**.

²⁰⁰ **Pozn.:** Předplatné na Ulož.to nelze považovat za legální předplatné online služeb. Samozřejmě lze konzumovat i služby zcela legálně na tomto serveru, ale nelze předpokládat, že uživatelé takto činní majoritně. Při přepočtu byla odpověď zařazena do **ne, tyto služby nevyužívám**.

Graf 11 - Využívání legálních hudebních streamovacích služeb (otázka č. 11)

Zdroj: vlastní zpracování

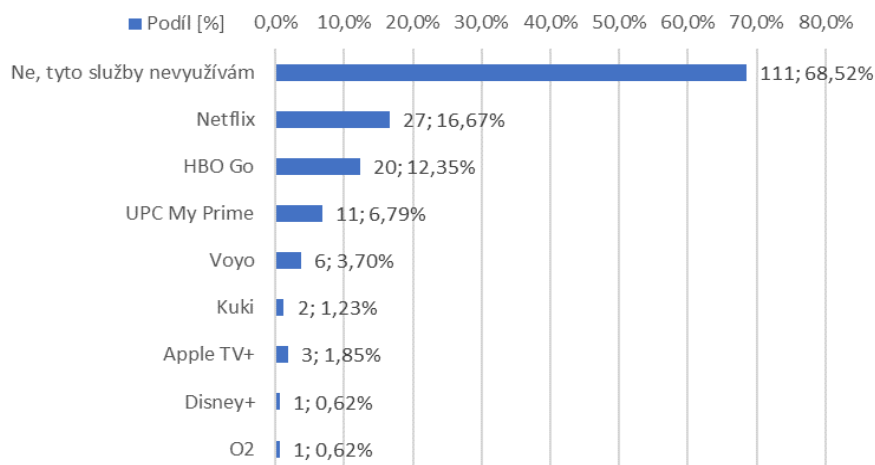
4.1.3.2 Otázka č. 12 „Jste předplatitel/ka některé z těchto online služeb?“

Cílem otázky bylo zjistit především kolik procent uživatelů využívá předplatné služeb nabízející audiovizuální díla a určit preferovanou službu. Předplatné se jeví jako nejlepší způsob, jak bojovat s nabídkou nelegálního obsahu. Nabídka audiovizuálního obsahu je poměrně roztržštěná a cena těchto služeb je vyšší v porovnání s hudebním předplatným.

Většina respondentů 68,52 % uvedla, že **nevyužívají audiovizuální služby**. Celkem může stanovit po přepočtu, že **legální služby** poskytující audiovizuální obsah využívá 31,48 % uživatelů. Největší popularitu má služba **Netflix** 16,67 % a za ní následují služby **HBO Go** 12,35 %, **UPC My Prime** 6,79 %, **Voyo** 3,70 %, **Kuki** 1,23 %, **Apple TV+** 1,85 %, **Disney+** 0,62 % a **O2** 0,62 %. Služby HBO Go, UPC My Prime a O2 mohou být součástí balíčků kabelových televizí.

²⁰¹ **Pozn.:** Z dostupných informací plyne, že služba **Stream Cinema** je doplněk k přehrávači KODI a je poskytována úložištěm webshare.cz, který nabízí nelegální obsah. Službu nelze považovat za legální konzumaci autorských děl. Uživatel označil i možnost Spotify, a proto odpověď nebyla zařazena do **ne, tyto služby nevyužívám**. Dostupné: <https://www.xbmc-kodi.cz/forum-stream-cinema>.

Graf 12 - Využívání legálních audiovizuálních streamovacích služeb (otázka č. 12)

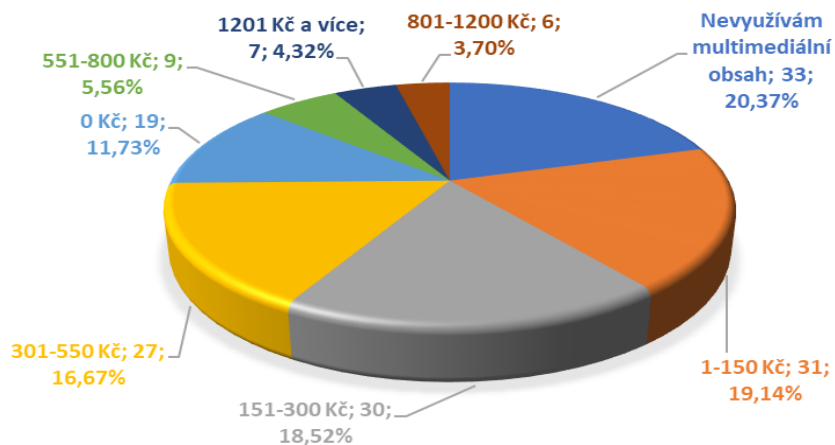
Zdroj: vlastní zpracování

4.1.3.3 Otázka č. 13 „Jakou částku můžete investovat za měsíc do multimediálního obsahu - online (filmy, seriály, hudba, elektronické knihy apod.)?“

Cílem otázky bylo zjistit, jaké jsou finanční možnosti respondentů pro pořizování multimediálního obsahu online. Na základě zjištěných výsledků lze hledat souvislosti mezi využíváním služeb multimediálního obsahu a nelegálního stahování.

Vzhledem k předchozím otázkám není překvapením, že nejčastější odpověď byla **nevyužívám multimediální obsah** s podílem 20,37 %. Respondenti nejčastěji uváděli odpověď **1-150 Kč** s podílem 19,14 %. Další dvě nejvíce zastoupené odpovědi byly **151-300 Kč** 18,52 % a **301-550 Kč** 16,67 %. Ostatní odpovědi jsou zobrazeny v Graf 13 - Finanční možnosti uživatelů pro multimediální obsah na internetu (otázka č. 13).

Graf 13 - Finanční možnosti uživatelů pro multimediální obsah na internetu (otázka č. 13)

Zdroj: vlastní zpracování

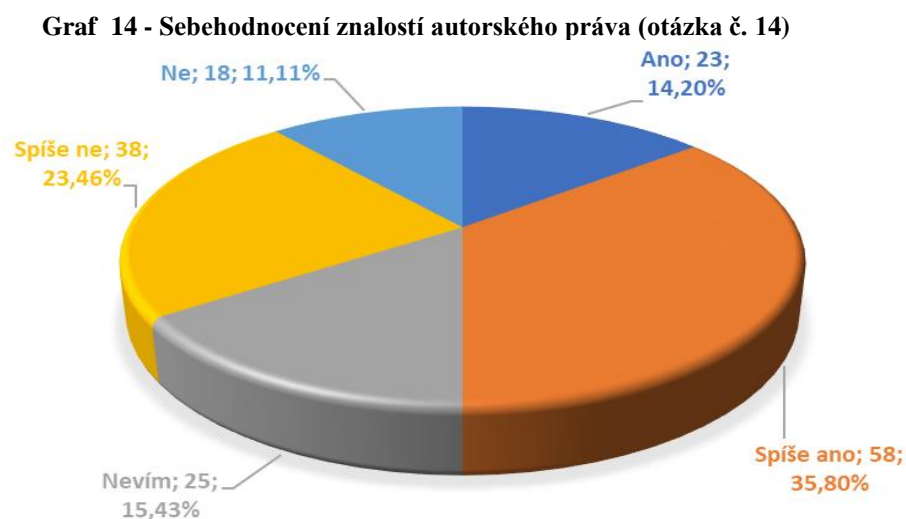
4.1.4 Povědomí respondentů o autorskoprávní ochraně v ČR

Nejdůležitější prvek ochrany autorského práva v České republice je zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon. Otázky se zaměřují na povědomí a vnímání autorskoprávní ochrany a právní úpravy obecně v souvislosti s veřejnými internetovými úložišti.

4.1.4.1 Otázka č. 14 „Myslíte si, že Vaše znalosti v oblasti autorských práv jsou dostatečné?“

Cílem otázky bylo zjistit, jak respondenti hodnotí své znalosti v oblasti autorských práv, protože příčiny internetového pirátství lze hledat v neznalosti občanů.

Respondenti nejčastěji uváděli odpověď **spíše ano** s podílem 35,80 % a **spíše ne** s podílem 23,46 %. Odpověď **ano** získala 14,20 % a **ne** 11,11 %. Sloučením odpovědí **spíše ano** a **ano** získáme přesně polovinu respondentů. Pokud aplikujeme stejnou logiku na odpovědi **spíše ne** a **ne** dostáváme 34,57 %. Ostatní respondenti 15,43 % uvedli odpověď **nevím**.

Zdroj: vlastní zpracování

4.1.4.2 Otázka č. 15 „Je ochrana autorských práv v ČR (především podle autorského zákona č. 121/2000 Sb.) dostatečná?“

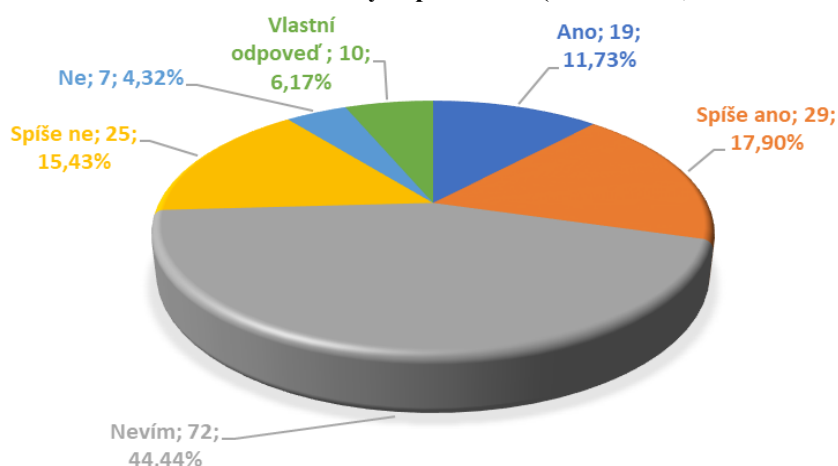
Cílem otázky bylo zjistit, jak respondenti vnímají autorský zákon a případně dát prostor pro otevřenou odpověď, která by mohla vést k nálezni nových pohledů na problematiku autorského práva v ČR.

Ukázalo se, že 44,44 % respondentů **neví**, jak hodnotit ochranu autorských práv v ČR. Na druhé straně se 6,17 % respondentů vyjádřilo konkrétně a někdy i velice kriticky. Sloučením odpovědí **spíše ano** 17,90 % a **ano** 11,73 % získáme podíl 29,63 %. Odpovědi negativní byly zastoupeny celkem v 19,75 %. Tato hodnota se skládala z odpovědí **spíše ne** 15,43 % a **ne** 4,32 %.

Vlastní odpověď respondenta:

- Respondentka č. 12 – *„Nesouhlasím s ochranou autorských práv ve stávající podobě - např. platit za veřejnou produkci hudby autorů do uplynutí 70 let po jejich smrti je nesmysl, autor z toho nic nemá a práva po tolika letech může vlastnit člověk, který nemá s rodinou autora nic společného.“*
- Respondent č. 13 – *„Je především nesmyslná.“*
- Respondentka č. 28 – *„je nesmyslná“*
- Respondent č. 71 – *„Nechrání autory, chrání OSA“*
- Respondent č. 90 – *„zákon 121/2000 je paskvil jako vše co vyprodukuje politici“*
- Respondent č. 100 – *„Je přehnaná.“*
- Respondent č. 117 – *„Je ne zcela vyvážená, a zejména autorské odměny zejména u zahraničních nebo oficiálně nevydaných děl směřuje k nesprávným příjemcům.“*
- Respondent č. 130 – *„Není, neodpovídá technologickému pokroku“*
- Respondent č. 138 – *„Je nelogická a diskriminuje lidi, protože musí platit za prázdná média“*
- Respondent č. 149 – *„Je poměrně nedotažená a nejasná. Potřebuje zásadní změny.“*

Graf 15 - Hodnocení autorských práv v ČR (otázka č. 15)

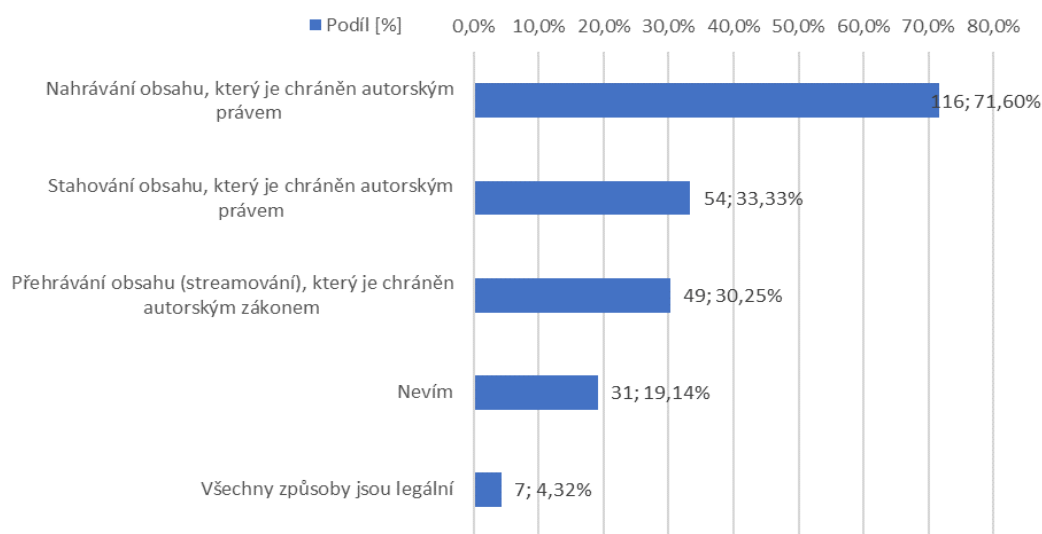
Zdroj: vlastní zpracování

4.1.4.3 Otázka č. 16 „Jaký druh činnosti je protizákonný v souvislosti s veřejnými internetovými úložišti? Případně odhadněte.“

Cílem otázky bylo zjistit, jaké znalosti mají respondenti v oblasti autorských práv na internetu, protože stahování, nahrávání a přehrávání jsou nejčastější způsoby nakládání s díly na internetu.

Celkem bylo získáno 260 odpovědí, protože otázka umožňovala vybrat více odpovědí. Při kontrole dat bylo zjištěno, že někteří uživatelé označili dvě vylučující se odpovědi a došlo k ponížení hodnot u nahrávání obsahu o tři respondenty, dále jsou uvedena opravená data. Nejmenší počet respondentů 4,32 % označil všechny tři způsoby za **legální**. Ostatní respondenti označili odpověď **nevím** 19,14 % nebo konkrétní druh činnosti 76,54 %. Většina respondentů uvedla, že protizákonné jednání na veřejných internetových úložištích jako **nahrávání obsahu, který chráněn autorským právem s podílem** 71,60 %. Další dvě činnosti byly zastoupeny s výrazně menším podílem okolo třiceti procent viz Graf 16 – Protizákonné nebo zákonné nakládání s autorskými díly (otázka č. 16).

Graf 16 – Protizákonné nebo zákonné nakládání s autorskými díly (otázka č. 16)

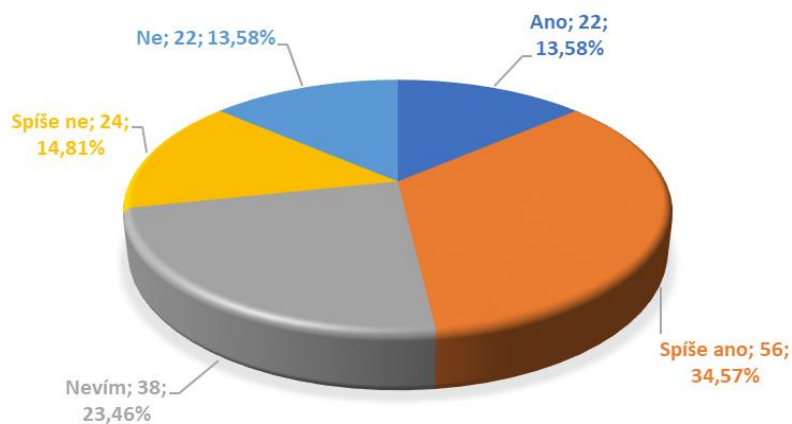
Zdroj: vlastní zpracování

4.1.4.4 Otázka č. 17 „Víte, co Vám může hrozit za porušení autorských práv?“

Cílem otázky bylo zjistit základní povědomí respondentů o možných trestech hrozících za porušení autorského práva. Trest by měl pachatele přestupků nebo trestních činů odradit od jejich činnosti, ale je otázka, jaké mají občané ČR znalosti.

Nevíce zastoupená odpověď byla **spíše ano** s podílem 34,57 %. Dále respondenti uvedli odpověď **nevím** 23,46 %, **spíše ne** 14,81 %, **ne** 13,58 % a **ano** 13,58 %. Pokud sloučíme odpovědi **spíše ano** a **ano** dostaneme 48,15 % respondentů, kteří mají představu o hrozících trestech. Většina respondentů nemá představu o možných trestech za porušování autorských práv.

Graf 17 – Znalosti uživatelů a trestů za porušování autorského práva (otázka č. 17)

Zdroj: vlastní zpracování

4.1.4.5 Otázka č. 18 „Jak hodnotíte existenci veřejných internetových úložišť?“

Cílem otázky bylo zjistit, jak respondenti vnímají existenci úložišť. Ve veřejném prostoru se názory na veřejná internetová úložiště často liší. Odpovědi mohou být velice zajímavé především z pohledu internetových pirátů, protože to může svědčit o tom, jak vnímají svoje jednání na veřejných internetových úložištích.

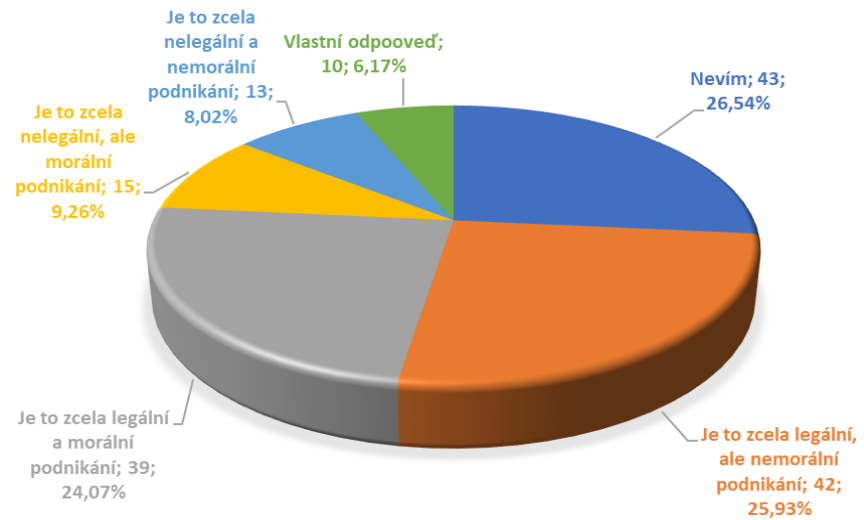
Nejčastěji respondenti neznali odpověď na otázku a označili odpověď **nevím** 26,54 %. Polovina respondentů uvedla, že vnímají veřejná internetová úložiště jako **legální službu**, ale z pohledu morálky vnímají úložiště jako **nemorální podnikání** 25,93 % a **morální podnikání** 24,07 %. Za **nelegální službu** byl veřejná internetová úložiště označena v 17,28 %. Ostatní respondenti 6,17 % volili vlastní odpověď.

Vlastní odpovědi respondentů:

- Respondentka č. 5 – „*jsou mi jedno, není to můj problém*“
- Respondentka č. 12 – „*Beru to jako legální a morální, pokud je zdarma. Jinak to vnímám jako nemorální.*“
- Respondentka č. 28 – „*nechápu to jako podnikání*“
- Respondentka č. 89 – „*Tak ona ta úložiště mají sloužit primárně k tomu, aby si tam lidé uložili třeba fotky, že. Na tom může být těžko něco nemorálního. Jak to lidi využívají, to je jiná věc. Mimochodem takové uložto nelegálně nahrané filmy maže.*“
- Respondent č. 90 – „*A kde jinde se dostat k určitým věcem, když strana rozhodla...*“
- Respondentka č. 96 – „*Je to nelegální, ale národ to chce.*“
- Respondentka č. 101 – „*Záleží na tom, co tam daný člověk uloží. Pokud je to film nebo CD je to samozřejmě nelegální, ale pokud to jsou jeho soukromé soubory, je to naprosto v pořádku a je skvělé, že taková úložiště existují.*“
- Respondent č. 117 – „*Je to legální a potřebná služba (využíváme k výměně vlastních souborů, ke kterým máme autorská práva sami nebo se jich netýkají), která je velmi často používána k nelegální činnosti.*“

- Respondent č. 121 – „*kdyby nebyla poptávka, není nabídka. Nebudu si předplácet x služeb za tisíce Kč měsíčně, protože to borci nemůžou dát vše na jedno místo. K tomu ještě lokalizace... :)*“
- Respondent č. 149 – „*Legální služba, která je špatně kontrolovatelná*“

Graf 18 – Hodnocení veřejných internetových úložišť (otázka č. 18)

Zdroj: vlastní zpracování

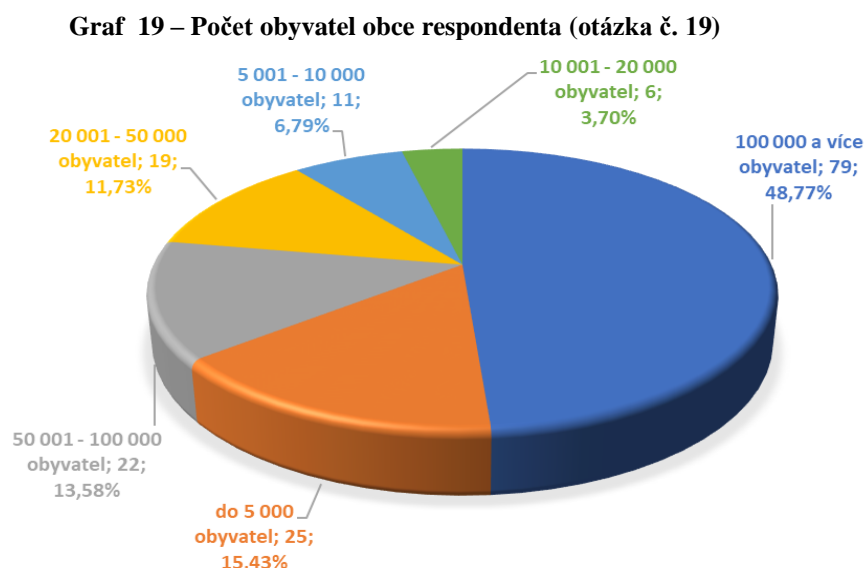
4.1.5 Identifikace respondentů

Otázky se zaměřují na zjištění základních identifikačních znaků respondentů, aby bylo možné nalézt souvislosti mezi skupinami uživatelů a jejich odpověďmi. Případě seskupit respondenty do různých skupin podle těchto znaků.

4.1.5.1 Otázka č. 19 „Uveďte přibližný počet obyvatel obce ve které žijete:“

Cílem otázky bylo rozdělení respondentů do skupin dle počtu obyvatel a hledání souvislostí mezi velikostí města a způsobu využívání veřejných internetových úložišť.

V anketě byly nejvíce zastoupeny města, která mají **100 tis. a více obyvatel** s podílem 48,77 %. Další pořadí je uvedeno v Graf 19 – Počet obyvatel obce respondenta (otázka č. 19).

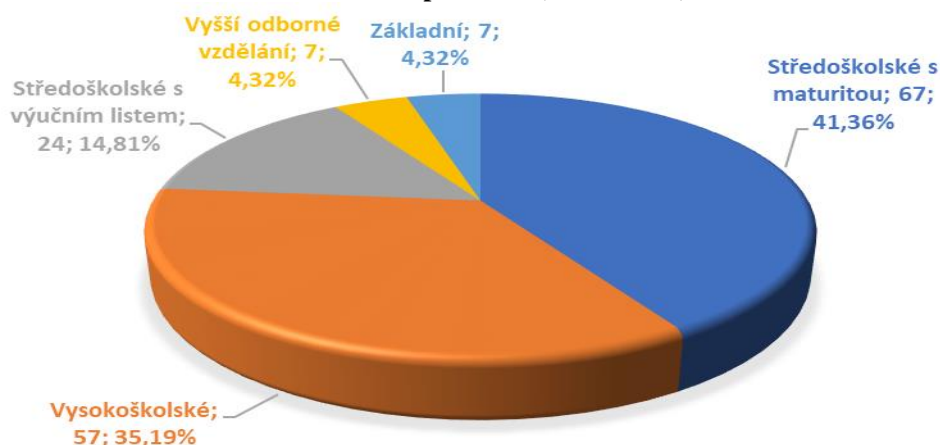
Zdroj: vlastní zpracování

4.1.5.2 Otázka č. 20 „Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?“

Cílem otázky bylo zjištění vzdělání respondenta a možného vlivu na využívání veřejných internetových úložišť.

Největší zastoupení měli respondenti se **středoškolským vzděláním s maturitou** s podílem 41,36 % a **vysokoškolsky** vzdělaní lidé s podílem 35,19 %. V menší míře byli zastoupeni lidé se vzděláním **středoškolským s výučním listem** 14,81 %, **vyšší odborné vzdělání** 4,32 % a **základním** v podobě s podílem 4,32 %.

Graf 20 – Vzdělání respondenta (otázka č. 20)

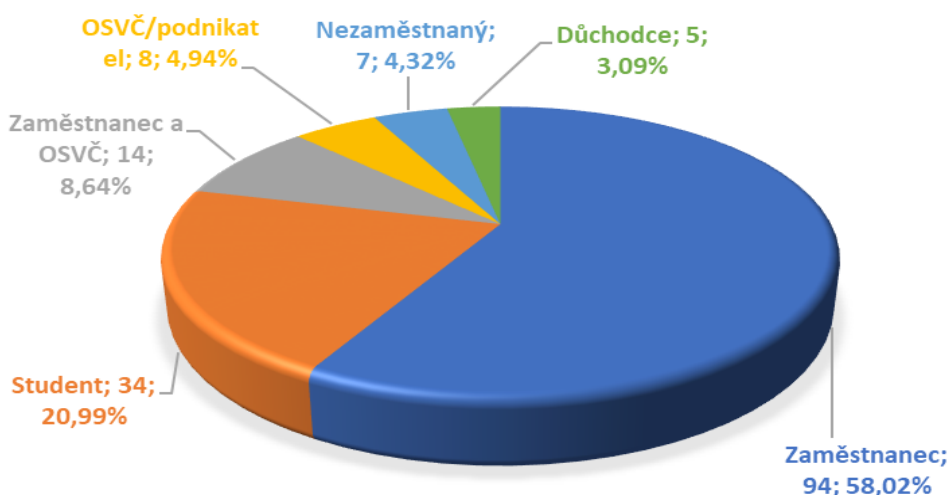
Zdroj: vlastní zpracování

4.1.5.3 Otázka č. 21 „Jaký je Váš ekonomický status?“

Cílem otázky bylo zjištění ekonomického statutu respondenta v souvislost s možnými tendencemi pro preference nelegálního či legálního obsahu.

Nejpočetnější skupinu respondentů 58,02 % tvořili **zaměstnanci** a druhou největší skupinou byli **studenti** 20,99 %. Další zastoupení odpovědí je uvedeno v Graf 21 – Ekonomický status respondenta (otázka č. 21).

Graf 21 – Ekonomický status respondenta (otázka č. 21)

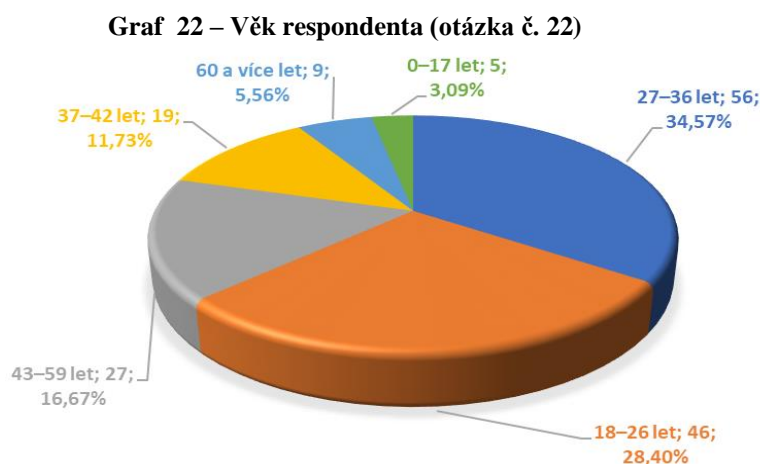

Zdroj: vlastní zpracování

4.1.5.4 Otázka č. 22 „Kolik je Vám let?“

Cílem otázky bylo zjištění zastoupení jednotlivých věkových skupin a možného vlivu na využívání veřejných internetových úložišť.

Největší počet respondentů 34,57 % tvořili lidé ve věku **od 27 do 36 let** a další nejpočetnější skupina byla ve věku **od 18 do 26 let** s podílem 28,40 %. Celkem tyto dvě skupiny zastupují 62,97 % respondentů. Další pořadí je uvedeno v Graf 22 – Věk respondenta (otázka č. 22).

Zdroj: vlastní zpracování

4.1.5.5 Otázka č. 23 „Jaké je Vaše pohlaví?“

Cílem otázky bylo zjistit zastoupení jednotlivých pohlaví v anketě.

Anketní šetření z pohledu pohlaví bylo téměř vyvážené, **mužů** se zúčastnilo 51,85 % a **žen** 48,15 %.

Zdroj: vlastní zpracování

4.2 Vyhodnocení

4.2.1 Charakteristika respondentů

Celkový počet respondentů byl 162 z tohoto počtu 99 lidí odpovědělo, že vědomě stahuje nelegální obsah z internetových úložišť. Zastoupení pohlaví bylo poměrně vyrovnané, lehce **převládali muži**. Podle věku se ankety zúčastnili lidé především v rozmezí **27 až 36 let** 34,57 %, **18 až 26 let** 28,4 % a **43 až 59 let** 16,67 %. Zúčastnili se hlavně **zaměstnanci** a **studenti**. Lze očekávat zkreslení výsledků vzhledem k zastoupení především mladší generace. Nejvíce zastoupené vzdělání bylo **středoškolského s maturitou** 41,36 % a **vysokoškolské** 35,19 %. Většina respondentů byla **zaměstnaná** 58,02 % nebo se jednalo o **studenty** 20,99 %. Téměř polovina respondentů, **žije ve velkých městech** s rozlohou nad 100 000 obyvatel.

4.2.2 Vyhodnocení dotazníkové šetření

Znalost pojmu veřejných internetových úložišť je poměrně vysoká, protože pouze 4,32 % respondentů nezná tento pojem. Z výsledků je patrné, že se jedná především o respondenty starší generace, kteří nevyužívají výpočetní technikou ve velké míře. Četnost využívání je poměrně různorodá, ale **většina respondentů užívá** veřejná internetová úložiště **alespoň jednou měsíčně**. Respondenti, kteří využívají veřejná internetová úložiště **preferují úložiště Ulož.to** s podílem 70,90 %, tato hodnota potvrdila poznatky z teoretické části. Ostatní respondenti volili jiné služby nebo nemají preferované úložiště s podílem 15,67 %.

Ve smyslu této práce se nabízí otázka, jestli uživatelé vědí, že může být **obsah na úložišti umístěn bez souhlasu autora (nelegálně)**. Většina respondentů 96,27 %, kteří využívají veřejná internetová úložiště si je této možnosti vědoma. Pouze 8,53 % uživatelů věřených internetových úložišť nestahuje vědomě nelegální obsah. Ostatní uživatelé o tom nepřemýšlejí 14,73 % nebo **nelegální obsah stahují** 76,74 %. Pokud budeme hodnoty vztahovat ke všem účastníkům ankety dostaneme 61,11 % uživatelů, kteří **stahují nelegálně**. To je poměrně vysoké číslo a autorům děl mohou vznikat obrovské škody. Z tohoto pohledu je možné dovést proč dochází k masivnímu porušování autorských práv. Příčinou může být charakter respondentů, protože více než polovina respondentů je ve věku do 26 let. Tendence k porušování autorských práv, lze očekávat především u mladší

generace, která má obecně větší množství volného času, bližší vztah k novým technologiím a omezené finanční prostředky.

Pokud se zaměříme konkrétně na **motivy respondentů**, kteří stahují vědomě nelegální obsah z veřejných internetových úložišť. Zjistíme, že uživatelé nejčastěji uvádějí, že stahují **pouze pro osobní potřebu**. Tato odpověď může svědčit o základním právním povědomí uživatelů, protože stahování pro svoji osobní potřebu je dovoleno v AutZ, ale je nutné podotknout, že musí být splněny i další podmínky, což může být značně problematické viz kapitola 3.1.5.1 Uživatel. Druhým nejčastějším důvodem byla **cena obsahu**. Tato odpověď je zcela logická, protože se uživatelé snaží obohatit na úkor autora. V této souvislosti je zajímavá odpověď několika respondentů, kteří uvádějí jako motiv **jednorázové použití díla**. V podstatě přiznávají, že jim dílo nepřináší žádný efekt anebo je získaný efekt zanedbatelný. Lze usuzovat, že by dílo nezakoupili i kdyby šlo získat legálně. Třetí nejčastější důvod konzumace nelegálního obsahu je **technicky snadnější přístup k obsahu**. Osobně se domnívám, že toto je hlavní důvod, proč dochází k porušování autorských práv ve velkém rozsahu. Uživatel zadá do prohlížeče URL adresu úložiště (nejčastěji Ulož.to), použije vyhledávací lištu na konkrétním úložišti a dílo stáhne. K tomuto způsobu **vyhledávání nelegálního obsahu** se přiznalo 83,84 % uživatelů, kteří vědomě stahují nelegální obsah. Více než polovina uživatelů, kteří stahují nelegální obsah uvedlo, že procento **nelegálního obsahu je minimálně ve výši 75 %** na celkovém objemu stažených dat z veřejných internetových úložišť. Je tedy otázkou, jestli veřejná internetová úložiště **neslouží pouze k distribuci autorských děl**. Další důvody byly, že obsah není možné získat legálně, větší výběr obsahu, všichni stahují, vyzkoušení před legálním zakoupením a společenský tlak.

Respondenti, kteří stahují vědomě nelegální obsah nejčastěji stahují **filmy, hudbu a seriály**. Důvod pro preferenci tohoto obsahu může být atraktivita audiovizuálních děl a zároveň to může svědčit o nedostatečné nabídce ze strany autorů děl nebo alespoň o akceptovatelné nabídce pro uživatele. Méně zastoupeny byly knihy, počítačové hry a programy. Většina uživatelů 55,56 % volí **stažení díla do počítače**, což je základní princip fungování úložišť souborů. Pouze 17,17 % respondentů preferuje streamování obsahu, ostatní uživatelům na způsobu konzumace děl nezáleží. Nelegální obsah uživatelé **nahrávají** na veřejná internetová úložiště **minimálně**.

Pravděpodobně nejlepší alternativou k nelegálnímu stahování jsou služby nabízející obsah pomocí **předplatného**. Z celkového počtu 162 respondentů využívá tento obsah pouze kolem **třiceti procent** respondentů. Domnívám se, že hodnoty jsou poměrně nízké. Vzhledem k tomu, že měsíční předplatné především hudebních služeb se pohybuje od 150 Kč a výše. Tato částka by měla být pro většinu respondentů **dosazitelná** dle zjištěných dat v anketě. Neochota k pořizování předplatného může být způsobena především díky jednoduchosti a dostupnosti nelegálního obsahu.

Znalosti uživatelů v oblasti autorských práv jsou důležité a mohou mít zásadní vliv na přístup uživatele k dané problematice. **Sebehodnocení znalostí** autorský práva je spíše **neutrální**, protože 50,00 % uživatelů hodnotí své znalosti jako dostatečné nebo spíše dostatečné. Zbývá polovina respondentů pochybuje o svých znalostech. Podobná data byla získána i v otázce **hodnocení právní úpravy**, kdy 44,44 % respondentů **neví**, jestli je ochrana autorský práva dostatečná. Ostatní respondenti hodnotí současnou právní úpravu spíše kladně, ale několik respondentů uvedlo **konkrétní problémy** dané úpravy např.: neodpovídá technologickému pokroku a je nelogická, diskriminační, nejasná a nedotažená. Téměř polovina respondentů si je vědoma **sankcí plynoucích** z porušení autorského práva.

Poslední otázka byla zaměřena na **hodnocení veřejných internetových úložišť**. Přesně polovina respondentů uvedla, že vnímají existenci úložišť jako **legální** podle zákonné úpravy. Jako **nelegální** podnikání vnímá internetová úložiště pouze 17,28 % respondentů. U této otázky, někteří respondenti upozorňují na fakt, že úložiště jako takové je zcela legální služba, ale problematický je pouze uložený obsah na úložišti. Uživatelé vnímají protizákonné především **nahrávání obsahu** na úložiště s podílem 71,6 %. Stahování nebo streamování vnímá protizákonně pouze kolem třiceti procent respondentů.

5 Výsledky a diskuse

Jedná se o střet **uživatelů, držitelů autorských práv a poskytovatelů úložného prostoru**. Uživatelé maximálně těží z možností současných technologií a sledují především vlastní prospěch. Podobně jsou na tom i poskytovatelé úložného prostoru a autoři, kteří podnikají a sledují svůj hospodářský výsledek. Zákon by měl spojovat všechny výše jmenované subjekty a snahou má být tvorba rovnováhy vzájemných vztahů. Rovnováha pravděpodobně nebude nastolena nikdy, protože každá zájmová skupina si přeje značně rozdílné výsledky.

Výpočetní technika umožňuje jednoduché vytvoření rozmnoženiny obsahu a zatím neexistuje sofistikovanější technologie, která by dokonale zabránila tvorbě kopií. Samozřejmě **snahy zabránit rozmnožování obsahu** existují a odstraňování technologií, která brání rozmnožování obsahu je zakázáno podle autorského zákona. Z tohoto pohledu dochází ze strany autorů k boji **proti technologickému rozvoji**, který sami používají při tvorbě kopií svých děl. Kopírování usnadňuje práci autorům, dílo stačí vytvořit jen jednou a poté jsou náklady na tvorbu další rozmnoženiny minimální. **Uživateli je dovoleno vytvořit kopii** pro svojí osobní potřebu, ale autorům musí být hrazena **náhradní odměna** i když uživatel dílo legálně zakoupil. Je to poměrně nepochopitelné z pohledu technologie. Uživatel je schopen konzumovat v jeden čas pouze jednu kopii. Bez ohledu na to, kolik kopií vytvoří. Z tohoto pohledu je **hlavním problémem**, že úprava autorského práva je poměrně stará a neodpovídá současným technologiím. Vůbec samotný přístup k technologickému vývoji a práva je problematický. Osobně se domnívám, že je zapotřebí brát stav technologie jako fakt a drastické omezování nebo popírání technologického pokroku nemá smysl. Tím se samozřejmě nevyklučuje právní regulace, která je potřebná. Pravda je taková, že vždy **bude právo pozadu oproti technologiím**.

Poskytování úložného prostoru je zcela legitimní a legální podnikání, problematický může být pouze **obsah**, který je na úložiště nahrán. Nejoblíbenějším veřejným internetovým úložištěm je **server Ulož.to**, který má velký náskok před svojí konkurencí co do počtu denních návštěv a preferencí uživatelů. Finanční prostředky pocházejí z **reklamy** nebo **předplatného** od uživatelů. Poskytovatel úložného prostoru není právně odpovědný za obsah, který je umístěn na úložišti. Pokud se nacházejí v tzv. **bezpečném přístavu** a neučiní kroky, které by tento stav narušily viz. kapitola 3.1.5.2 Poskytovatel internetového úložiště. Domnívám se, že tento koncept je **zcela správný** a

nikdo nemůže chtít po úložišti, aby filtrovalo veškerý obsah. Nelze popírat fakt, že k masivnímu šíření protiprávního obsahu dochází. **Koncept dopředné kontroly** nebo **filtrace** veškerého obsahu je problematický. Primárně z důvodu technické složitosti, protože nelze znát vlastníka všech existujících děl a s velkou pravděpodobností by docházelo k **blokaci děl**, která autorský zákon neporušují. Jednalo by se o příliš velký zásah do práv uživatelů internetu a mohlo by dojít k **ohrožení svobody** a **unifikaci internetu**. Pokud by nedojde k **regulaci celého internetu**, nelze očekávat že by filtrace veškerého obsahu byla dlouhodobě účinná. Osobně bych volil přístup **měně restriktivní** a zaměřil bych se na sjednocení a zlepšení funkčnosti již zavedených systému „**notice and takedown**“ a „**notice and staydown**“ viz kapitola 3.1.5.2 Poskytovatel internetového úložiště. Další možné řešení je **zakázání vyhledávací lišty** na všech úložištích. Data ukazují, že k šíření nelegálního obsahu přispívají vyhledávací lišty na úložištích. Pokud úložiště neumožní vyhledávání obsahu lze předpokládat, že dojde k výraznému snížení nelegálního obsahu na úložišti. Pravděpodobně by došlo pouze k přesunutí nabídka – **URL odkazů** na jiný distribuční kanál. Vyhledávací lišta není nikde právně upravena.

Legální sdílení obsahu je možné za předpokladu souhlasu držitele autorských práv. Uživatel, aby měl právní jistotu musí sdílet pouze soubory, které vytvořil nebo musí být držitelem licence. **Licence** musí umožňovat takovéto nakládání s dílem, vždy záleží na konkrétním ujednání smluvních stran.

Uživatel je nejslabší článek a **odpovídá za nahraný obsah** na úložišti. Právní povědomí uživatelů uložišť není nikterak závratné a mnohdy mají **zkreslené představy** o fungování informačních technologií. Může to mít značný vliv na jejich chování na internetu. Z pohledu uživatelů je neproblematičtější **nahrávání děl** na úložiště, kdy může docházet k nezákonnému sdělování díla veřejnosti viz kapitola 3.1.5.1 Uživatel. Z pohledu stahování či streamování děl je situace složitější. Pokud použijeme ustanovení v AutZ můžeme se domnívat, že stahování je dovoleno a vztahuje se na takové jednání výjimka volného užití z autorského práva. To není možné v kontextu rozhodnutí SDEU, pokud je **zdroj obsahu nelegální**. V tomto případě by nebylo možné stahovat z veřejných internetových úložišť a zdůvodňovat legálnost činnosti výjimkou o **volném užití** díla. Značně problematické bude případné dokazování. Z pohledu uživatele je klíčové především vzdělávání v oblasti duševních práv. Další důležitý prvek s bojem

proti internetovému pirátství je dostatečná **nabídka legálního obsahu** za přijatelnou cenu. Lze očekávat, že přechod na legální služby bude uživatelům trvat nějaký čas.

Na druhé straně **každý může být autorem** a není nikomu příjemné, pokud někdo užívá dílo autora bez svolení. I kdyby autorovi nevznikla žádná škoda vyjádřitelná v penězích. Má právo každý nakládat se svým majetkem, jak uzná za vhodné. **Autorský zákon** stanovuje koncept **osobnostních** a **majetkových** práv. Majetková práva mohou být převedena za pomoci smluvního vztahu (licence) na jiný subjekt. Použití díla bez souhlasu, vědomí a vůle autora je možné pouze v případech stanovených v zákoně. Tyto případy souhrnně nazýváme **zákonné výjimky** a autorům náleží **náhradní odměna** za porušení jejich práv. Autorům odměnu vybírá a přerozděluje **kolektivní správce** jeho existence vychází z autorského zákona. Kolektivního správce pověřuje k provádění činnosti Ministerstvo kultury České republiky. Pokud dochází k porušení autorského práva na internetovém úložišti, držitel autorský práva se může domáhat nápravy. Nejčastější formou je stažení díla z úložiště. Případně se může domáhat náhrady škody nebo vydání bezdůvodného obohacení.

Ideálním řešením je vzájemná smluvní dohoda mezi **držitelem autorského práva** a poskytovatelem **internetového úložiště**. Úložiště by se zavázalo například k **paušální platbě** za distribuci děl. Dosavadní jednání zatím selhávají a každý subjekt má jinou představu o podmínkách spolupráce, proto musí změny vycházet především ze zákona. Rozsáhlé změny autorského práva jsou poměrně složité, neboť základní principy vycházejí z mezinárodních smluv a jejich změna je těžko proveditelná.

Hlavním problémem autorského zákona je nedostatečný výklad specifických problémů a neexistenci dostatečného množství **judikátu**. Ke změnám autorských práv by mělo docházet především na mezinárodním poli z tohoto důvodu je nutné zapojení **Evropské unie**. Snahou EU je postupné sjednocování duševního vlastnictví v členských státech. Otázkou zůstává, čí zájmy převáží, jestli **autorů** nebo **uživatelů**. Možností, jak dosáhnout výsledků je dost. Boj proti **internetovému pirátství** nesmí omezovat svobodu na internetu ve velké míře.

6 Závěr

Hlavním cílem této diplomové práce bylo zjištění legality a bez sankční přístupnosti internetových úložišť. Bylo zjištěno, že existenci úložišť **nebrání žádný právní předpis** a ukládání uživatelského obsahu nabízí celá řada internetových služeb. Poskytovatel úložného prostoru **neodpovídá za ukládaný obsah**, protože se jedná o **obsah cizí**. Pouze v případě, že se poskytovatel úložného prostoru prokazatelně dozví o umístění **protiprávního obsahu** je povinen obsah neprodleně **odstranit nebo znepřístupnit**. Poskytovatelé úložného prostoru zakazují umístování protiprávního obsahu ve **smluvních podmínkách**. I přesto dochází k poměrně **velkému šíření protiprávního** obsahu skrze internetová úložiště. Nejčastěji dochází k porušování práv plynoucích z duševního vlastnictví.

Odpovědný je uživatel, který obsah na úložiště umístil. Při **nahrávání obsahu** na úložiště dochází ke **sdělování veřejnosti** ve smyslu autorského zákona a uživatel je trestně postižitelný. **Stahování obsahu** je značně komplikovanější a dokazování úmyslného jednání je velmi obtížné. Pokud je zdroj, ze kterého uživatel stahuje nelegální, nelze použít výjimku z autorského zákona o volném užití. Problematické je hlavně dokázat uživateli, že **věděl o nelegálnosti zdroje**. K páchání protiprávní činnosti přispívají vlastnosti člověka a nízké právní povědomí. **Sdílet** obsah na internetových úložištích lze i legálně, ale je zapotřebí disponovat souhlasem autora, nejlépe v podobě smlouvy neboli licence. Nejbezpečnější způsob je sdílet pouze obsah, který uživatel sám vytvořil.

Autoři se snaží domáhat svých práv nejčastěji prostřednictvím **kolektivních správců** nebo **soukromoprávních subjektů**. Uvedené subjekty **nahlašují protiprávní obsah** poskytovatelům úložného prostoru a ten musí obsah odstranit nebo zamezit přístupu. Často dochází k neustálému nahlašování stále stejného protiprávního obsahu. Dalšími nástroji se mohou držitelé autorských práv domáhat pouze soudní cestou, což může být poměrně zdlouhavé. **Hlavním posláním kolektivní správy** je kolektivní ochrana majetkových práv autorských a zpřístupňování předmětů těchto práv veřejnosti. Kolektivní správce vybírá, spravuje a přerozděluje náhradní odměny pro autory. Koncept současné podoby náhradních odměn je častým předmětem sporů.

Obrana autorského práva je velice složitá v prostředí internetu, světa bez hranic. Každý stát si určuje právní úpravu autorského práva sám tzv. **teritoriálně**. **Mezinárodní smlouvy** stanovují pouze základní principy autorskoprávní ochrany. **Evropská unie** se

snaží postupně sjednocovat jednotlivé právní úpravy členských států, aby došlo k vytvoření funkčního hospodářského prostoru. Otázkou zůstává, jestli EU zvolí **správné regulační nástroje** a dokáže vytvořit spravedlivou rovnováhu mezi uživateli, autory a poskytovateli úložného prostoru. Osobně se domnívám, že nastavit spravedlivé postavení jednotlivých subjektů je nemožné. Diplomová práce zodpověděla stanovený cíl.

7 Seznam použitých zdrojů

7.1 Legislativa

Usnesení č. 2/1993 Sb. předsednictva České národní rady o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součástí ústavního pořádku České republiky

Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

Zákon č. 2/1969 Sb., České národní rady o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky

Zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon)

Zákon č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti a o změně některých zákonů (zákon o některých službách informační společnosti)

Zákon č. 11/2009 trestní zákoník

Zákon č. 89/2012 Sb. občanský zákoník

Vyhláška č. 2/1960 Sb., ministerstva zahraničních věcí o Všeobecné úmluvě o autorském právu

Vyhláška č. 133/1980 Sb. ministra zahraničních věcí o Bernské úmluvě o ochraně literárních a uměleckých děl ze dne 9. září 1889, doplněné v Paříži dne 4. května 1896, revidované v Berlíně dne 13. listopadu 1908, doplněné v Bernu dne 20. března 1914 a revidované v Římě dne 2. června 1928, v Bruselu dne 26. června 1948, ve Stockholmu dne 14. července 1967 a v Paříži dne 24. července 1971

Sdělení č. 191/1995 Sb., Ministerstva zahraničních věcí o sjednání Dohody o zřízení Světové obchodní organizace (WTO)

Sdělení č. 33/2002 Sb. m. s., Ministerstva zahraničních věcí o přístupu České republiky ke Smlouvě Světové organizace duševního vlastnictví o právu autorském.

Sdělení 48/2002 Sb.m.s., Ministerstva zahraničních věcí o přístupu České republiky ke Smlouvě Světové organizace duševního vlastnictví o výkonech výkonných umělců a o zvukových záznamech

Konsolidované znění Smlouvy o fungování Evropské unie. EUR-Lex [online]. [cit. 2020-03-03]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:12012E/TXT>

Nařízení Evropské unie: Summaries of EU Legislation. EUR-Lex [online]. 2015 [cit. 2020-03-03]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=LEGISSUM:114522>

Prameny práva Evropské unie: Summaries of EU Legislation. EUR-Lex [online]. 2017 [cit. 2020-03-03]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=LEGISSUM%3A114534>

Rozsudek Soudního dvora EU ve věci ACI Adam C-452/12 [online]. 2014 [cit. 2020-03-13]. Dostupné z: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=150786&pageIndex=0&doclang=CS&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=514294>

Směrnice Evropské unie: Summaries of EU Legislation. EUR-Lex [online]. 2018 [cit. 2020-03-03]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=LEGISSUM:114527>

Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/790 ze dne 17. dubna 2019 o autorském právu a právech s ním souvisejících na jednotném digitálním trhu a o změně směrnic 96/9/ES a 2001/29/ES, dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2019/790/oj>

7.2 Literatura

ANDRUŠKO, Alena. Internet, informační společnost a autorské právo. Praha: Wolters Kluwer, 2016. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-327-3.

CHALOUPKOVÁ, Helena. Autorský zákon: komentář. 5. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2017. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-671-5.

DAVID, Ivan. *Filmové právo: autorskoprávní perspektiva*. Praha: Nová beseda, 2015. ISBN 9788090608900.

DONÁT, Josef a Jan TOMÍŠEK. *Právo v síti: průvodce právem na internetu*. V Praze: C.H. Beck, 2016. ISBN 9788074006104.

JAKL, Ladislav. *Duševní vlastnictví a jeho právní ochrana*. 2. vydání. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2017. ISBN 9788087956502.

JANSA, Lukáš, Petr OTEVŘEL, Jiří ČERMÁK, Petr MALIŠ, Petr HOSTAŠ, Michal MATĚJKA a Ján MATEJKA. *Internetové právo*. Brno: Computer Press, 2016. ISBN 978-80-251-4664-4.

JANSA, Lukáš, Petr OTEVŘEL a Martin ŠTEVKO. *Softwarové právo*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Brno: Computer Press, 2018. ISBN 978-80-251-4914-0.

KISLINGEROVÁ, Eva. *Inovace nástrojů ekonomiky a managementu organizací*. V Praze: C.H. Beck, 2008. C.H. Beck pro praxi. ISBN 978-80-7179-882-8.

KOLOUCH, Jan. *CyberCrime* [online]. CZ.NIC: CZ.NIC, 2016 [cit. 2018-10-22]. ISBN 978-80-88168-18-8. Dostupné z: <https://knihy.nic.cz/files/edice/cybercrime.pdf>

MAISNER, Martin. *Zákon o některých službách informační společnosti*. 1. vyd. Praha : C. H. Beck, 2016. ISBN: 978-80-7400-449-0

MYŠKA, Matěj. *Veřejné licence v České republice: verze 2.0*. Brno: Masarykova univerzita, 2014. ISBN 978-80-210-7192-6.

PETROWSKI, Thorsten. *Bezpečí na internetu: pro všechny*. Liberec: Dialog, 2014. Tajemství (Dialog). ISBN 9788074240669.

PRCHAL, Petr. *Limity autorskoprávní ochrany*. Praha: Leges, 2016. Teoretik. ISBN 9788075021410.

REJZEK, Jiří. *Český etymologický slovník*. Voznice: Leda, 2001. ISBN 8085927853.

ROUBAL, Pavel. *Informatika a výpočetní technika pro střední školy: teoretická učebnice*. Brno: CP Books, 2005. Česká škola (CP Books). ISBN 80-251-0761-2.

SKLENÁK, Vilém. *Data, informace, znalosti a Internet*. Praha: C.H. Beck, 2001. C.H. Beck pro praxi. ISBN 80-7179-409-0.

SPIRIT, Michal. *Úvod do studia práva*. 2. vyd., aktualiz. dle nového občanského zákoníku. Praha: Grada, 2014. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-5280-8.

SRSTKA, Jiří, Jan BARTÁK, Tomáš DOBŘICHOVSKÝ, et al. *Autorské právo a práva související: vysokoškolská učebnice*. Praha: Leges, 2017. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-240-0.

Statistická ročenka České republiky: Statistical yearbook of the Czech Republic. Praha, 2019. ISBN 978-80-250-2955-8. ISSN 1211-4812.

ŠMAHEL, David. *Psychologie a internet: děti dospělými, dospělí dětmi*. Praha: Triton, 2003. Psychologická setkávání. ISBN 80-7254-360-1.

ŠMEJKAL, Filip. *Pirátský server SCI-HUB obsahuje 69 % vědeckých článků z celého světa: Věda a technika*. EkonTech.cz: časopis pro studenty techniky a ekonomie. Praha: ASA (Asociace studentů a absolventů), 2017, 2017(31). ISSN 2336-307X.

TELEC, Ivo. *Právo duševního vlastnictví v informační společnosti*. Praha: Leges, 2015. Student (Leges). ISBN 9788075020611.

7.3 Internetové zdroje

2019 Intellectual Property and Youth Scoreboard: Commissioned by the European Union Intellectual Property Office (EUIPO) from Ipsos. European Union Intellectual Property Office [online]. 2019, October 2019, , 69 [cit. 2020-03-02]. ISBN 978-92-9156-269-5.

Dostupné z: https://euiipo.europa.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/document_library/observatory/documents/IP_youth_scoreboard_study_2019

BEHIND THE CYBERLOCKER DOOR: A Report on How Shadowy Cyberlocker Businesses Use Credit Card Companies to Make Millions [online]. 2014 [cit. 2020-02-17].

Dostupné z:

<https://media.gractions.com/314a5a5a9abbbbc5e3bd824cf47c46ef4b9d3a76/7843c97d-fd81-4597-a5d9-b1f5866b0833.pdf>

COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT: Counterfeit and Piracy Watch List [online]. 7.12.2018. Brussels: EUROPEAN COMMISSION [cit. 2020-02-17]. Dostupné z:

<http://edz.bib.uni-mannheim.de/edz/pdf/swd/2018/swd-2018-0492-en.pdf>

Činnost samostatného oddělení autorského práva (kontakty). MINISTERSTVO KULTURY [online]. [cit. 2020-02-15]. Dostupné z: <https://www.mkcr.cz/cinnost-samostatneho-oddeleni-autorskeho-prava-kontakty-736.html>

DOČEKAL, Daniel. Hudební pirátství na ústupu, díky streamingu hudby. Lupa.cz [online]. 30. 9. 2011 [cit. 2020-04-03]. Dostupné z: <https://www.lupa.cz/clanky/hudebni-piratstvi-na-ustupu-diky-streamingu-hudby/>

Global Online Piracy Study [online]. 2018 [cit. 2020-03-03]. Dostupné z:

<https://www.ivir.nl/publicaties/download/Global-Online-Piracy-Study.pdf>. IViR - Institute for Information Law. University of Amsterdam.

INTELLECTUAL PROPERTY AND YOUTH - Scoreboard 2016: Commissioned by the European Union Intellectual Property Office (EUIPO) from Ipsos. European Union Intellectual Property Office [online]. April 2016 [cit. 2020-03-02]. ISBN 978-92-9156-220-6. Dostupné z:

https://euiipo.europa.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/document_library/observatory/documents/IP_youth_scoreboard_study/IP_youth_scoreboard_study_en.pdf

Kyberkriminalita. Policie ČR [online]. 2019 [cit. 2020-03-06]. Dostupné z:

<https://www.policie.cz/clanek/kyberkriminalita.aspx>

MASNICK, Mike. YouTube's \$100 Million Upload Filter Failures Demonstrate What A Disaster Article 13 Will Be For The Internet. Techdirty [online]. 2018 [cit. 2020-02-09].

Dostupné z: <https://www.techdirt.com/articles/20181214/17272041233/youtubes-100-million-upload-filter-failures-demonstrate-what-disaster-article-13-will-be-internet.shtml>

MILLENNIALS AT THE GATE. ANATOMY MEDIA, INC. [online]. NEW YORK, NY 10036. FALL 2016 [cit. 2020-03-02]. Dostupné z: http://www.upnextpodcast.com/wp-content/uploads/2016/08/ANATOMY_MILLENNIALS_at_the_GATE_FALL2016.pdf

NOVÁK, Tadeáš. Lesk a bída streamovacích služeb. Znamená Netflix opravdu audiovizuální revoluci? Lupa.cz [online]. 10. 5. 2018 [cit. 2020-02-16]. Dostupné z: <https://www.lupa.cz/clanky/lesk-a-bida-streamovacich-sluzeb-znamená-netflix-opravdu-audiovizualni-revoluci/>

Number of internet users worldwide from 2005 to 2019. Statista [online]. Listopad 2019 [cit. 2020-01-29]. Dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/273018/number-of-internet-users-worldwide/>

PETERKA, Jiří. Kolikáté narozeniny slaví Internet? EArchiv.cz [online]. 6.1.2003 [cit. 2020-02-02]. Dostupné z: <https://www.earchiv.cz/b03/b0106001.php3>

SEMECKÝ, Petr. Disney nahrává pirátům: Překoná Mandalorian rekordy ve stahování? Filtro [online]. 2019 [cit. 2020-02-17]. Dostupné z: <https://filmtoro.cz/blog/disney-nahrava-piratum-mandalorian-muze-prekonat-rekordy-v-nelegalnim-stahovani>

Smluvní podmínky Disku Google. Google Drive [online]. 2019 [cit. 2020-03-08]. Dostupné z: https://www.google.com/intl/cs_ALL/drive/terms-of-service/

SODAT. Nezávislý bezpečnostní audit varuje: Na Ulož.to jsou firemní hesla, smlouvy i rodná čísla. SODAT [online]. [cit. 2020-02-17]. Dostupné z: <https://www.sodat.com/blog/ulozto-2019>

Studie - filmové pirátství 2019. Filmtoro [online]. 2019 [cit. 2020-02-06]. Dostupné z: <https://filmydokapsy.cz/studie-filmove-piratstvi/>

Tidal [online]. 2020 [cit. 2020-04-01]. Dostupné z: <https://tidal.com/>

Top Websites Ranking: Top sites ranking for all categories in Czech Republic. SimilarWeb [online]. [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: <https://www.similarweb.com/top-websites/czech-republic>

Ulož.to ContentID. Ulož.to [online]. [cit. 2020-04-02]. Dostupné z: <https://ulozto.cz/contentid>

Ulož.to DMCA směrnice. Ulož.to [online]. [cit. 2020-04-01]. Dostupné z: <https://ulozto.cz/dmca>

Ulož.to. Kontakt pro novináře. Ulož.to [online]. 2019 [cit. 2020-02-15]. Dostupné z: <https://ulozto.cz/press>

Ulož.to. Sledujte videa online. Ulož.to [online]. 2019 [cit. 2020-03-26]. Dostupné z: <https://uloz.to/streaming>

Ulož.to. Všeobecné smluvní podmínky užívání služeb poskytovaných společností Ulož.to cloud a.s. (mimo jiné) na stránkách uloz.to (dále jen „Podmínky“). Ulož.to [online]. [cit. 2020-03-06]. Dostupné z: <https://uloz.to/podminky/vseobecne-smluvni-podminky>

VESELOVSKÝ, Martin. DVTV: Šéf Dilia: Ulož.to nám mazalo med kolem huby a slibovalo opatření, soud jsme vyhráli. Aktuálně.cz [online]. 2. 3. 2019 [cit. 2020-02-15]. Dostupné z: <https://video.aktualne.cz/dvty/sef-dilia-ulozto-nam-mazalo-med-kolem-huby-a-slibovalo-opatr/r~491d1ade3c3311e9a305ac1f6b220ee8/>

WOLF, Karel. Rada EU definitivně schválila směrnici o autorském právu. LUPA.CZ [online]. 15. 4. 2019 [cit. 2020-02-08]. Dostupné z: <https://www.lupa.cz/aktuality/rada-eu-dnes-definitivne-schvalila-smernici-o-autorskem-pravu/>

XBMC-Kodi.cz [online]. 2020 [cit. 2020-04-02]. Dostupné z: <https://www.xbmc-kodi.cz/forum-stream-cinema>

ZEM. Antivirová firma Avast uzavře divizi Jumpshot, která je kritizovaná za prodej citlivých dat. Česká televize [online]. 30. 1. 2020 [cit. 2020-02-02]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/ekonomika/3040751-antivirova-firma-avast-uzavre-divizi-jumpshot-ktera-je-kritizovana-za-prodej>

8 Přílohy

8.1 Anketní šetření

1. Jak často využíváte veřejná internetová úložiště (např.: ulozto.cz, hellspy.cz, datoid.cz, edisk.cz apod.)?

Jedná se o úložiště, která nabízejí uživatelům možnost stahování a veřejného nahrávání obsahu bez nutnosti registrace a často umožňují i vyhledávání obsahu.

- Denně
- Několikrát týdně
- Několikrát měsíčně
- Alespoň jednou měsíčně
- Několikrát za rok
- Méně často
- Nevyužívám veřejná internetová úložiště
- Neznám tento pojem

2. Jaká veřejná internetová úložiště preferujete?

- ulozto.cz
- hellspy.cz
- webshare.cz
- edisk.cz
- datoid.cz
- sdilej.cz
- Nemam preferované úložiště
- Jiné:

3. Víte, že obsah nahraný na veřejných internetových úložištích může být umístěn nelegálně?

To znamená, že autor nedal souhlas k nahrání díla na úložiště.

- Ano
- Ne

4. Stahujete vědomě z veřejných internetových úložišť nelegální obsah, který je chráněn autorským zákonem?

To znamená, že raději dílo stáhnete z úložiště, než abyste ho legálně zakoupil/a. Za legální koupi nelze považovat předplacení služby na úložišti, která zvýší rychlost stahování apod.

- Ano
- Ne
- Nikdy jsem takto neuvažoval/a

5. Jaký je Váš motiv ke stahování nelegálního obsahu?

Zvolte alespoň jednu možnost.

- Cena
- Technicky snadnější přístup k obsahu
- Obsah nelze získat legálně
- Společenský tlak (např.: kamarádi ve škole/zaměstnání se ptají – už jsi viděl tento film apod.)
- Stahuji pouze pro osobní potřebu
- Všichni stahují
- Větší výběr obsahu
- Vyzkoušení obsahu před legálním zakoupením
- Jiný motiv:

6. Pokud stahujete data z veřejných úložišť, kolik procent tvoří nelegální obsah? Prosím, alespoň odhadněte.

- 100 - 95 %
 - 94-75 %
 - 74-55 %
 - 54-35 %
 - 34 - 15 %
 - 14 - 1 %
 - Nedokážu odhadnout
 - Nechci uvádět
- **Jakým způsobem nejčastěji vyhledáváte nelegální obsah na veřejných internetových úložištích?**
- Pomocí vyhledávače (např.: google.com, seznam.cz, yahoo.com apod.)
 - Pomocí vyhledávání na konkrétním úložišti
 - Pomocí stránek, které shromažďují odkazy na tento obsah (např.: webové stránky, warez fóra apod.)
 - Jinak:

7. Jaký nelegální obsah nejčastěji stahujete z veřejných internetových úložišť?

Zvolte alespoň jednu možnost.

- Filmy
- Seriály
- Hudba
- Počítačové programy
- Počítačové hry
- Knihy
- Časopisy
- Jiný:

8. Nahráváte na veřejná internetová úložiště obsah chráněný autorským zákonem?

- Ano
- Asi ano, neuvažuji o tom
- Ne
- Nechci uvádět

9. Jaký druh konzumace nelegálního obsahu preferujete?

- Stahování - uložení do počítače
- Přehrávání online – streamování
- Nemám preferovaný způsob konzumace obsahu

10. Jste předplatitel/ka některé z těchto online služeb?

Jedná se o služby nabízející hudební díla legálně – formou předplatného.

Zvolte alespoň jednu možnost.

- Ne, tyto služby nevyžívám
- Amazon Music
- Apple Music
- Deezer
- Google Play
- Spotify
- Youtube Music Premium
- Využívám jinou službu:

11. Jste předplatitel/ka některé z těchto online služeb?

Jedná se o služby nabízející audiovizuální díla legálně – formou předplatného.

Zvolte alespoň jednu možnost.

- Ne, tyto služby nevyžívám
- Amazon Prime Video
- Apple TV+
- Disney+
- HBO Go
- Netflix
- DaFilms
- Kuki
- Obbod
- UPC My Prime
- Voyo
- Využívám jinou službu:

12. Jakou částku můžete investovat za měsíc do multimediálního obsahu - online (filmy, seriály, hudba, elektronické knihy apod.)?

Nevyužívám multimediální obsah

- 0 Kč
- 1-150 Kč
- 151-300 Kč
- 301-550 Kč
- 551-800 Kč
- 801-1200 Kč
- 1201 Kč a více

13. Myslíte si, že Vaše znalosti v oblasti autorských práv jsou dostatečné?

- Ano
- Spíše ano
- Nevím
- Spíše ne
- Ne

14. Je ochrana autorských práv v ČR (především podle autorského zákona č. 121/2000 Sb.) dostatečná?

- Ano
- Spíše ano
- Nevím
- Spíše ne
- Ne
- Chci se vyjádřit konkrétněji:

15. Jaký druh činnosti je protizákonný v souvislosti s veřejnými internetovými úložišti? Případně odhadněte.

Zvolte alespoň jednu možnost.

- Nahrávání obsahu, který je chráněn autorským právem
- Stahování obsahu, který je chráněn autorským právem
- Přehrávání obsahu (streamování), který je chráněn autorským zákonem
- Všechny způsoby jsou legální
- Nevím

16. Víte, co Vám může hrozit za porušení autorských práv?

- Ano
- Spíše ano
- Nevím
- Spíše ne
- Ne

17. Jak hodnotíte existenci veřejných internetových úložišť?

Legálnost a nelegálnost je myšlena ve smyslu zákona. Morálnost či nemorálnost ve smyslu mravních hodnot.

- Je to zcela legální a morální podnikání
- Je to zcela legální, ale nemorální podnikání
- Je to zcela nelegální, ale morální podnikání
- Je to zcela nelegální a nemorální podnikání
- Nevím
- Vlastní odpověď:

18. Uved'te přibližný počet obyvatel obce ve které žijete:

- do 5 000 obyvatel
- 5 001 - 10 000 obyvatel
- 10 001 - 20 000 obyvatel
- 20 001 - 50 000 obyvatel
- 50 001 - 100 000 obyvatel
- 100 000 a více obyvatel

19. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

- Základní
- Středoškolské s výučním listem
- Středoškolské s maturitou
- Vyšší odborné vzdělání
- Vysokoškolské

20. Jaký je Váš ekonomický status?

- Student
- Zaměstnanec
- Zaměstnanec a OSVČ
- OSVČ/podnikatel
- Nezaměstnaný
- Důchodce

21. Kolik je Vám let?

- 0–17 let
- 18–26 let
- 27–36 let
- 37–42 let
- 43–59 let
- 60 a více let

22. Jaké je Vaše pohlaví?

- Muž
- Žena